

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๓๓๑๐๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว่า

โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘
 ตารางวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด / คะแนน / คาบ
 รายวิชา ท๓๓๑๐๑ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ อัตราส่วน ๗๐ : ๓๐

หน่วยที่	เรื่อง	ตัวชี้วัด	จำนวนคาบ	วัดผลก่อนกลางภาค	วัดผลกลางภาค	วัดผลหลังกลางภาค	วัดผลปลายภาค	รวมคะแนน
๑	การพิจารณาคุณค่างานประพันธ์ /กาพย์เห่เรือ	๑. สามารถบอกหลักการวิเคราะห์ พิจารณาวรรณกรรม เข้าใจรูปแบบกาพย์ห่อโคลงอ่านออกเสียงทำนองเสนาะได้ถูกต้องแปลความตีความ ขยายความจากเรื่องที่อ่านได้	๖	๖	๘	-	๒	๑๖
๒	ธรรมชาติภาษา/ระดับภาษา/ราชาศัพท์	๒. อธิบายธรรมชาติของภาษาได้ถูกต้อง	๒	๓	๒	-	๒	๗
		๓. สามารถวิเคราะห์และใช้ระดับภาษาได้ถูกต้องตามระดับของภาษา	๒	๓	๒	-	๒	๗
		๔. สามารถใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามสัมพันธภาพของบุคคล กาลเทศะ	๓	๒	๒	-	๑	๕
๓	ภาษาที่ใช้ในการแสดงเหตุผล	๕. อธิบาย วิเคราะห์โครงสร้างการใช้ภาษา กับเหตุผลได้ถูกต้องเหมาะสม	๔	๔	๔	-	๒	๑๐
		๖. อธิบาย วิเคราะห์การแสดงพรรณนะ ได้แย่งโน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม	๓	๒	๒	-	๑	๕
สอบกลางภาค			๒๐	๒๐	๒๐	-	-	-
๔	ไตรภูมิพระร่วง	๗. สามารถอ่านออกเสียงร้อยแก้วได้ถูกต้องสรุปแนวคิดและย่อความจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๗	-	-	๘	๘	๑๖
๕	การใช้คำและสำนวน	๘. สามารถใช้คำและสำนวนได้ถูกต้องตรงตามความหมาย	๓	-	-	๔	๓	๗
๖	ขุนช้างขุนแผนตอนขุนช้างถวายฎีกา	๙. สามารถอ่านออกเสียงร้อยกรองได้ถูกต้องพูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรมที่อ่านได้ แปลความตีความ ขยายความ และตอบคำถามจากวรรณคดีที่อ่านได้	๑๐	-	-	๘	๙	๑๗
	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ท่องอาขยาน - เขียนตัวเลขไทยและอักษรไทยได้สวยงาม - มีความรับผิดชอบ สนใจ ตรงต่อเวลา - ร่วมกิจกรรมทางภาษา						๑๐
รวมก่อน/หลังกลางภาคและกลางภาค			๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๓๐	๙๐
รวมจำนวนคาบ / คะแนน			๔๐	๒๐	๒๐	๒๐	๓๐	๑๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑
ธรรมชาติภาษา/ระดับภาษา/ราชาศัพท์

โครงร่างแผนการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ธรรมชาติภาษา/ระดับภาษา/ราชาศัพท์ เวลา ๕ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๔ สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สังเคราะห์ข้อคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และวิเคราะห์การใช้คำที่มีคุณค่า เพื่อนำไปใช้อ้างอิง

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

๑) การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม

- ด้านวรรณศิลป์
- ด้านสังคมและวัฒนธรรม

๒) การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม

๓.๒ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ธรรมชาติภาษา ราชาศัพท์ และระดับภาษา
- เนื้อหา และคำศัพท์จากเรื่อง ภาพยนตร์เรื่อ

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการเปรียบเทียบ	๒) ทักษะการตีความ	๓) ทักษะการวิเคราะห์
๔) ทักษะการเชื่อมโยง	๕) ทักษะการสังเคราะห์	๖) ทักษะการสร้างความรู้
๗) ทักษะการประเมิน	๘) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้	
๙) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ		

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย	๒. ใฝ่เรียนรู้	๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	๔. รักความเป็นไทย

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

๑. คลิปรายการ ข่าวในพระราชสำนัก เพื่อการใช้คำราชาศัพท์ (ชิ้นงานที่ ๑)
๒. คลิปรายการโทรทัศน์ เพื่อวิเคราะห์ระดับภาษา (ชิ้นงานที่ ๒)
๓. คลิปรายการข่าว เพื่อวิเคราะห์ธรรมชาติภาษาและระดับภาษา (ชิ้นงานที่ ๓)

๗. การวัดและการประเมินผล

๗.๑ การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ธรรมชาติภาษา/ระดับภาษา/ราชาศัพท์

๗.๒ การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ๑) ตรวจสอบชิ้นงานที่ ๑ การใช้คำราชาศัพท์
- ๒) ตรวจสอบชิ้นงานที่ ๒-๓ ธรรมชาติภาษาและระดับภาษา
- ๓) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- ๔) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- ๕) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ๖) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๗.๓ การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ธรรมชาติภาษา/ระดับภาษา/ราชาศัพท์

๗.๔ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ๑) ตรวจสอบรายงานการใช้คำราชาศัพท์ จากชิ้นงานที่ ๑
- ๒) ตรวจสอบรายงานธรรมชาติภาษาและระดับภาษา จากชิ้นงานที่ ๒ และ ชิ้นงานที่ ๓

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ธรรมชาติภาษา/ระดับภาษา/ราชาศัพท์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่องที่ ๑ ราชาศัพท์ เวลา ๑-๒ ชั่วโมง
วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอน นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ สังเกต รับรู้

๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับราชาศัพท์ตามที่เคยได้เรียนมา
๒. ครูเปิดคลิปข่าวในพระราชสำนัก ให้ชม จากนั้นร่วมกันสังเกตและวิเคราะห์ว่าผู้ประกาศข่าวใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ ๒ ทำตามแบบ

๑. ครูเปิดคลิปข่าวในพระราชสำนัก ให้ชม จากนั้นร่วมกันสังเกตและวิเคราะห์ว่าผู้ประกาศข่าวใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ชมคลิปข่าวในพระราชสำนัก ย้อนหลังตามที่ครูเตรียมมา โดยเพื่อนในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และสังเกตการใช้คำราชาศัพท์

ขั้นที่ ๓ ทำเองโดยไม่มีแบบ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่ม สืบค้นข้อมูลการนำเสนอข่าวในพระราชสำนัก ตามความสนใจ เขียน คำราชาศัพท์ และสังเกตการใช้คำราชาศัพท์ที่แตกต่างกันตามฐานันดรศักดิ์ของพระบรมวงศานุวงศ์

ขั้นที่ ๔ ฝึกทำให้ชำนาญ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๒. ครูประเมินการเสนอผลงานของนักเรียนแต่ละคน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกรณีที่ยังมีข้อบกพร่อง
๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มติดตามข่าวในพระราชสำนักเป็นเวลา ๑ สัปดาห์ จากนั้นเขียนคำราชาศัพท์ที่พบ จัดป้ายนิทรรศการหน้าชั้นเรียน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

ใบความรู้ เรื่อง ราชาศัพท์

๑. ความหมายของคำราชาศัพท์

หมายถึง ถ้อยคำที่กำหนดไว้สำหรับใช้ในโอกาสต่าง ๆ ทั้งโดยวาจาและลายลักษณ์อักษร

๒. วิธีการตกแต่งคำในภาษาให้เป็นคำราชาศัพท์

คำในภาษาทั้งคำไทยดั้งเดิมและคำที่รับมาจากภาษาอื่น เมื่อนำมาใช้เป็นราชาศัพท์ต้องตกแต่งให้สมบูรณ์ก่อน โดยมีวิธีการ ได้แก่

๒.๑ ราชาศัพท์ที่ตกแต่งขึ้นจากคำไทยดั้งเดิม มีวิธีการดังนี้

๒.๑.๑ คำที่ใช้เรียกเครือญาติ เช่น พี่ น้อง ลูก หลาน มีวิธีการใช้แตกต่างไปตามฐานันดรศักดิ์ (สูงไปหาต่ำ) คือ

- ฐานันดรศักดิ์ “เจ้าฟ้า” (ติดตัวมา) ใช้คำว่า “สมเด็จพระเจ้า” นำหน้า เช่น สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ (ลูกสาว) สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ (ลูกชาย) สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ (น้องหญิง) เช่น สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหาวชิโรตตมางกูร สิริวิบูลยราชกุมาร / สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี

- ฐานันดรศักดิ์ พระองค์เจ้า (แต่งตั้งขึ้นภายหลังได้) ใช้คำว่า “พระเจ้า” นำหน้า ได้แก่ พระเจ้าพี่ยาเธอ / พระเจ้าน้องยาเธอ / พระเจ้าลูกยาเธอ / พระเจ้าหลานเธอ เช่น พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา (หลาน ร. ๙), พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี กรมหมื่นสุทธนารีนาถ, พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ

๒.๑.๒ คำที่ใช้เรียกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ให้เติม “พระ” นำหน้า เช่น พระกราม / พระเต้า / พระรากขวัญ

๒.๑.๓ คำที่ใช้เรียกกริยาอาการ ใช้ “ทรง” นำหน้า เช่น ทรงถาม / ทรงโอ / ทรงจาม / ทรงปิ่น / ทรงขลุ่ย ยกเว้น ทรงคม หมายถึง การไหว้, ทรงพระเจริญ หมายถึง อ้วน

๒.๑.๔ คำที่ใช้เรียกเครื่องใช้ทั่วไป ใช้ “พระ” นำหน้า เช่น พระแท่น / พระที่นั่ง / พระแสง

๒.๒ ราชาศัพท์ที่ตกแต่งขึ้นจากคำภาษาอื่น มีวิธีการใช้ ๔ ลักษณะ ดังนี้

๒.๒.๑ คำที่ใช้เรียกเครือญาติ ใช้คำที่มาจากภาษานั้น แล้วเติม “พระ / พระบรม / สมเด็จพระ / สมเด็จพระบรม” นำหน้าตามฐานันดรศักดิ์ที่สูงขึ้นไป เช่น พระบรมราชินี / สมเด็จพระบรมราชินี / ตัวอย่าง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

๒.๒.๒ คำที่ใช้เรียกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ใช้คำศัพท์ในภาษานั้น ๆ และเติม “พระ” นำหน้า เช่น พระหัตถ์ / พระอุทร / พระเนตร / พระขนง / พระวักกะ / พระอันทะ / พระเสโท / พระอัฐิ

มีพระราชดำริ / มีพระราชโองการ / มีพระราชเสาวนีย์ / มีพระปฏิสันถาร / เป็นพระราชโอรส / ทรงเป็นโอรส เป็นพระประมุข / ทรงเป็นประมุข / ทราบฝ่า ละองธุลีพระบาท / ทอดพระเนตร / ชูพระองค์ / สิ้นพระชนม์

๓.๒ การใช้ “เสด็จ” มีวิธีการใช้ ๒ ประการ คือ

๓.๒.๑ ใช้ เสด็จ นำหน้ากริยาสามัญ เช่น เสด็จไป / เสด็จกลับ / เสด็จออก/เสด็จขึ้น / เสด็จลง

๓.๒.๒ ใช้ เสด็จ นำหน้านามราชาศัพท์ เพื่อให้เป็นกริยาราชศัพท์ เช่น พระราชสมภพ พระราชดำเนิน เป็นคำนามราชาศัพท์ เติม เสด็จ กลายเป็นกริยาราชศัพท์

- เสด็จพระราชสมภพ / เสด็จพระบรมราชสมภพ (เกิด)
- เสด็จพระราชดำเนิน (ไป, กลับ, ตรวจ) (เดินทางโดยยานพาหนะหรือเดินตามทางลาดพระบาท)

ข้อควรจำ ราชาศัพท์ แปลว่า “เดิน” ที่ไม่ได้เดินตามทางลาดพระบาท ให้ใช้คำว่า “ทรงพระดำเนิน” ไม่ใช่ “เสด็จพระราชดำเนิน”

-เมื่อประชาชนไปต้อนรับและส่งการเดินทางมาของพระเจ้าแผ่นดินและพระบรมวงศานุวงศ์ใช้คำว่า “รับเสด็จ” (รับเสด็จพระราชดำเนิน) / “ส่งเสด็จ” (ส่งเสด็จพระราชดำเนิน)

๓.๓ การใช้คำ “พระบรม” คำ “บรม” แปลว่า ยิ่งใหญ่ จึงสงวนไว้สำหรับพระมหากษัตริย์เท่านั้น เช่น พระบรมเดชานุภาพ / พระบรมราโชวาท / เสด็จพระบรมราชสมภพ / พระปรมภิไธย (พระบรมนามาภิไธย)

๓.๔. การใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้องตามแบบแผนของสำนวนไทย การใช้คำราชาศัพท์ตามสำนวนไทยและสำนวนต่างประเทศแตกต่างกัน จึงควรใช้ให้ถูกต้องตามสำนวนไทย เช่น

ราชาศัพท์สำนวนไทย

ราชาศัพท์สำนวนต่างประเทศ

- ฝ่ารับเสด็จ (ฝ่าทูลละองธุลีพระบาทรับเสด็จ)

- ถวายการต้อนรับ

- มีความจงรักภักดี

- ถวายความจงรักภักดี

๓.๕ การใช้ราชาศัพท์ให้ถูกต้องตามเหตุผล เช่น

๓.๕.๑ อาคันตุกะ / พระราชอาคันตุกะ แปลว่า “แขกที่มาเยือน” การใช้คำ “อาคันตุกะ” หรือ “พระราชอาคันตุกะ” ให้ดูที่ฐานะของผู้เป็นเจ้าของบ้าน คือ

- อาคันตุกะ ใช้สำหรับการไปเป็นแขกของบุคคลธรรมดา (เจ้าบ้านเป็นบุคคลธรรมดา) หรือสามัญชน ดังตัวอย่าง “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นอาคันตุกะของประธานาธิบดี คลินตัน”

- พระราชอาคันตุกะ ใช้สำหรับการไปเป็นแขกของพระมหากษัตริย์ เช่น “ประธานาธิบดีคลินตันเป็นพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

๓.๕.๒ ทูลเกล้าฯ ถวาย / น้อมเกล้าฯ ถวาย คือ การถวายของแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ มีวิธีใช้แตกต่างกันตามขนาดเล็ก ใหญ่ ของสิ่งของ เช่น

- ทูลเกล้าฯ ถวาย (ทูล – เกล้า – ทูล – กระ – หม่อม – ละ – หวาย) ใช้ในกรณีที่เป็นสิ่งของขนาดเล็ก เช่น “ทูลเกล้าฯ ถวายช่อดอกไม้ / ทูลเกล้าฯ ถวายเงิน”

- น้อมเกล้าฯ ถวาย น้อม – เกล้า – น้อม – กระ – หม่อม – ละ – หวาย) ใช้ในกรณีที่เป็นสิ่งของขนาดใหญ่ เช่น “น้อมเกล้าฯ ถวายรถยนต์ / น้อมเกล้าฯ ถวายเครื่องคอมพิวเตอร์”

๓.๖ การใช้ราชาศัพท์สำหรับพระพุทธเจ้า ต้องใช้ให้ถูกต้องทั้งการเรียกขานพระนามและกริยาอาการ เช่น - คำเรียกขานพระนามพระพุทธเจ้า ได้แก่ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า/สมเด็จพระบรมศาสดา/ สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า

- คำเรียกกริยาอาการของพระพุทธเจ้า ได้แก่ พระราชดำรัส / ตรัส / เสด็จพระพุทธดำเนิน / เสด็จกลับ / เสด็จออกบรรพชา / ทรงสั่งสอนเวไนยสัตว์ / หับพระโอษฐ์ / สิ้นพระสุรเสียง

๓.๗ การใช้ราชาศัพท์ในคำประพันธ์ ราชาศัพท์ที่ใช้ในคำประพันธ์มี ๒ ลักษณะ คือ ราชาศัพท์แท้และ คำเลียนแบบราชาศัพท์ การพิจารณาว่า คำใดเป็นคำราชาศัพท์หรือไม่เป็น ให้ดูที่ฐานะของตัวละคร ถ้าตัวละคร เป็นพระมหากษัตริย์ / พระบรมวงศานุวงศ์ คำที่ใช้เกี่ยวกับบุคคลนั้นถือเป็นราชาศัพท์ ถ้าตัวละครใดไม่เป็นพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ ถือว่า คำนั้นเป็นเพียงคำที่ใช้ในการแต่งคำประพันธ์เท่านั้น ดังตัวอย่าง

สมมุติวงศ์ทรงนามท้าวสุทัศน์	แต่ปางหลังยังมีกรุงกษัตริย์
.....	ผ่านสมบัติรัตนนามธานี
.....	
มีเอกองค์นงลักษณ์อัครราช	<u>พระนาง</u> นาฏนามประทุมเกสร (พระอภัยมณีคำกลอน)

ข้อควรสังเกต คำ ทรงนาม /เอกองค์ / อัครราช / พระนาง / เป็นราชาศัพท์ เพราะ ตัวละครเป็นกษัตริย์

จวนเวลารินทรปิ่นสมร	<u>เสด็จ</u> จรจาก <u>อาสน์</u> ผาดผันผาย
มิสเฟาล์เฝ้าเตือนให้เคลื่อนคลาย	เจ้าคุณฝ่ายทูตไทยก็ไคลคลา
คุณพระนายคุณมณเฑียรทั้งตัวพี่	ขุนจรที่ล่ามจัดขัดภาษา
ต่าง <u>ดำเนิน</u> เดินดวนลีลามา	หยุดคอยทำอยู่ในห้องช่องหนทาง (นิราศลอนดอน)

ข้อควรสังเกต - คำ เสด็จ /อาสน์ /เป็นคำราชาศัพท์ เพราะ บุคคลในเรื่องหมายถึงสมเด็จพระราชินีวิคตอเรีย

- คำ ดำเนิน ไม่เป็นราชาศัพท์ เพราะ บุคคลในเรื่อง คือ คณะราชทูตไทยซึ่งเป็นสามัญชน

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
เรื่องที่ ๒ ระดับภาษา เวลา ๑-๒ ชั่วโมง
วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอน นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ สังเกต รับรู้

๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติภาษา/ระดับภาษา/ราชาศัพท์ตามที่เคยได้เรียนมา
๒. ครูเปิดคลิปข่าวในพระราชสำนัก ให้ชม จากนั้นร่วมกันสังเกตและวิเคราะห์ว่าผู้ประกาศข่าวใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ ๒ ทำตามแบบ

๑. ครูเปิดคลิปวิดีโอละคร เป็นต่อ ให้ชม จากนั้นร่วมกันสังเกตและวิเคราะห์ว่าผู้เล่นใช้ระดับภาษาระดับใดบ้าง ใช้ได้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ชมคลิปการแสดงโชว์ ตามที่ครูเตรียมมา โดยเพื่อนในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบการใช้ระดับภาษาและสังเกตการใช้ระดับภาษา

ขั้นที่ ๓ ทำเองโดยไม่มีแบบ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่ม สืบค้นข้อมูลคลิปการแสดงโชว์ในรายการต่าง ๆ ตามความสนใจ วิเคราะห์ระดับภาษา และสังเกตการใช้ระดับภาษาที่แตกต่างกัน

ขั้นที่ ๔ ฝึกทำให้ชำนาญ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
 ๒. ครูประเมินการเสนอผลงานของนักเรียนแต่ละคน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกรณีที่ยังมีข้อบกพร่อง
 ๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลรายการโทรทัศน์ตามความสนใจ ๑ รายการ ไม่ซ้ำกัน จากนั้นทำตารางวิเคราะห์ระดับภาษาที่พบ และเขียนลงในตารางตามช่องระดับภาษา จากนั้นจัดป้ายนิทรรศการหน้าชั้นเรียน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนดตามระดับภาษา
- ๕ ระดับ**

ใบความรู้ เรื่อง ระดับภาษา

สาเหตุการเกิดระดับภาษา ระดับภาษาเกิดจากมนุษย์ใช้ภาษาโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกัน / โอกาส/ กาลเทศะ และประชุมชน ดังนั้นภาษาจึงมีความแตกต่างกันหลายระดับ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลสมความมุ่งหมาย

การแบ่งระดับภาษา ภาษาแบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ ๑) ระดับพิธีการ ๒) ระดับทางการ ๓) ระดับกึ่งทางการ ๔) ระดับไม่เป็นทางการหรือสนทนา ๕) ระดับกันเอง

ลักษณะสำคัญของภาษาแต่ละระดับ

๑. ภาษาระดับพิธีการ ใช้สื่อสารในที่ประชุมซึ่งจัดขึ้นอย่างเป็นทางการ เช่น การกล่าวอวยพร / การกล่าวคำปราศรัย / การกล่าวรายงาน / การกล่าวเปิดประชุมระดับประเทศ ฯลฯ **ผู้ส่งสาร** มักเป็นบุคคลสำคัญหรือมีตำแหน่งสูง **ผู้รับสาร** ส่วนมากมักเป็นบุคคลในวงเดียวกันหรือเป็นชนกลุ่มใหญ่ สัมพันธภาพระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารมีต่อกันอย่างเป็นทางการ ส่วนใหญ่ผู้ส่งสารจะกล่าวฝ่ายเดียว ถ้ามีการกล่าวตอบโต้ก็กระทำอย่างเป็นทางการ สารทุกตอนมีลักษณะเป็นพิธีตรองใช้ถ้อยคำไพเราะ กลั่นกรองมาล่วงหน้าแล้ว

๒. ภาษาระดับทางการ เป็นภาษาที่ใช้ในการบรรยายหรืออภิปรายอย่างเป็นทางการในการประชุม ซึ่งต่อจากช่วงตอนที่เป็นพิธีการหรือใช้ในการเขียนข้อความที่จะปรากฏต่อสาธารณชนอย่างเป็นทางการ หรือเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อกับทางราชการหรือในวงธุรกิจ **ผู้ส่งสารและผู้รับสาร** มักเป็นบุคคลที่มีหน้าที่และภารกิจโดยตรงในแต่ละด้านในวงหรืออาชีพเดียวกัน สัมพันธภาพระหว่างทั้งสองฝ่ายจึงเป็นไปในด้านธุรกิจการงาน การใช้ภาษาระดับนี้มุ่งให้ได้ผลตามจุดประสงค์โดยเร็ว ประหยัดการใช้ถ้อยคำและเวลาให้มากที่สุด อาจใช้ศัพท์เฉพาะมากหรือน้อยแล้วแต่ลักษณะ การประชุมและผู้รับสาร ในกรณีจำเป็นผู้รับสารอาจต้องใช้คำอธิบายให้มากขึ้นได้ ภาษาระดับทางการจึงไม่ใช่ถ้อยคำฟุ่มเฟือยหรือเล่นแพรวพราว

๓. ภาษาระดับกึ่งทางการ ภาษาระดับนี้คล้ายกับภาษาระดับทางการ แต่ลดความเป็นทางการลง มักใช้ในการประชุมกลุ่มเล็กกว่า เช่น ในการประชุมกลุ่มย่อย การบรรยายในห้องเรียน ข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์ มักใช้ภาษาที่ทำให้รู้สึกคุ้นเคยมากกว่าภาษาระดับทางการ และใช้ศัพท์เฉพาะที่จำเป็น

๔. ระดับไม่เป็นทางการหรือสนทนา เป็นภาษาที่ใช้ในการสนทนาระหว่างบุคคลหรือกลุ่มไม่เกิน ๔ - ๕ คน ในสถานที่และโอกาสที่ไม่เป็นส่วนตัว เช่น การรายงานข่าว การเสนอบทความในหนังสือพิมพ์ ที่เป็นเรื่องทั่วไป ไม่จำกัดเฉพาะวิชาการ ภาษาที่ใช้อาจมีถ้อยคำที่ใช้กันเฉพาะกลุ่ม

๕. ภาษาระดับกันเอง เป็นภาษาที่ใช้ในวงส่วนตัว เช่น ภายในครอบครัว เพื่อนสนิท ที่บ้าน หรือที่ห้อง เป็นสัดส่วน เนื้อหาของสารเช่นเดียวกับสนทนา ภาษาที่ใช้มักเป็นภาษาพูดไม่นิยมบันทึกเป็นลายลักษณ์ หากเป็นลายลักษณ์ จะใช้ในการเขียน นวนิยาย บทละคร เรื่องสั้น อาจใช้คำสแลงหรือคำภาษากลิ่นปะปนได้

ข้อควรสังเกตเกี่ยวกับระดับภาษา ภาษามีความต่างกัน ๕ ระดับ จึงมีข้อควรสังเกตเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของระดับภาษา ดังนี้

๑. การแบ่งระดับภาษาไม่เป็นการตายตัว ภาษาแต่ละระดับอาจมีการเหลื่อมล้ำคาบเกี่ยวกันบ้าง เช่น ระดับ ๒ - ๓, ระดับ ๓ - ๔, ระดับ ๔ - ๕

๒. ภาษาทั้ง ๕ ระดับ ไม่มีโอกาสใช้พร้อมกัน ระดับที่ใช้มาก คือ ระดับถึงทางการและระดับไม่เป็นทางการหรือสนทนา ส่วนระดับพิธีการมีโอกาสใช้น้อยและระดับกันเองบางคนไม่นิยมใช้

๓. ภาษาบางระดับใช้แทนกันไม่ได้ เช่น ระดับพิธีการและระดับทางการใช้แทนระดับไม่เป็นทางการและระดับ กันเองไม่ได้

ความแตกต่างของภาษาระดับต่าง ๆ ระดับภาษามีลักษณะต่างกัน ดังนี้

๑. การเรียบเรียง ภาษาต่างระดับกันจึงจำเป็นต้องใช้ความพิถีพิถันในการเรียบเรียงเกี่ยวกับลำดับหรือระเบียบ ของใจความแตกต่างกันไป เช่น ภาษาระดับพิธีการและระดับทางการจะต้องใช้ข้อความที่ต่อเนื่องกลมกลืนกันมากกว่า ภาษาระดับถึงทางการ ในการใช้ภาษาเขียนไม่ว่าระดับใดจะต้องระวังเรื่องการลำดับข้อความมากกว่าภาษาพูด ไม่อาจถามได้

๒. กลวิธีในการนำเสนอ ภาษาระดับพิธีการและระดับทางการนำเสนออย่างกลาง ๆ เป็นการส่งสารไปยังกลุ่ม บุคคลและส่งในฐานะที่เป็นผู้แทนของกลุ่มบุคคลหรือในนามตำแหน่ง ไม่เจาะจงผู้รับหรือผู้ส่งสารซึ่งแตกต่างจากระดับภาษา ไม่เป็นทางการและระดับกันเอง

๓. ถ้อยคำที่ใช้ การใช้ถ้อยคำในภาษาแต่ละระดับมีความแตกต่างกัน เช่น

๓.๑ คำสรรพนาม ภาษาระดับพิธีการ / ระดับทางการ / ระดับถึงทางการ ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑ และ บุรุษที่ ๒ แตกต่างจากระดับสนทนาและระดับกันเอง เช่น

ภาษาระดับพิธีการ/ระดับทางการ	ระดับไม่เป็นทางการ/ระดับกันเอง
- ข้าพเจ้า / กระผม	- ผม / ข้า
- บิดา / มารดา	- พ่อ / แม่
- พระองค์ท่าน / ท่าน	- เขา / แก

๓.๒ คำนาม คำสาumanยนาม หลายคำใช้แตกต่างกันระหว่างภาษาระดับทางการขึ้นไปและระดับต่ำกว่าทางการ เช่น

ระดับทางการขึ้นไป	ระดับต่ำกว่าทางการ
- โรงภาพยนตร์	- โรงหนัง
- รถจักรยานยนต์	- รถเครื่อง
- หนังสือรับรอง	- ใบรับรอง
- งานมงคลสมรส	- งานแต่งงาน

๓.๓ คำวิสามานยนาม (นามเฉพาะ) ในภาษาระดับทางการต้องใช้ชื่อเต็ม เช่น อุบลราชธานี (ไม่ใช่ อุบล), มหาวิทยาลัย (ไม่ใช่ มหาลัย, มอ)

๓.๔ คำกริยา ใช้ต่างกันในระดับต่าง ๆ เช่น

ระดับทางการขึ้นไป

- ส่งจดหมายทางไปรษณีย์
- ผ่านหนังสือไปตามลำดับชั้นโดย

เขียนข้อความและชื่อกำกับไว้

ระดับต่ำกว่าทางการ

- ทิ้งจดหมาย
- แหวงเรื่อง

๓.๕ คำวิเศษณ์ ภาษาระดับทางการขึ้นไปไม่นิยมใช้คำวิเศษณ์บอกลักษณะและบอกปริมาณ ใช้เพียงบางคำ เช่น มาก / จัด

๓.๖ คำบุพบท / สันธาน นิยมใช้กับระดับไม่เป็นทางการและระดับสนทนา เช่น ค่ะ / ครับ / วะ (การแบ่งภาษาดังที่กล่าวมาแล้วมิได้หมายความว่าแบ่งกันอย่างเด็ดขาด ภาษาระดับหนึ่งอาจเหลื่อมล้ำกับอีกระดับหนึ่งก็ได้)

ระดับภาษา	โอกาสและสถานที่	ลักษณะภาษาที่ใช้
๑. พิธีการ	การเปิดประชุม กล่าวรายงาน การกล่าวสุนทรพจน์ มีลักษณะพิธีรีตอง การกล่าวต้อนรับ การกล่าวอวยพร	มีลักษณะพิธีรีตอง ภาษาไพเราะ สละสลวย เข้มงวดการใช้มาก
๒. ทางการ/ ราชการ/ มาตรฐาน	การอภิปรายหรือการประชุม รายงานวิชาการ ประกาศทางการ จดหมายราชการ จดหมายธุรกิจ	ภาษาทางการ ถ้อยคำตรงไปตรงมา มีศัพท์ทางเทคนิค หรือ ศัพท์วิชาการบ้าง สั้นกระชับสื่อความเข้าใจ ง่าย ไม่ต้องตีความ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่กำกวม ไม่สับสนวนวุ่น ไม่โวหาร ไม่เวอร์วัง ไม่ภาษาพูด/แสดงปะปน
๓. กึ่งทางการ	การประชุมกลุ่มย่อย การอภิปราย การเสวนา การบรรยายในห้องเรียน	ใช้ภาษาเขียน แต่มีภาษาพูดแทรกอยู่บ้าง (ภาษาต่างระดับกัน)
๔. ไม่เป็นทางการ	บทความแสดงความเห็นในนิตยสารหรือหนังสือพิมพ์รายการบันเทิงทางโทรทัศน์ การปรึกษาหารือกัน	ใช้ภาษาพูดและสุภาพ การสนทนาโต้ตอบไม่เกิน ๕ คน ในสถานที่สาธารณะไม่ใช่ส่วนตัว
๕. กันเอง/ปาก	การสนทนาเรื่องส่วนตัว การทักทายระหว่างเพื่อนสนิท	ใช้ภาษาพูด อาจมีคำคึกคะนองหรือภาษาถิ่น แสดง ปะปนใช้ในวงจำกัด

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
เรื่องที่ ๓ ธรรมชาติภาษา เวลา ๑ ชั่วโมง
วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอน นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ สังเกต รับรู้

๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติภาษาและพลังของภาษา ตามที่เคยได้เรียนมา
๒. ครูเปิดคลิปการพูดพากษ์กิจกรรมการแข่งขันเรือ ให้ชม จากนั้นร่วมกันสังเกตและวิเคราะห์ว่าผู้พากษ์มีกลวิธีการพูดอย่างไรจึงสามารถดึงดูดผู้ฟังให้สนุกสนาน คล้อยตาม ได้

ขั้นที่ ๒ ทำตามแบบ

๑. ครูเปิดคลิปการพากษ์เล่านิทาน จากนั้นร่วมกันสังเกตและวิเคราะห์ว่าผู้พากษ์ใช้คำอย่างไรให้ได้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ชมคลิปการพากษ์เล่านิทาน ตามที่ครูเตรียมมา โดยเพื่อนในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และสังเกตการคำว่าเป็นภาษาระดับใดบ้างและเป็นไปตามธรรมชาติของภาษาประการใด

ขั้นที่ ๓ ทำเองโดยไม่มีแบบ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่ม สืบค้นข้อมูลรายงานโทรทัศน์ตามความสนใจ สังเกตการใช้คำว่าเป็นการใช้ภาษาระดับใดและเป็นไปตามธรรมชาติของภาษา ประการใด

ขั้นที่ ๔ ฝึกทำให้ชำนาญ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๒. ครูประเมินการเสนอผลงานของนักเรียนแต่ละคน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกรณีที่ยังมีข้อบกพร่อง
๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปริ้นข่าวจากหนังสือพิมพ์ จากนั้นวิเคราะห์การใช้คำโดยขีดเส้นใต้พร้อมบอกว่าเป็นไปตามธรรมชาติของภาษา ประการใด จัดป้ายนิทรรศการหน้าชั้นเรียน

ใบความรู้ เรื่อง ธรรมชาติของภาษา

ธรรมชาติของภาษา

ความหมาย ภาษา หมายถึง เครื่องมือที่มนุษย์ใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจกัน มี ๒ ลักษณะ ได้แก่ ภาษาอย่างกว้าง (อวัจนภาษา) และภาษาอย่างแคบ (วัจนภาษา)

๑. ภาษาอย่างกว้าง หมายถึง การสื่อความหมายด้วยวิธีการแสดงออกโดยมีระบบ มีกฎเกณฑ์ที่เข้าใจกันได้ระหว่าง ๒ ฝ่าย การสื่อสารอาจเป็นระหว่างมนุษย์หรือระหว่างสัตว์ก็ได้ วิธีการสื่อความหมายทั้งของมนุษย์และสัตว์ มี ๓ วิธี คือ ใช้เสียง ใช้ท่าทาง และใช้สัญลักษณ์ เช่น ภาษามนุษย์ ภาษาสัตว์ ภาษาท่าทาง ภาษาคอมพิวเตอร์ ภาษาใบ้ ฯลฯ

๒. ภาษาอย่างแคบ หมายถึง ถ้อยคำที่มนุษย์ใช้พูดเพื่อสื่อความหมาย ดังนั้นภาษาอย่างแคบจึงจำกัดแค่คำพูดของมนุษย์เท่านั้น

ธรรมชาติของภาษา

ภาษาของมนุษย์ทุกภาษามีลักษณะทั่วไปร่วมกัน ๔ ประการ ได้แก่

- ๑. ภาษาใช้เสียงสื่อความหมาย
- ๒. ภาษาประกอบด้วยหน่วยเล็กซึ่งประกอบกันเป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น
- ๓. ภาษามีการเปลี่ยนแปลง
- ๔. ภาษาต่าง ๆ มีลักษณะที่ต่างและเหมือนกัน

ก. ภาษาใช้เสียงสื่อความหมาย

นักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาษาและสรุปว่า ภาษาทั่วโลกมี ๓,๐๐๐ ภาษา **ทุกภาษาใช้เสียงสื่อความหมาย** ส่วนภาษาที่มีทั้งเสียงพูดและตัวอักษรใช้มี ๕๐๐ ภาษา เสียงในภาษามีลักษณะ ๓ ประการ ได้แก่

๑. เสียงไม่สัมพันธ์กับความหมาย เป็นลักษณะของภาษาที่มีมากที่สุด การใช้เสียงหนึ่งมีความหมายเป็นอีกอย่างหนึ่ง

ไม่ตรงกัน เพราะเป็นเรื่องการตกลงกันของคนแต่ละกลุ่ม แต่ละพวก ดังตัวอย่างคำเรียกที่อยู่อาศัยของกลุ่มชนแตกต่างกันออกไป

กลุ่ม ชนชาติ	ไทย	อังกฤษ	ญี่ปุ่น	ฝรั่งเศส	ลาว	เขมร	จีนกลาง	จีนแต้จิ๋ว
คำเรียกที่ อยู่อาศัย	บ้าน	เฮาส์	อูจิ	เมซอง	เฮี่ยน	พะเตีย	เจีย	ไหล/ฉู่

๒. เสียงที่สัมพันธ์กับความหมาย มีจำนวนน้อยที่สุด เรียกว่า คำเลียนเสียง มี ๒ ลักษณะ คือ

- ๒.๑ คำเลียนเสียงสัตว์ สัตว์บางชนิดตั้งชื่อตามเสียงร้อง เช่น กา แมว จิ้งจก ตู๊กแก อิ้งอ่าง
- ๒.๒ คำเลียนเสียงวัตถุ เช่น หวด ออด กริ่ง รถตุ๊ก ๆ หัวเราะคิก ๆ

๓. เสียงใกล้เคียงกับความหมาย เสียงเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากเลียนเสียงธรรมชาติ แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับความหมาย เช่น

คำ	ความหมาย
- เซ เก เป้ ยั ฉะ เข	ไม่ตรง
- เฟลลือ เหม่อ เหลลือ เซ่อ เท่อ	ไม่มีสติ งุนงง

ข. ภาษาประกอบด้วยหน่วยเล็กซึ่งประกอบเป็นหน่วยใหญ่ขึ้น

หน่วยในภาษา หมายถึง ส่วนประกอบของภาษา หน่วยเล็กที่สุดในภาษา คือ หน่วยเสียง เสียงในภาษาทั่วโลกมีส่วนประกอบ ๒ ส่วน คือ เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ บางภาษามีเสียงวรรณยุกต์สำหรับกำหนดความหมาย เช่น ภาษาจีน ภาษาไทย โดยเฉพาะภาษาไทยมีระดับเสียงวรรณยุกต์มากที่สุดในโลก (ภาษาไทยมาตรฐานมี ๕ ระดับ ภาษาถิ่นมี ๖-๗ ระดับ)

การประกอบหน่วยในภาษาให้เป็นหน่วยใหญ่ขึ้นมีดังนี้

๑. หน่วยเสียง (พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์)
 ๒. หน่วยพยางค์ หมายถึง กลุ่มเสียงที่เกิดจากการประกอบกันของเสียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ พยางค์ อาจมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้
 ๓. หน่วยคำ หมายถึง กลุ่มเสียงที่มีความหมาย
 ๔. วลี หมายถึง กลุ่มเสียงที่เกิดจากการรวมกันของกลุ่มคำให้มีความหมาย เข้าใจได้แต่ยังไม่สมบูรณ์ในด้านโครงสร้าง
 ๕. หน่วยประโยค หมายถึง กลุ่มเสียงที่เกิดจากการรวมกันของกลุ่มคำ มีใจความชัดเจนและมีแบบสร้างสมบูรณ์
- ประกอบด้วย ภาคประธาน และภาคแสดง
๖. หน่วยประโยคซับซ้อน หมายถึง การนำประโยคหลายประโยคประกอบกันเป็นเรื่องราว
- ตัวอย่างการสร้างประโยคซับซ้อน
๑. ครูสอนนักเรียน
 ๒. ครูกำลังสอนนักเรียน
 ๓. ครูกำลังสอนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
 ๔. ครูกำลังสอนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
 ๕. ครูกำลังสอนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่อยู่ชั้นล่างอาคาร ๖
 ๖. ครูกำลังสอนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่อยู่ชั้นล่างอาคาร ๖ ห้องริมสุดด้านทิศตะวันตก

หมายเหตุ ประโยคซับซ้อนเกิดจากการสร้างข้อความได้โดยไม่จำกัดจำนวนจากหน่วยเสียงในภาษาที่มีจำนวนจำกัด

ค. ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลง

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ สิ่งที่เปลี่ยนแปลง ได้แก่ เสียง ความหมายของคำ รูปประโยค โดยมีสาเหตุ ๔ ประการ ดังนี้

๑. การพูดจาในชีวิตประจำวัน การพูดจาตามปกติ ผู้พูดอาจพูดไม่ชัดเจนทุกถ้อยคำทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ๓ ลักษณะ

๑.๑ การกลมกลืนเสียง เช่น อย่างไร เป็น ยังไง (กลมกลืนเสียง “ร” ตามเสียง “ง”)

อย่างนั้น เป็น ยังนั้น (กลมกลืนเสียง “น” ตามเสียง “ง”)

๑.๒ การกร่อนเสียง เช่น อันหนึ่ง กร่อนเป็น อนึ่ง
ตัวขาบ กร่อนเป็น ตะขาบ
สายดื้อ กร่อนเป็น สะดือ

๑.๓ การรวบคำ เช่น ดิฉัน เป็น เตียน
กรุงเทพมหานคร เป็น เทพ
โรงพยาบาล เป็น โรงพยาบาล

๒. อิทธิพลของภาษาอื่น เมื่อมีการยืมคำจากภาษาอื่นมาใช้ เราอาจพยายามดัดแปลงให้มีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาของเรา หรือบางครั้งยังคงใช้ภาษาเดิม ซึ่งมีอิทธิพลทำให้ภาษาของเราเองเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงมีดังต่อไปนี้

๑) มีหน่วยเสียงเพิ่มขึ้น

- หน่วยเสียง /f/ สามารถปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ก็ได้ เช่น กราฟ ดรอฟต์
- ภาษาไทยมีหน่วยเสียงควบกล้ำเพิ่มขึ้นจากที่เคยมีอยู่จำกัด เช่น /dr/ - ดรัมเมเยอร์ ดรอป /fr/ - ฟรี ฟรายด์ /br/ - บรีส (คำควบกล้ำ กร ดร พร ภาษาไทยไม่มีใช้)

๒) มีคำศัพท์มากขึ้น

- ภาษาไทยปัจจุบันมีคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และใช้ในท่วงการ เช่น เทคโนโลยี ทาวน์เฮาส์ คอนโดมิเนียม คอมพิวเตอร์ ยูนิต บุติก

๓) มีรูปประโยคเปลี่ยนไป

- รูปประโยคในภาษาไทยปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษเป็นอันมาก ซึ่งแตกต่างไปจากแบบสร้างประโยค

ในภาษาไทย ภาษาไทยเรียงคำหลักไว้หน้าคำขยาย แต่ภาษาอังกฤษเรียงคำขยายไว้หน้าคำหลัก เช่น

- หนังสือเล่มนี้เข้าใจง่าย (ประโยคภาษาไทย)

- หนังสือเล่มนี้ง่ายต่อการเข้าใจ (ประโยคภาษาอังกฤษ)
- ดาราผู้นี้มีความสามารถมาก (ประโยคภาษาไทย)
- ดาราผู้นี้มากด้วยความสามารถ (ประโยคภาษาอังกฤษ)

๔) มีอักขรวิธีเปลี่ยนไป

- เครื่องหมายบางอย่างอาจเปลี่ยนหรือเพิ่มตำแหน่งที่ปรากฏได้ เช่น เครื่องหมายทัณฑฆาต แต่เดิมปรากฏบนตัวอักษรสุดท้ายที่ไม่ออกเสียงเสมอไม่ว่าคำคำนั้นจะมีเสียงพยัญชนะเสียงอื่นไม่ออกเสียงก็ตาม เช่น **พราหมณ์** เราไม่ใส่เครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับตั้ง “ห” แม้ว่าไม่ออกเสียง/h/ แต่ปัจจุบันเครื่องหมายนี้สามารถปรากฏบนตัวอักษรกลางคำ เช่น **กอล์ฟ** หรือปรากฏมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้ เช่น **มาร์กซ์**

๓. ความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ความคิดใหม่ๆ กระบวนการใหม่ๆ เกิดขึ้น ก็จะมีคำศัพท์ที่ใช้เรียกขึ้นใหม่ สิ่งที่เคยมีอยู่เดิมเมื่อเลิกใช้อาจทำให้คำที่เรียกสิ่งเหล่านั้น สูญหายไปด้วย คนรุ่นใหม่ก็อาจไม่รู้ความหมาย เช่น ดงข้าว เสวียน

สมัยก่อน	สมัยปัจจุบัน
ยำกลั้ว	ยำเกรง
ล้มตายหายจาก	ล้มหายตายจาก
บ้านนอกขอบนา	บ้านนอกคอกนา
หักไฟหัวลม	ตัดไฟต้นลม

๔. การเรียนภาษาของเด็ก เด็กเรียนภาษาจากคนที่อยู่ใกล้ชิดเมื่อได้ฟังคำพูด ได้ฟังภาษาของบุคคลเหล่านั้นก็ปรับแต่งขึ้นมาเป็นภาษาของตนเอง เราจะสังเกตเห็นว่าภาษาของเด็กไม่เหมือนภาษาของผู้ใหญ่ เด็กจะค่อย ๆ พัฒนาภาษาของตนจากการเรียนรู้ แกไขส่วนที่ผิดจนใกล้เคียงกับภาษาผู้ใหญ่ในที่สุด

การพูดตัว ร , ล ของเด็ก ถ้าพูด ร เป็น ล ความหมายจะเปลี่ยนไป เช่น เรียน เป็น เลียน ถ้าผู้ใหญ่ไม่แก้ไข ให้เด็กพูดให้ถูกต้อง เด็กจะเกิดความเคยชินไปจนถึงวัยผู้ใหญ่

ง. ภาษาต่าง ๆ มีลักษณะที่ต่างและเหมือนกัน

ลักษณะที่แตกต่างกัน

๑. เสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษ มีเสียง /g/ /z/ แต่ภาษาไทยไม่มี
๒. ภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา แต่ภาษาอังกฤษไม่มี
๓. ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ มีคำบุพบท แต่ภาษาบาลีไม่มี
๔. ภาษาอังกฤษ มีคำนำหน้านาม (article) คือ a an the ภาษาไทยไม่มีคำชนิดดังกล่าว
๕. ภาษาอังกฤษ จีน ฝรั่งเศส ไทย เรียงประโยคแบบ ประธาน กริยา กรรม

ภาษาญี่ปุ่น บาลีสันสกฤต ฮินดี เรียงประโยคแบบ ประธาน กรรม กริยา
ลักษณะที่เหมือนกัน

๑. ทุกภาษาใช้เสียงสื่อความหมาย
๒. มีวิธีสร้างคำใหม่ได้หลายวิธี เช่น การประสมคำ ซ้อนคำ ซ้ำคำ
๓. แต่ละภาษามีคำชนิดต่าง ๆ คล้ายกัน เช่น คำนาม คำกริยา คำขยาย คำเชื่อม(สันธาน)
๔. มีวิธีขยายประโยคให้ยาวได้เรื่อย ๆ
๕. มีสำนวน เช่น กระต่ายหมายจันทร์ - *Cry for the Moon*.
๖. มีวิธีแสดงความคิดคล้าย ๆ กัน มีประโยคบอกเล่า ถาม ปฏิเสธ และสั่ง
๗. มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ สื่อการเรียนรู้

๑) หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๖

๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(๑) ก่องแก้ว วีระประจักษ์. (๒๕๓๑). กระบวนพยุหยาตรา : ประวัติและพระราชพิธี.

กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร.

(๒) ส.พลายน้อย. (๒๕๔๕). เรือพระราชพิธี กระบวนพยุหยาตราทางชลมารค. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

(๓) ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒.

กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

(๔) ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๐). พจนานุกรมศัพท์วรรณคดีไทย ภาคฉันทลักษณ์. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

(๕) ธนศ เวศร์ภาดา. (๒๕๔๙). หอมโลกวรรณศิลป์ : การสร้างรสสุนทรีย์

แห่งวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : ปาเจรา.

(๖) ศุภร บุนนาค และสุริยา รัตนกุล. (๒๕๔๘). สุนทรียภาพจากเจ้าฟ้ากุ้ง. พิมพ์ครั้งที่ ๒

กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.

๓) คลิปรายการโทรทัศน์

๔) แผนภูมิตัวอย่างคำประพันธ์เรื่อง กาพย์เห่เรือ

๕) ใบงานที่ ๑ วิเคราะห์การใช้คำราชาศัพท์

๖) ใบงานที่ ๒ วิเคราะห์ระดับภาษา

๗) ใบงานที่ ๓ วิเคราะห์ธรรมชาติภาษา

๙.๒ แหล่งการเรียนรู้

๑) ห้องสมุด

๒) คลิปรายการโทรทัศน์

- <http://kanchanapisek.or.th/kp๖/BOOK๒๑/chapter๑/chap๑.htm>

- <http://www.thaigoodview.com/node/๑๘๑๑๓>

- <http://www.thaigoodview.com/library/studentshow/...๔/.../seco๕po๑.html>

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๒	ความคิดสร้างสรรค์				
๓	วิธีการนำเสนอผลงาน				
๔	การนำไปใช้ประโยชน์				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแสดงความคิดเห็น				
๒	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
๓	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
๔	ความมีน้ำใจ				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
๒	ความร่วมมือกันทำงาน				
๓	การแสดงความคิดเห็น				
๔	การรับฟังความคิดเห็น				
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของเพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของ พลเมือง				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำกิจกรรมกับสมาชิกในโรงเรียน ชุมชนและสังคม				
	๑.๔ เป็นผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมที่สร้างความ สามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ชื่นชม ปกป้องความเป็นชาติไทย				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลัก ของศาสนาและเป็นตัวอย่างที่ดีของศาสนิกชน				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ สถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ชื่นชมในพระ ราชกรณียกิจพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะกระทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู เป็นแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทาง ที่ไม่ถูกต้องและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้านความซื่อสัตย์				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน ปฏิบัติ เป็นปกติวิสัยและเป็นแบบอย่างที่ดี				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่าง ประหยัดคุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	๕.๒ ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษา				

	ดูแลอย่างดี				
	๕.๓ ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	๕.๔ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐาน ของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับ และปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ ทุ่มเท ทำงาน อุตุน ไม่ทอดทิ้งปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ชื่นชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิต สาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ พร้อมช่วยแก้ปัญหา				
	๘.๓ ดูแล รักษาทรัพย์สินของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน ชุมชน เพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
กาพย์เห่เรือ

โครงร่างแผนการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ภาพยนตร์เหวี่ยง เวลา ๙ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ม.๔-๖/๔ สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม.๔-๖/๖ ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเรื่อง ภาพยนตร์เหวี่ยง จะต้องอ่านอย่างถูกต้อง ไพเราะเหมาะสม วิเคราะห์วิจารณ์ ตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น และลักษณะเด่น โดยเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต คุณค่าด้านวรรณศิลป์ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ มีการสังเคราะห์ข้อคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานที่มีคุณค่า เพื่อนำไปใช้อ้างอิง

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

๑) การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย บทร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

๒) หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม
- การวิเคราะห์และการวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม

๓) การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคม ในอดีต

๔) การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม

- ด้านวรรณศิลป์
- ด้านสังคมและวัฒนธรรม
- ๕) การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม
- ๖) บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า
 - บทอาขยานตามที่กำหนด
 - บทร้อยกรองตามความสนใจ

๓.๒ สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง ภาพยนตร์เรื่อง
- เนื้อหา และคำศัพท์จากเรื่อง ภาพยนตร์เรื่อง

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการเปรียบเทียบ	๒) ทักษะการตีความ	๓) ทักษะการวิเคราะห์
๔) ทักษะการเชื่อมโยง	๕) ทักษะการสังเคราะห์	๖) ทักษะการสร้างความรู้
๗) ทักษะการประเมิน	๘) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้	
๙) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ		

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย	๒. ใฝ่เรียนรู้	๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	๔. รักความเป็นไทย

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

๑. การท่องบทอาขยาน เรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ (ชิ้นงานที่ ๑)
๒. รายงานการศึกษาค้นคว้า เรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ (ชิ้นงานที่ ๒)

๗. การวัดและการประเมินผล

๗.๑ การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ

๗.๒ การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ตรวจใบงานที่ ๒.๑ สรรพสารนำรู้จากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ
- ตรวจใบงานที่ ๓.๑ รู้ค่าถอดความจากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ
- ตรวจใบงานที่ ๔.๑ คุณค่าภาษาศิลป์จากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ
- ตรวจใบงานที่ ๕.๑ คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ
- ประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
- ตรวจแบบบันทึกการอ่าน

ประเมินการนำเสนอผลงาน

สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๗.๓ การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กาพย์เห่เรือ

๗.๔ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

๑) สังเกตการท่องบทอาขยาน เรื่อง กาพย์เห่เรือ

๒) ตรวจรายงานการศึกษาค้นคว้า เรื่อง กาพย์เห่เรือ

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง กาพย์เห่เรือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่องที่ ๑ การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง เวลา ๑ ชั่วโมง

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสาวสินิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ สังเกต รับรู้

๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ตามที่เคยได้เรียนมา

๒. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๒-๓ คน ออกมาอ่านทำนองเสนาะเรื่อง กาพย์เห่เรือ ให้เพื่อนฟัง ที่หน้าชั้นเรียน แล้วครูให้ นักเรียนฟังซีดีการอ่านทำนองเสนาะ จากนั้นร่วมกันสังเกตและวิเคราะห์ว่า เพื่อนอ่านได้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ ๒ ทำตามแบบ

๑. ครูให้นักเรียนฟังซีดีการอ่านทำนองเสนาะ พร้อมอธิบายประกอบเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๒. นักเรียนแต่ละคนฝึกอ่านเรื่อง กาพย์เห่เรือ ตามแบบที่ได้ฟังจากซีดีการอ่านทำนองเสนาะ โดยเพื่อนในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๓ ทำเองโดยไม่มีแบบ

นักเรียนจับสลากเลือกบทอ่านเรื่อง กาพย์เห่เรือ คนละ ๒ บท แล้วให้นักเรียนแต่ละคนฝึกอ่านด้วยตนเอง

นักเรียนแต่ละคนจับคู่กับเพื่อนในกลุ่ม ผลัดกันอ่านบทร้อยกรองให้เพื่อนฟัง และผลัดกันวิจารณ์แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำแก้ไขในกรณีที่ยังอ่านไม่ถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ ฝึกทำให้ชำนาญ

นักเรียนแต่ละคู่ฝึกอ่านออกเสียงเรื่อง กาพย์เห่เรือ จนเกิดความชำนาญ แล้วครูนัดหมายการอ่านออกเสียงเป็นรายบุคคล (นอกเวลาเรียน)

ครูประเมินการอ่านของนักเรียนแต่ละคน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงในกรณีที่ยังมีข้อบกพร่อง

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกท่องบทอาขยานเรื่อง กาพย์เห่เรือ แล้วมาประเมินผลนอกเวลาเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างบทอ่านอาขยาน เรื่อง กาพย์เห่เรือ

โคลง

ปางเสด็จประเวศด้าว	ชลาลัย
ทรงรัตนพิमानชัย	กิ่งแก้ว
พริ้งพร้อมพวงพลไกร	แห่นแห่
เรือกระบวนต้นแพรว	เพริศพริ้งพายทอง

กาพย์

พระเสด็จโดยแดนชล	ทรงเรือต้นงามเฉิดฉาย
กิ่งแก้วแพรวพรรณราย	พายอ่อนหยับจ้างมวงอน
นาวาแน่นเป็นชนิด	ล้วนรูปสัตว์แสนยาก
เรือริ้วทิวธงสลอน	สาครลั่นครั่นครื้นฟอง
เรือครุฑยุคนาคหิ้ว	ลือลือมาพาผันผยอง
พลพายกรายพายทอง	ร้องโห่ให้โอ้เห่มา
สรมุขมุขสีดำน	เพียงพิमानผ่านเมฆา
ม่านกรองทองรจนา	หลังคาแดงแย่งมังกร
สมรรถชัยไกรกาบแก้ว	แสงแวววับจับสาคร
เรียบเรียงเคียงคู่จร	ดั่งร้อนฟ้ามาแดนดิน
สุวรรณหงส์ทรงพู่ห้อย	งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์
เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์	ลิลลาคเลื่อนเตือนตาชม
เรือชัยไว้องว้าง	รวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม
เสียงเส้าเร้าระดม	ห่มท้ายเย็นเดินคู่กัน
คชสีห์ที่ผาดแผ่น	ดุจดั่งเป็นเห็นขบขัน
ราชสีห์ที่ยืนยัน	คั่นสองคู่ดูยิ่งยง
เรือม้าหน้ามุ่นน้ำ	แล่นเฉื่อยฉ่ำล้าระหง
เพียงม้าอาชาทรง	องค์พระพายผายผันผยอง
เรือสิงห์วิ่งแผ่นโผน	โจนตามคลื่นผืนฟ้าฟอง
ดูย่งสิงห์ลำพอง	เป็นแถวท่องล่องตามกัน
นาคาหน้าดั่งเป็น	ดูเขม่นเห็นขบขัน
มังกรถอนพายพัน	ทันแข่งหน้าวาสุกรี

เอกสารประกอบการสอน

แผนภูมิตัวอย่างบทอ่านอาขยาน เรื่อง กาพย์เห่เรือ (ต่อ)

เสียงผาง่าเท่าโผน

นาวาหน้าอินทรี

ดนตรีมีอิงอล

โห่ฮึกคึกครื้นโครม

กรีธาหมู่่นาเวศ

เหิมหื่นขึ้นกระมล

เพียงโจนไปในวารี

มีปีกเหมือนเลื่อนลอยโพยม

ก้องกาหลพลแห่โหม

โสมนัสขึ้นรื่นเริงพล

จากนครศโดยสาชล

ยลמצจาสารพณมี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
เรื่องที่ ๒ ความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง เวลา ๑ ชั่วโมง
วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอน นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ กระตุ้นความสนใจ (Engage)

ครูให้นักเรียนดูวิดีโอที่เกี่ยวกับกระบวนการพยุหยาตราทางชลมารค หรือภาพริ้วกระบวนเรือพระนั่ง แล้วครูถามคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

ขั้นที่ ๒ สำรวจค้นหา (Explore)

นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิมจากเรื่องที่ ๑) จับคู่กันเป็น ๒ คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ภาพยนตร์เรือ จากหนังสือเรียน ในหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

- คู่ที่ ๑ ศึกษาความรู้เรื่อง ความเป็นมา
- คู่ที่ ๒ ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติผู้แต่ง

ขั้นที่ ๓ อธิบายความรู้ (Explain)

นักเรียนแต่ละคู่ นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาอธิบายให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง ผลัดกันซักถามหากมีข้อสงสัย และร่วมกันอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เป็นองค์ความรู้ของกลุ่ม

ขั้นที่ ๔ ขยายความเข้าใจ (Expand)

นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง สรรพสารนำรู้จากเรื่อง ภาพยนตร์เรือ เมื่อทำเสร็จแล้วผลัดกันอภิปรายคำตอบในใบงานแล้วร่วมกันสรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม

ขั้นที่ ๕ ตรวจสอบผล (Evaluate)

นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๒.๑ หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

บัตรภาพ ริ้วกระบวนเรือพระที่นั่ง

ภาพที่ ๑

ภาพที่ ๒

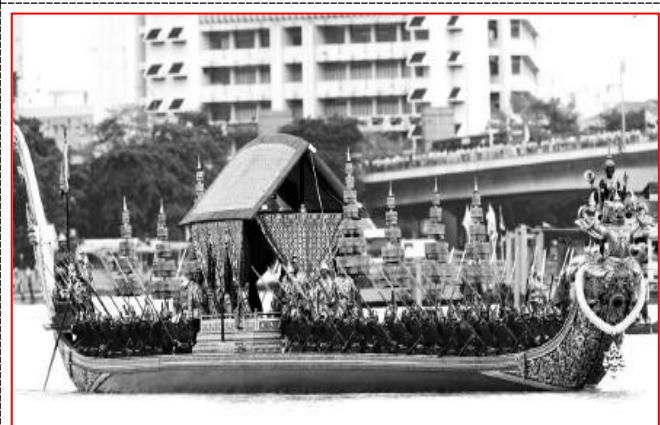
ภาพที่ ๓

ภาพที่ ๔

ภาพที่ ๕

ภาพที่ ๖

ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง สรรพสารนำรู้จากเรื่อง กาพย์เห่เรือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. กวีผู้ทรงพระนิพนธ์กาพย์เห่เรือฉบับที่นำมาให้นักเรียนศึกษานี้คือใคร

๒. พรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่เรือ เป็นวรรณคดีในสมัยใด

๓. พระอิสริยยศสูงสุดของกวีผู้ทรงพระนิพนธ์กาพย์เห่เรือฉบับนี้ คือพระอิสริยยศใด

๔. กวีผู้ทรงพระนิพนธ์เรื่องกาพย์เห่เรือนี้ ทรงบูรณะซ่อมสร้างวิหารของวัดใด

๕. พรรณคดีเรื่องกาพย์เห่เรือนี้ กวีทรงพระนิพนธ์ขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใด และแต่งขึ้นเพื่อใช้ในการเดินทางไปที่ใด

๖. พรรณคดีเรื่องกาพย์เห่เรือนี้ ได้เป็นต้นแบบให้กวีรุ่นหลังแต่งกาพย์เห่อีกหลายสำนวน ได้แก่กาพย์เห่เรื่องอะไรบ้าง

๗. เนื้อหาของกาพย์เห่เรือฉบับนี้มีกี่ตอนแต่ละตอนประกอบด้วยเนื้อหาอะไรบ้าง

๘. กาพย์เห่เรือ เป็นวรรณคดีร้อยกรองประเภทใดและแต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทใดบ้าง

เฉลย ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง สรรพสารนำรู้จักจากเรื่อง กาพย์เห่เรือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. กวีผู้ทรงพระนิพนธ์กาพย์เห่เรือฉบับที่นำมาให้นักเรียนศึกษานี้คือใคร

.....เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ หรือ เจ้าฟ้ากุ้ง.....

๒. วรรณคดีเรื่อง กาพย์เห่เรือ เป็นวรรณคดีในสมัยใด

.....สมัยอยุธยาตอนปลาย ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ.....

๓. พระอิสริยยศสูงสุดของกวีผู้ทรงพระนิพนธ์กาพย์เห่เรือฉบับนี้ คือพระอิสริยยศใด

.....เจ้าฟ้ากรมขุนเสนาพิทักษ์ พระมหาอุปราชเสวยบวรราชสมบัติ ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ.....

๔. กวีผู้ทรงพระนิพนธ์เรื่องกาพย์เห่เรือนี้ ทรงบูรณะซ่อมสร้างวิหารของวัดใด

.....วัดมงคลบพิตร ซึ่งถูกฟ้าผ่าถล่มยอดมณฑป.....

๕. วรรณคดีเรื่องกาพย์เห่เรือนี้ กวีทรงพระนิพนธ์ขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใด และแต่งขึ้นเพื่อใช้ในการเดินทางไปที่ใด

.....เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรทรงพระนิพนธ์กาพย์เห่เรือนี้ขึ้น เพื่อใช้เห่เรือเล่นในคราวที่พระองค์ตามเสด็จพระราชบิดา (สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ) ทางชลมารคไปนมัสการพระพุทธบาท ที่จังหวัดสระบุรี.....

๖. วรรณคดีเรื่องกาพย์เห่เรือนี้ ได้เป็นต้นแบบให้กวีรุ่นหลังแต่งกาพย์เห่อีกหลายสำนวน ได้แก่กาพย์เห่เรื่องอะไรบ้าง

.....กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานพระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ ๒ บทเห่พระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ และกาพย์เห่เรือ พระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ ๖.....

๗. เนื้อหาของกาพย์เห่เรือฉบับนี้มีกี่ตอน แต่ละตอนประกอบด้วยเนื้อหาอะไรบ้าง

.....กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร มี ๒ ตอน ดังนี้.....

.....- ตอนที่ ๑. กล่าวชมกระบวนเรือ ชมปลา ชมไม้ ชมนก และบทครวญถึงนางอันเป็นที่รัก.....

.....- ตอนที่ ๒ ประกอบด้วย บทเห่กาگی และบทเห่สังวาส (เนื้อหาที่ตัดมาให้เรียนในแบบเรียนมีเฉพาะตอนแรก).....

๘. ภาพยนตร์เห่เรือ เป็นวรรณคดีร้อยกรองประเภทใด และแต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทใดบ้าง

..... ภาพยนตร์เห่เรือ เป็นวรรณคดีประเภทภาพยนตร์แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภท โคลงสี่สุภาพ กับ
 ภาพยนตร์ยานี ๑๑ เนื้อหาแต่ละตอนจะขึ้นต้นด้วยโคลงสี่สุภาพ ๑ บท ตามด้วยภาพยนตร์ยานี ๑๑
 ไม่จำกัดจำนวน โดยภาพยนตร์ยานีบทแรกจะมีเนื้อความตรงกับเนื้อความใน.....
 โคลงสี่สุภาพ.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

.....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
เรื่องที่ ๓ สรุปเนื้อหาและคำศัพท์ เวลา ๑-๒ ชั่วโมง
วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำแถบบันทึกเสียงกาพย์เห่เรือของครูแจ้ง คล้ายสีทอง หรือของอาจารย์วัฒนะ บุญจับ มาเปิดให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนตอบคำถาม

ขั้นที่ ๒ จัดการเรียนรู้

๑. ครูคิดแผนภูมิตัวอย่างคำประพันธ์เรื่อง กาพย์เห่เรือ ให้นักเรียนดูบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันถอดความบทประพันธ์ดังกล่าว ตามความเข้าใจของนักเรียน

๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง กาพย์เห่เรือ จากหนังสือเรียน และถอดความบทประพันธ์ตามความเข้าใจของนักเรียน พร้อมทั้งศึกษาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ จากหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

๓. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาถอดความบทประพันธ์ พร้อมบอกความหมายของคำศัพท์ในบทที่กำหนด โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๔. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง รู้คำถอดความจากเรื่อง กาพย์เห่เรือ เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียน ผลัดกันอธิบายคำตอบในใบงานให้เพื่อนในกลุ่มฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและสรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปเนื้อหา และความหมายของคำศัพท์ในเรื่อง กาพย์เห่เรือ เป็นองค์ความรู้ของกลุ่ม

๒. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาความรู้เรื่อง กาพย์เห่เรือ ในด้านต่างๆ ต่อไป

ขั้นที่ ๔ วัดและประเมินผล

นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๓.๑ หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

เอกสารประกอบการสอน

แผนภูมิตัวอย่างคำประพันธ์ เรื่อง กาพย์เห่เรือ

โคลง

ปางเสด็จประเวศด้าว	ชลาลัย
ทรงรัตนพิमानชัย	กึ่งแก้ว
พรั่งพร้อมพวงพลไกร	แห่นแห่
เรือกระบวนต้นแพรว	เพริศพริ้งพายทอง

กาพย์

พระเสด็จโดยแดนชล	ทรงเรือต้นงามเฉิดฉาย
กึ่งแก้วแพรวพรรณราย	พายอ่อนหยับจับงามอน
นาวาแน่นเป็นชนิด	ล้วนรูปสัตว์แสนยาก
เรือริ้วทิวธงสลอน	สาครลั่นครั่นครื้นฟอง
เรือครุฑยุคนาคหิว	ลือลอมมาพาผันผยอง
พลพายกรายพายทอง	ร้องไห้ไห้แห่มา
สรมุขมุขสีดำน	เพียงพิमानผ่านเมฆา
ม่านกรองทองรจนา	หลังคาแดงแย้มมังกร
สมรรถชัยไกรกาบแก้ว	แสงแวววับจับสาคร
เรียบเรียงเคียงคู่จร	ดั่งร้อนฟ้ามารแดนดิน
สุวรรณหงส์ทรงพุ่มห้อย	งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์
เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์	ลิลลาศเลื่อนเตือนตาชม
เรือชัยไว้องว้าง	รวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม
เสียงเส้าเร้าระดม	ห่มท้ายเย็นเดินคู่กัน
คชสีห์ที่ผาดแผ่น	ดุตั้งเป็นเห็นขบขัน
ราชสีห์ที่ยืนยัน	คันสองคู่ดูยิ่งยง
เรือม้าหน้ามุ่นน้ำ	แล่นเฉื่อยฉ่ำล้าระหง
เพียงม้าอาชาทรง	องค์พระพายผายผันผยอง
เรือสิงห์วิ่งแผ่นโผน	โจนตามคลื่นผืนผ้าฟอง
ดูยั้งสิงห์ล้าฟอง	เป็นแถวท่องล่องตามกัน
นาคาหน้าดังเป็น	ดูเขม้นเห็นขบขัน
มังกรถอนพายพัน	ทันแข่งหน้าว่าสุกรี

เอกสารประกอบการสอน

แผนภูมิตัวอย่างคำประพันธ์ เรื่อง กาพย์เห่เรือ (ต่อ)

เสียงผาง่าเท้าโผน

นาวาหน้าอินทรี

ดนตรีมีอึงอล

โห่ฮึกคึกครื้นโครม

กรีธาหมู่नावาศ

เหิมหื่นขึ้นกระมล

เพียงโจนไปในวาริ

มีปีกเหมือนเลื่อนลอยโพยม

ก้องกาหลพลแห่โหม

โสมนัสขึ้นรื้นเริงพล

จากนครเรศโดยสาชล

ยลมีจฉาสารพันมี

กำสรด หมายถึง

.....

สาระสำคัญของบทประพันธ์

.....

.....

๔. สุวรรณหงส์ทรงพุ่มห้อย งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์

เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์ ลินลาศเลื่อนเตือนตาชม

สินธุ์ หมายถึง

.....

พรหมินทร์ หมายถึง

.....

ลินลาศ หมายถึง

.....

สาระสำคัญของบทประพันธ์

.....

.....

๕. รอนรอนสุริยไ้อ์

อัสดง

เรื้อยเรื้อยลับเมรุลง

คำแล้ว

รอนรอนจิตจำนง

นุชพี เพียงแม่

เรื้อยเรื้อยเรียมคอยแก้ว

คลับคล้ายเรียมเหลียว

อัสดง หมายถึง

.....

.....

เมรุ (อ่านว่า “เมน”) หมายถึง

.....

เรียม หมายถึง

.....

สาระสำคัญของบทประพันธ์

.....

.....

.....

๖. พิศพรรณปลาว่ายเคล้ำ คิดถึงเจ้าเศร้าอารมณ์
 มัตสยายังรู้ชม สมสาใจไม่พามา

มัตสยา หมายถึง

.....

สาระสำคัญของบทประพันธ์

.....

.....

.....

๗. โนรีสีปานขาด เหมือนช่างฉลาดวาดแต้มลาย
 ไม่เท่าเจ้าโฉมฉาย ห่มตาดพรายกรายกรมา

ขาด หมายถึง

.....

สาระสำคัญของบทประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๘. นาวาแน่นเป็นชนิด

ลัทธิรูปสัตว์แสนยาก

เรือรื้อทิวธงสลอน

สาครลั่นครื้นครื้นฟอง

นาวา หมายถึง

.....

สาคร หมายถึง

.....

สาระสำคัญของบทประพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. รอนรอนสุริยโธ อัสตง
 เรือยเรือยลับเมรุลง คำแล้ว
 รอนรอนจิตจำนง นุชพี เพียงแม่
 เรือยเรือยเรียมคอยแก้ว คลับคล้ายเรียมเหลียว
- อัสตง หมายถึง *ตกไป (ใช้กับพระอาทิตย์)*
 เมรุ (อ่านว่า “เมน”) หมายถึง ..*ภูเขา*
 เรียม หมายถึง ..*คำใช้แทนตัวผู้พูด เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๑ ใช้สำหรับผู้ชายพูดกับผู้หญิงที่รัก*
 สาระสำคัญของบทประพันธ์*เมื่อพระอาทิตย์ตกลับเหลียวเมฆ เข้าสู่เวลาค่ำ ฟี (หมายถึงตัวกวี) ก็เฝ้าคะนึงหาแต่นางอันเป็นที่รัก เมื่อเห็นใครที่คล้ายคลึงว่าจะเป็นนาง ก็รีบเหลียวหันมองไปทันที*
๖. พิศพรรณปลาว่ายเคล้า คิดถึงเจ้าเศร้าอารมณ
 มัตสยายังรู้ชม สมสาใจไม่พามา
- มัตสยา หมายถึง*ปลา*
 สาระสำคัญของบทประพันธ์*(กวี) มองดูฝูงปลาแหวกว่ายในน้ำ ก็รู้สึกคิดถึงนางอันเป็นที่รัก*
หมู่ปลายังรู้จักแหวกว่ายคลอเคลียกัน แต่ตัวกวีกลับไม่มีนางอยู่เคียงข้าง
๗. โนรีสีปานชาด เหมือนช่างฉลาดวาดแต้มลาย
 ไม่เท่าเจ้าโฉมฉาย ห่มตาตพรายกรายกรมา
- ชาด หมายถึง*วัตถุสีแดงสดชนิดหนึ่ง เป็นผงก็มี ใช้ทำยาไทยหรือประสมกับน้ำมันสำหรับ*
ประพั้นตราหรือทาลิงของ มักเรียกสีที่แดงสดว่า สีแดงชาด
 สาระสำคัญของบทประพันธ์*นกโนรีมีแดงสดเหมือนสีชาด สวยงามราวกับมีจิตรกรมาวาดแต้มสี*
ไว้ แต่ถึงกระนั้น นกโนรีก็ยังงดงามไม่เท่ากันนางอันเป็นที่รัก (ของกวี) ที่ห่มตาตพรายเดินอย่าง
แหล่ข้อย
๘. นาวาแน่นเป็นขนัด ล้วนรูปสัต์ว์แสนยาก
 เรือรื้อทิวธงสลอน สาครล้นครันครันฟอง
- นาวา หมายถึง ..*เรือ*
 สาคร หมายถึง ..*ลำน้ำ สายน้ำ*
 สาระสำคัญของบทประพันธ์*เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคนี้มีมากจนแน่นเต็มลำน้ำ*
ทั้งเรือรูปสัตว์ต่างๆ และบรรดาเรือรื้อซึ่งมีทิวธงสะบัด เรือเหล่านี้แล่นเรียงกัน ทำให้น้ำในลำน้ำ
กระลอกเป็นฟองตามการแล่นของเรือ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

.....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔
เรื่องที่ ๔ การพิจารณาคุณค่างานประพันธ์ เวลา ๑ ชั่วโมง
วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอน นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ สังเกต รับรู้

๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาคุณค่างานประพันธ์ ในบทเรียนออนไลน์ ที่ทำการบ้านจากหนังสือแบบเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้น ม. ๖
๒. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๔-๕ คน ออกมาอ่านนำเสนอแผนผังความคิด เรื่อง การพิจารณาคุณค่างานประพันธ์ ให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสังเกตและวิเคราะห์งานของเพื่อนว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ ๒ ทำตามแบบ

- ครูให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้ร่วมกัน จากนั้นครูอธิบายประกอบเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
- นักเรียนแต่ละคนปรับแก้ เพิ่มเติม แผนผังความคิดให้เรียบร้อย สมบูรณ์ โดยเพื่อนในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๓ ทำเองโดยไม่มีแบบ

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การพิจารณาคุณค่างานประพันธ์

ขั้นที่ ๔ ฝึกทำให้ชำนาญ

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำแผนผังความคิด สรุป การพิจารณาคุณค่างานประพันธ์ จัดป้ายนิทรรศการหน้าชั้นเรียน นอกเวลาเรียน โดยให้ครอบคลุมทุกประเด็นการพิจารณาคุณค่างานประพันธ์

เอกสารประกอบการสอน

เรื่อง การพิจารณาคุณค่างานประพันธ์

งานประพันธ์ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้ภาษาที่สละสลวย ถ่ายทอดให้เป็นเรื่องราว มีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

คำประพันธ์ร้อยแก้ว มีลักษณะเป็นการนำคำมาเรียงต่อกันเพื่อให้ได้เรื่องราวสามารถเข้าใจโดยไม่จำกัดจำนวนคำ

คำประพันธ์ร้อยกรอง มีลักษณะเฉพาะคือ การกำหนดจำนวนคำสำหรับคำประพันธ์แต่ละประเภท ประการสำคัญ คือการบังคับสัมผัสคำประพันธ์ร้อยกรองมี ๕ ประเภท ได้แก่ โคลง ฉันท์ ร่าย กาพย์ และกลอน

ส่วนประกอบของงานประพันธ์ มี ๒ ส่วน ได้แก่ เนื้อหา และรูปแบบ

รูปแบบของงานประพันธ์ เป็นลักษณะของสารหรือวิธีการที่ผู้ประพันธ์เลือกใช้ในการนำเสนอเนื้อหา เกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้คิดค้น รูปแบบของงานประพันธ์มีหลายอย่าง ทั้งรูปแบบคำประพันธ์ร้อยแก้วและรูปแบบคำประพันธ์ร้อยกรอง

เนื้อหาของงานประพันธ์ หมายถึง เนื้อเรื่องหรือใจความที่ปรากฏในงานประพันธ์ ประกอบด้วยใจความสำคัญและใจความรองหรือใจความพลความ

๑. รูปแบบคำประพันธ์ร้อยแก้ว ได้แก่ บทความ บทกวี จดหมายเหตุ วาทีนิพนธ์ เรื่องสั้น นิทาน นวนิยาย สารคดี

๒. รูปแบบคำประพันธ์ร้อยกรอง ได้แก่ นิราศ นิทานคำกลอน กาพย์ห่อโคลง คำฉันท์ ลิลิต เพลงยาว ฯลฯ

การพิจารณาคุณค่างานประพันธ์ การศึกษางานประพันธ์ ผู้อ่านสามารถพิจารณาได้ ๒ ประการคือ คุณค่าด้านสังคมและคุณค่าด้านวรรณศิลป์
คุณค่าด้านวรรณศิลป์ วรรณศิลป์ หมายถึง งานประพันธ์ที่มีวิธีการแต่งดี การพิจารณาคุณค่าด้านวรรณศิลป์มีหลักดังนี้

๑. พิจารณาองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเนื้อหา และรูปแบบ
๒. พิจารณาลักษณะเฉพาะของงานประพันธ์

เกณฑ์ในการพิจารณาคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของคำประพันธ์ร้อยกรอง มีดังนี้

๑. มีรูปแบบเหมาะสมกับเนื้อหา
๒. มีวิธีการแต่งน่าสนใจ

๓. ใช้ถ้อยคำสละสลวย คือ มีกลวิธีการสรรคำให้เกิดความงามในภาษา เช่น การเล่นคำซ้ำคำ การใช้คำไวพจน์ หรือการหลាក់คำ คำปวิพากย์ (การใช้คำแย้งขัดเพื่อให้ความหมายเป็นแบบตรงข้าม) คำเลียนเสียงต่าง ๆ

๔. วิธีการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดอารมณ์และจินตภาพ โดยการใช้ภาพพจน์ต่าง ๆ เช่น อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ บุคคลวัต นามนัย และสัญลักษณ์

๕. มีลักษณะสื่อให้เห็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของกวีที่แสดงไว้ในบทประพันธ์ เช่น ความคิดแทรก ความคิดเสริม ดังตัวอย่าง

“ฉับฉวยชกฉกซ้ำ	ฉุฉับ
โถมทุบทุ่มถองทับ	ถีบท้าว
เตะตีต้อยตุดดับ	ตบตัก
หมดหมู่เมงมอญม้าว	ม่านเมื่อหมางเมิน”

โคลงบทนี้มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือ ตีเด่นด้านการใช้พยัญชนะตัวเดียวกันหรือหน่วยเสียงเดียวกันในแต่ละบาทเรียกว่า”กลบทอักษรล้วน” คือ บาทที่ ๑ เล่นเสียง”ช” /บาทที่ ๒ เล่นเสียง”ท” /บาทที่ ๓ เล่นเสียง”ต” / บาทที่ ๔ เล่นเสียง”ม” นอกจากนั้นยังปรากฏการใช้คำเลียนเสียง ๒ แห่ง ได้แก่ “ฉุฉับ” กับ “ตุดดับ”ซึ่งเลียนเสียงชกและต่อย

การพิจารณาคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของงานประพันธ์รูปแบบสารคดี มีเกณฑ์ดังนี้

๑. มีรูปแบบเหมาะสมกับเนื้อหา
๒. ให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างมีหลักฐานและเหตุผล
๓. มีสารที่แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๔. ใช้สำนวนภาษากะทัดรัด สละสลวย สื่อความหมายได้ชัดเจน
๕. มีวิธีการนำเสนอเรื่องน่าสนใจ คือ มีกลวิธีการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง

ที่ชวนประทับใจ

การพิจารณาคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของงานประพันธ์รูปแบบบันเทิงคดี(เรื่องสั้น/นวนิยาย) มีเกณฑ์ดังนี้

๑. ต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ เช่น แนวคิด (ความคิดสำคัญที่ปรากฏในเรื่อง) โครงเรื่อง(กรอบในการดำเนินเรื่อง) และตัวละคร
๒. มีวิธีการประพันธ์แปลกใหม่น่าสนใจ คือ ในเรื่องต้องมีจุดขัดแย้งก่อให้เกิดความสะเทือนอารมณ์
๓. ใช้ภาษาในการบรรยายและพรรณนาชวนให้เห็นภาพ (จินตภาพ)
๔. ใช้คำพูดเหมาะสมกับฐานะและบุคลิกของตัวละคร
๕. มีสารที่แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

คุณค่าด้านสังคม สังคม หมายถึง คนที่อยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ต่อกันตามระเบียบกฎเกณฑ์

โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน สังคมเริ่มจากครอบครัวไปจนถึงสังคมของมนุษย์ชาติลักษณะของสังคมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่น

๑. สังคมรูปธรรม ได้แก่ หมู่คน วัตถุ

๒. สังคมนามธรรม ได้แก่ ขนบประเพณี ค่านิยมของคนในสังคม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมของคนในสังคมที่ผู้ประพันธ์ได้จำลองไว้

การพิจารณาคุณค่าด้านสังคมที่ปรากฏในงานประพันธ์ มีเกณฑ์ดังนี้

๑. งานประพันธ์มีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมอย่างไร

๒. งานประพันธ์สะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมเพียงใด

๓. งานประพันธ์ชี้แนะสังคมให้พัฒนาไปมากหรือน้อยเพียงใด เช่น

“ โนรีสีปานชาติ เหมือนช่างฉลาดวาดแต้มลาย

ไม่เท่าเจ้าโฉมฉาย ห่มตาตพรายกรายกรมา”

คำประพันธ์นี้ สะท้อนให้เห็นค่านิยมในการแต่งกายของสตรีในสมัยอยุธยาตอนปลายว่า นิยมห่มผ้าแทนการสวมเสื้อ ผ้าตาต เป็นผ้าที่ทอด้วยเส้นไหมกับเส้นเงินหรือเส้นทอง เรียกว่า “ผ้าตาตเงิน” “ผ้าตาตทอง” การนุ่งห่มด้วยผ้าตาตสามารถบอกสถานะของบุคคลได้ คือ ผู้ห่มเป็นผู้สูงศักดิ์หรือมีฐานะร่ำรวย

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕
เรื่องที่ ๕ คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เวลา ๑-๒ ชั่วโมง
วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอน นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ มีผู้นำและมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิมจากเรื่องที่ ๑) เลือกผู้นำกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ครูเน้นย้ำให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันในการทำกิจกรรม

๒. ครูคิดแผนภูมิตัวอย่างคำประพันธ์เรื่อง กาพย์เห่เรือ ให้นักเรียนดูบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าบทประพันธ์ดังกล่าวใช้ภาษาอย่างไร มีความไพเราะหรือไม่ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ขั้นที่ ๒ วางแผน

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนและกำหนดขอบเขตในการศึกษาความรู้เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์และคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของเรื่อง กาพย์เห่เรือ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

ขั้นที่ ๓ ปฏิบัติตามแผน

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ และคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของเรื่อง กาพย์เห่เรือจากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ตามแผนที่ได้วางไว้

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการศึกษาที่หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการศึกษา

๓. นักเรียนแต่ละคนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ ๕.๑ เรื่อง คุณค่าภาษาศิลป์จากเรื่อง กาพย์เห่เรือ เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนแต่ละคนผลิตกันอภิปรายความรู้ที่ได้จากการทำใบงานให้เพื่อนในกลุ่มฟัง ผลิตกันซักถามข้อสงสัย และร่วมกันสรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม

ขั้นที่ ๔ ประเมินผลการปฏิบัติงาน

นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๕.๑ หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๕ ปรับปรุงและพัฒนา

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาผลงานในใบงานที่ ๕.๑ ให้ถูกต้องสมบูรณ์

เอกสารประกอบการสอน

แผนภูมิตัวอย่างคำประพันธ์ เรื่อง กาพย์เห่เรือ

โคลง

ปางเสด็จประเวศด้าว	ชลาลัย
ทรงรัตนพิमानชัย	กิ่งแก้ว
พรั่งพร้อมพวกพลไกร	แห่นแห่
เรือกระบวนต้นแพรว	เพริศพรั่งพายทอง

กาพย์

พระเสด็จโดยแดนชล	ทรงเรือต้นงามเฉิดฉาย
กิ่งแก้วแพรวพรรณราย	พายอ่อนหยับจับงามอน
นาวาแน่นเป็นชนิด	ล้วนรูปสัตว์แสนยาก
เรือริ้วทิวธงสลด	สาครลั่นครั่นครื้นฟอง
เรือครุฑยุคนาคหิ้ว	ลือลือมาพาผันผยอง
พลพายกรายพายทอง	ร้องโห่ให้โอ้เห่มา
สรมุขมุขสีดำน	เพียงพิमानผ่านเมฆา
ม่านกรองทองรจนา	หลังคาแดงแย่งมังกร
สมรรถชัยไกรกาบแก้ว	แสงแวววับจับสาคร
เรียบเรียงเคียงคู่จร	ดั่งร้อนฟ้ามาแดนดิน
สุวรรณหงส์ทรงพู่ห้อย	งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์
เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์	ลิลลาคเลื่อนเตือนตาชม
เรือชัยไว้องว้าง	รวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม
เสียงเส้าเร้าระดม	ห่มท้ายเย็นเดินคู่กัน
คชสีห์ที่ผาดแผ่น	ดุตั้งเป็นเห็นขบขัน
ราชสีห์ที่ยืนยัน	คั่นสองคู่ดูยิ่งยง
เรือม้าหน้ามุ่นน้ำ	แล่นเฉื่อยฉ่ำล้าระหง
เพียงม้าอาชาทรง	องค์พระพายผายผันผยอง
เรือสิงห์วิ่งแผ่นโผน	โจนตามคลื่นผืนผ้าฟอง
ดูย่งสิงห์ล้าฟอง	เป็นแถวท่องล่องตามกัน
นาคาหน้าดั่งเป็น	ดูเขม้นเห็นขบขัน
มังกรถอนพายพัน	ทันแข่งหน้าวาสุกรี

เอกสารประกอบการสอน

แผนภูมิตัวอย่างคำประพันธ์ เรื่อง กาพย์เห่เรือ (ต่อ)

เสียงผาง่าเท่าโผน

นาวาหน้าอินทรี

ดนตรีมีอิงอล

โห่ฮึกคึกครื้นโครม

กรีธาหมู่่นาเวศ

เหิมหื่นขึ้นกระมล

เพียงโจนไปในวารี

มีปีกเหมือนเลื่อนลอยโพยม

ก้องกาหลพลแห่โหม

โสมนัสขึ้นรื่นเริงพล

จากนครศโดยสาชล

ยลמצจาสารพณมี

ใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง คุณค่าภาษาศิลป์จากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาความงามด้านวรรณศิลป์ของบทประพันธ์ที่กำหนด

๑. รอนรอนสุริยโội อัสดง
 เรือยเรือยลับเมรุลง คำแล้ว
 รอนรอนจิตจำนง นุชพี เพียงแม่
 เรือยเรือยเรียมคอยแก้ว คลับคล้ายเรียมเหลียว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. แก้มซ้ำซ้ำใครต้อง อันแก้มน้องซ้ำเพราะชม
 ปลาทุกทุกซอกกรม เหมือนทุกซัฟที่จากนาง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ใ้ฟ้ามาตัวเดียว เดินท่องเที่ยวเลี้ยวเหลี่ยมเขา
เหมือนพราจากนกเงี้ยว เปล่าใจเปลี่ยวเหลียวหานาง

๔. แต่เข้าเท่าถึงเย็น กล้ากลืนเข็ญเป็นอาจิณ
ชายใดในแผ่นดิน ไม่เหมือนพี่ที่ตรอมใจ

๕. เรือสิงห์วิ่งผ่านโนน โจนตามคลื่นผืนผ้าฟอง
 ดุยยังสิงห์ลำฟอง เป็นแถวท่องล่องตามกัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง คุณค่าภาษาศิลปะจากเรื่อง ภาพยนตร์เรือ
 คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาความงามด้านวรรณศิลป์ของบทประพันธ์ที่กำหนด

๑. รอนรอนสุริยไธ้อ์ อัสดง
 เรือยเรือยลับเมรุลง คำแล้ว
 รอนรอนจิตจำนง นุชพี เพียงแม่
 เรือยเรือยเรียมคอยแก้ว คลับคล้ายเรียมเหลียว

ความงามของบทประพันธ์ข้างต้น ได้แก่.....

.....๑) การเล่นสัมผัสใน (สัมผัสพยัญชนะ) เช่น รอน-รอน / ไธ้อ์-อัส(ดง) / ลับ-ลง-แล้ว / นง-
 นุช / พี-เพียง / เรือย-เรือย-เรียม / คลับ-คล้าย ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.....

.....๒) การเล่นคำซ้ำหน้าบาทครบทั้ง ๔ บาทของโคลง ได้แก่ รอนรอน / เรือยเรือย / รอนรอน
 / เรือยเรือย ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.....

.....๓) การใช้คำน้อยแต่สื่อความหมายมากและตรึงใจ เช่น วรรคสุดท้ายที่ว่า “คลับคล้ายเรียม
 เหลียว” วรรคนี้ใช้คำน้อยเพียง ๔ คำ แต่สื่อภาพและอารมณ์ความรู้สึกของกวีได้ชัดเจนว่า มีจิตจด
 จ่อและคิดถึงแต่หญิงคนรักตลอดเวลา เมื่อเห็นใคร “คลับคล้าย” ว่าจะเป็นหญิงคนรัก กวีก็เรียน
 “เหลียว” หันไปมองทันที.....

๒. แก้มซ้ำซ้ำใครต้อง อันแก้มน้องซ้ำเพราะชม
 ปลาทุกทุกช่อกรรม เหมือนทุกซ์พีที่จากนาง

ความงามของบทประพันธ์ข้างต้น ได้แก่.....

.....๑) การนำชื่อปลามาเล่นคำพ้องเสียงเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกของกวี ได้แก่.....

.....- ปลาแก้มขี้-แก้มน้องขี้ (เมื่อกล่าวถึงปลาชื่อ “ปลาแก้มขี้” กวีก็โยงไปถึงหญิงคนรักว่า นึกถึงแก้มของนางที่ “ขี้” เพราะกวีเซยชม).....

.....- ปลาทุก-ทุกซอก (เมื่อกล่าวถึงปลาชื่อ “ปลาทุก” กวีก็โยงถึงความรู้สึก “ทุกซอกกรรม” ของตัวกวีเองที่ทุกข์เพราะต้องพราก จากหญิงคนรักมา).....

๒) การเล่นสัมผัสใน (สัมผัสพยัญชนะ) ได้แก่ ขี้-ขี้-ชม / ทุก-ทุกซ์ ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.....

๓) การเล่นสัมผัสใน (สัมผัสสระ) ได้แก่ ขี้-ขี้ / ทุก-ทุกซ์ / พี่-ที่ ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.....

๓. ไก่ฟ้ามาตัวเดียว เดินท่องเที่ยวเลี้ยวเหลียวเหลียวเขา

เหมือนพรากรจากนงเยาว์ เปล่าใจเปลี่ยวเหลียวหานาง

ความงามของบทประพันธ์ข้างต้น ได้แก่.....

๑) การเล่นสัมผัสใน (สัมผัสพยัญชนะ) ได้แก่ ท่อง-เที่ยว / เลี้ยว-เหลียว / เปล่า-เปลี่ยว ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.....

๒) การเล่นสัมผัสใน (สัมผัสสระ) ได้แก่ ฟ้า-มา / เที่ยว-เลี้ยว / พรากร-จาก / เปลี่ยว-เหลียว ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.....

๓) การใช้อุปมา เปรียบว่า กวีรู้สึกเปล่าเปลี่ยวใจที่ต้องเดินทางลำพังไม่มีหญิงคนรักมาด้วย เหมือนกับไก่ฟ้าที่เดินอยู่ตัวเดียว ตามเหลียวเขา เป็นการใช้อุปมาเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจน.....

๔. แต่เข้าเท่าถึงเย็น กล้ากลืนเชียวเป็นอาจิดน

ชายใดในแผ่นดิน ไม่เหมือนพี่ที่ตรอมใจ

ความงามของบทประพันธ์ข้างต้น ได้แก่.....

๑) การเล่นสัมผัสใน (สัมผัสพยัญชนะ) ได้แก่ เท่า-ถึง / กล้า-กลืน / ไต-ดิน ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.....

๒) การเล่นสัมผัสใน (สัมผัสสระ) เช่น เข้า-เท่า / เชียว-เป็น / ไต-ใน / พี่-ที่ ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.....

๓) การใช้อุปพจน์ (การเปรียบเทียบเกินขอบเขตความเป็นจริง) เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึก จากบทประพันธ์ข้างต้น กวีกล่าวว่า ความทุกข์ตรอมใจของกวีที่เกิดจากความคิดถึงหญิงคนรักนั้น มีอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เช้าถึงเย็น ผู้ชายในแผ่นดินนี้ไม่มีใครทุกข์ และตรอมใจเท่ากับกวีอีกแล้ว.....

๕. เรือสิงห์วิ่งผ่านโนน โจนตามคลื่นผืนฟ้าฟอง

ดูยั้งสิงห์ลำพอง เป็นแถวท่องล่องตามกัน

ความงามของบทประพันธ์ข้างต้น ได้แก่.....

๑) ..การเล่นเสียงสัมผัสใน (สัมผัสพยัญชนะ) ได้แก่ แผ่น-โผน/ ผืน-ผ้า-ฟอง / แฉว-ท่อง ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.

๒) ..การเล่นเสียงสัมผัสใน (สัมผัสสระ) ได้แก่ สิงห์-วัง / คลื่น-ผืน / ยิ่ง-สิงห์ / ท่อง-ล่อง ทำให้เกิดเสียงไพเราะ.

๓) ..การใช้คำบรรยายทำให้เกิดภาพชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการใช้คำบรรยายภาพการเคลื่อนไหวอันทรงพลังของเรือสิงห์ว่า เรือลำนี้แล่น “โจนตามคลื่น” และเมื่อเจอคลื่นก็สามารถแล่นฝ่าไปได้อย่างทรงพลังดังที่ใช้คำว่า “ผืนผ้าฟอง”.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖
เรื่องที่ ๖ คุณค่าและข้อคิด เวลา ๑-๒ ชั่วโมง
วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอน นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ครูถามคำถามเกี่ยวกับเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วครูให้นักเรียนช่วยกันบอกหลักในการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีตามที่เคยได้เรียนมา โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม เพื่อทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน

ขั้นที่ ๒ จัดการเรียนรู้

นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ ๑) แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาเรื่อง คุณค่าและข้อคิดของเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ จากหนังสือเรียน แล้วร่วมกันสรุปสาระสำคัญ

นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๕.๑ เรื่อง คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ เมื่อทำเสร็จแล้วผลัดกันอภิปรายคำตอบในใบงานให้เพื่อนในกลุ่มฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและร่วมกันสรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ

ขั้นที่ ๔ วัดและประเมินผล

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๕.๑ โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้า เรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ แล้วจัดทำเป็นรายงาน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ

ใบงานที่ ๖.๑ เรื่อง คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ภาพยนตร์เรื่อง พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร สะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนไทยในอดีต
อย่างไรบ้าง

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

๒. ภาพยนตร์เห่เรือ พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร ให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีการเห่เรือ อย่างไรบ้าง

[illegible]

เฉลย ใบงานที่ ๕.๑ เรื่อง

คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

(ตัวอย่าง)

๑. ภาพยนตร์เห่เรือ พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร สะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนไทยในอดีตอย่างไรบ้าง

๑) สะท้อนภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม เช่น ความสำคัญของการคมนาคมทางน้ำ และการเทียบเวลาในสมัยก่อน.....

๒) สะท้อนขนบธรรมเนียมประเพณีของคนไทย เช่น

- ประเพณีการเห่เรือ.....

- การแต่งกายของสตรีไทยในอดีต ที่นิยมใช้ผ้าสไบหมักโคลนไหล่.....

- การไว้ทรงผมของสตรีไทยในอดีต ที่นิยมไว้ผมยาวประบ่าและเก็บไรผมหรือผมอ่อนที่ล้อมกรอบหน้า.....

- การทำเครื่องหอมอบร่ำที่เรียกว่า “บุหงารำไป”.....

- การร้อยดอกไม้ม.....

๒. ภาพยนตร์เห่เรือ พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร ให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีการเห่เรือ อย่างไรบ้าง

๑) แสดงให้เห็นภาพการจัดกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค ซึ่งประกอบไปด้วยเรือ ๔ กลุ่มหลักๆ คือ เรือต้น เรือชัย เรือรูปสัตว์.....

และเรือริ้ว.....

๒) กล่าวถึงชื่อเรือต่างๆ และรูปลักษณะของเรือ เช่น เรือครุฑ เรือสุพรรณหงส์ เรือศรีสมรรณชัย เรือไกรสรमुख (๔ ลำนี้ เป็นเรือต้น)..... และเรือรูปสัตว์ต่างๆ เช่น คชสีห์ ราชสีห์ นาค มังกร เลียงผา อินทรี.....

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ สื่อการเรียนรู้

๑) หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๖

๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(๑) ก่องแก้ว วีระประจักษ์. (๒๕๓๑). กระบวนพยุหยาตรา : ประวัติและพระราชพิธี.

กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร.

(๒) ส.พลายน้อย. (๒๕๔๕). เรือพระราชพิธี กระบวนพยุหยาตราทางชลมารค. กรุงเทพฯ :

ดอกหญ้า.

(๓) ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒.

กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

(๔) ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๐). พจนานุกรมศัพท์วรรณคดีไทย ภาคฉันทลักษณ์.

กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

(๕) ธเนศ เวศร์ภาดา. (๒๕๔๙). หอมโลกวรรณศิลป์ : การสร้างรสสุนทรีย์

แห่งวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : ปาเจรา.

(๖) ศุภร บุนนาค และสุริยา รัตนกุล. (๒๕๔๘). สุนทรียภาพจากเจ้าฟ้ากุ้ง. พิมพ์ครั้งที่ ๒

กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.

๓) วิถีทัศน์เกี่ยวกับกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค

๔) ซีดีการอ่านทำนองเสนาะ

๕) แผนภูมิตัวอย่างคำประพันธ์เรื่อง กาพย์เห่เรือ

๖) แลบบันทึกเสียงกาพย์เห่เรือ

๗) สลาก

๘) บัตรภาพ

๙) ใบงานที่ ๒.๑ สรรพสารนำรู้จากเรื่อง กาพย์เห่เรือ

๑๐) ใบงานที่ ๓.๑ รู้คำถอดความจากเรื่อง กาพย์เห่เรือ

๑๑) ใบงานที่ ๔.๑ คุณค่าภาษาศิลป์จากเรื่อง กาพย์เห่เรือ

๑๒) ใบงานที่ ๕.๑ คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง กาพย์เห่เรือ

๙.๒ แหล่งการเรียนรู้

๑) ห้องสมุด

๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://guru.sanook.com/encyclopedia/กระบวนพยุหยาตราชลมารค>

- <http://kanchanapisek.or.th/kp๖/BOOK๒๑/chapter๑/chap๑.htm>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
แบบประเมินรายงานการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ
(ชิ้นงานที่ ๒)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การบอกประวัติความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง				
๒	การวิเคราะห์คุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ				
๓	การนำคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน				
๔	การเขียนรายงาน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

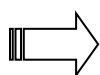
ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ – ๑๖	ดีมาก
๑๑ – ๑๓	ดี
๘ – ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
แบบประเมินการท่องบทอาขยานเรื่อง กาพย์เห่เรือ
(ชิ้นงานที่ ๑)

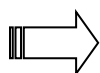
ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การอ่านออกเสียง				
๒	การใช้น้ำเสียง				
๓	การเว้นวรรค/จังหวะในการอ่าน				
๔	ท่วงทำนองการอ่าน				
๕	ความถูกต้องของบทอาขยาน				
๖	การบอกประโยชน์ของการท่องบทอาขยาน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔
ดี = ๓
พอใช้ = ๒
ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๒๑ – ๒๔	ดีมาก
๑๗ – ๒๐	ดี
๑๒ – ๑๖	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๒	ปรับปรุง

แบบประเมิน การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองของนักเรียน แล้วขีด ✓
ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ถูกต้องตาม ลักษณะคำ ประพันธ์				การแบ่งวรรค ตอน				ออกเสียง ชัดเจน				การใช้น้ำเสียง				รวม ๑๖ คะแนน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติได้ถูกต้อง	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องปานกลาง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ - ๑๖	ดีมาก
๑๑ - ๑๓	ดี
๘ - ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
 แบบประเมินการท่องบทอาขยาน เรื่อง กาพย์เห่เรือ
 (ชิ้นงานที่ ๑)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การอ่านออกเสียง	อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธีทุกประการ	อ่านออกเสียงไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ๑-๒ ที่	อ่านออกเสียงไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ๓-๔ ที่	อ่านออกเสียงไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ๕-๖ ที่
๒. การใช้น้ำเสียง	ใช้น้ำเสียงได้ สอดคล้องและสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านทั้งเรื่อง	ใช้น้ำเสียงไม่ สอดคล้องและ ไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน ๑-๒ ที่	ใช้น้ำเสียงไม่ สอดคล้องและ ไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน ๓-๔ ที่	ใช้น้ำเสียงไม่ สอดคล้องและ ไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน ๕-๖ ที่
๓. การเว้นวรรค/ จังหวะในการอ่าน	เว้นวรรค/จังหวะในการอ่านได้ถูกต้อง	เว้นวรรค/จังหวะในการอ่านไม่ถูกต้อง ๑-๒ ที่	เว้นวรรค/จังหวะในการอ่านไม่ถูกต้อง ๓-๔ ที่	เว้นวรรค/จังหวะในการอ่านไม่ถูกต้อง ๕-๖ ที่
๔. ท่วงทำนอง การอ่าน	ใช้ท่วงทำนองการอ่านเหมาะสมกับลักษณะคำประพันธ์และเรื่องที่อ่านทั้งเรื่อง	ใช้ท่วงทำนองการอ่านไม่เหมาะสมกับลักษณะคำประพันธ์และเรื่องที่อ่าน ๑-๒ ที่	ใช้ท่วงทำนองการอ่านไม่เหมาะสมกับลักษณะคำประพันธ์และเรื่องที่อ่าน ๓-๔ ที่	ใช้ท่วงทำนองการอ่านไม่เหมาะสมกับลักษณะคำประพันธ์และเรื่องที่อ่าน ๕-๖ ที่
๕. ความถูกต้องของบทอาขยาน	ท่องจำบทอาขยานได้ถูกต้องครบถ้วนตลอดทั้งบท	ท่องจำบทอาขยานไม่ถูกต้อง มีที่ผิด ๑-๒ ที่	ท่องจำบทอาขยานไม่ถูกต้อง มีที่ผิด ๓-๔ ที่	ท่องจำบทอาขยานไม่ถูกต้อง มีที่ผิด ๕-๖ ที่
๖. การบอกประโยชน์ของการท่องบทอาขยาน	บอกประโยชน์ของการท่องบทอาขยานถูกต้อง ชัดเจน ครบทุกประเด็นพร้อมบอกเหตุผล	บอกประโยชน์ของการท่องบทอาขยานถูกต้อง ชัดเจน เกือบทุกประเด็นพร้อมบอกเหตุผล	บอกประโยชน์ของการท่องบทอาขยานถูกต้อง แต่มีข้อบกพร่องเล็กน้อย ไม่บอกเหตุผล	บอกประโยชน์ของการท่องบทอาขยานถูกต้อง แต่มีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ไม่บอกเหตุผล

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
 แบบประเมินรายงานการศึกษาค้นคว้า เรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ
 (ชิ้นงานที่ ๒)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การบอกประวัติความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง	บอกประวัติความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือได้ถูกต้องละเอียดชัดเจน	บอกประวัติความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือได้ถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	บอกประวัติความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือได้ถูกต้องชัดเจนเพียงส่วนน้อย	บอกประวัติความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือได้ถูกต้องเพียงส่วนน้อย และไม่ชัดเจน
๒. การวิเคราะห์คุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ	วิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ ได้ถูกต้อง ละเอียด ชัดเจน ครบทั้ง ๓ ด้าน	วิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ ได้ถูกต้อง ชัดเจน ๒ ด้าน	วิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ ได้ถูกต้อง ชัดเจน ๑ ด้าน	วิเคราะห์คุณค่าของเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ ได้ถูกต้อง ๑ ด้าน แต่ไม่ชัดเจน
๓. การนำคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	นำคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง เหมาะสม	นำคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง เหมาะสม เป็นส่วนใหญ่	นำคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง เหมาะสมเพียงส่วนน้อย	นำคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ภาพยนตร์เห่เรือ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องเพียงส่วนน้อยและไม่เหมาะสม
๔. การเขียนรายงาน	เขียนรายงานถูกต้องครบถ้วนตามรูปแบบ มีส่วนประกอบของรายงาน ครบทั้ง ๓ ส่วน	เขียนรายงานถูกต้องครบถ้วนตามรูปแบบ มีส่วนประกอบของรายงาน ครบทั้ง ๓ ส่วน แต่ขาดประเด็นย่อยบางประเด็น	เขียนรายงานถูกต้องครบถ้วนตามรูปแบบ มีส่วนประกอบของรายงาน ครบทั้ง ๓ ส่วน แต่ขาดประเด็นย่อยหลายประเด็น	เขียนรายงานไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขาดส่วนประกอบของรายงาน บางส่วน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๒	ความคิดสร้างสรรค์				
๓	วิธีการนำเสนอผลงาน				
๔	การนำไปใช้ประโยชน์				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแสดงความคิดเห็น				
๒	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
๓	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
๔	ความมีน้ำใจ				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
๒	ความร่วมมือกันทำงาน				
๓	การแสดงความคิดเห็น				
๔	การรับฟังความคิดเห็น				
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของเพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของ พลเมือง				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำกิจกรรมกับสมาชิกในโรงเรียน ชุมชนและสังคม				
	๑.๔ เป็นผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมที่สร้างความ สามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ชื่นชม ปกป้องความเป็นชาติไทย				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลัก ของศาสนาและเป็นตัวอย่างที่ดีของศาสนิกชน				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ สถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ชื่นชมในพระ ราชกรณียกิจพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะกระทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู เป็นแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทาง ที่ไม่ถูกต้องและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้านความซื่อสัตย์				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน ปฏิบัติ เป็นปกติวิสัยและเป็นแบบอย่างที่ดี				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่าง ประหยัดคุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	๕.๒ ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษา				

	ดูแลอย่างดี				
	๕.๓ ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	๕.๔ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐาน ของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับ และปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ ทุ่มเท ทำงาน อุตุน ไม่ทอดทิ้งปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ชื่นชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิต สาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ พร้อมช่วยแก้ปัญหา				
	๘.๓ ดูแล รักษาทรัพย์สินของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน ชุมชน เพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับกวีผู้แต่งกาพย์เห่เรือ

- ก. เป็นกวีสมัยอยุธยาตอนปลาย
- ข. เคยรับหน้าที่ซ่อมสร้างวิหารวัดมณฑลพิตร
- ค. ได้รับการสถาปนาเป็นเจ้าฟ้ากรมขุนสุนทร

พิทักษ์

- ง. ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระมหาอุปราช

ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

๒. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่เรือ

พระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร

- ก. กวีทรงพระนิพนธ์วรรณคดีเรื่องนี้ระหว่างเสด็จไปอยุธยา

โดยทางเรือ

- ข. ลักษณะคำประพันธ์ประกอบด้วย โคลงสี่สุภาพ

กาพย์ยานี ๑๑ และร่ายยาว

- ค. เนื้อหาประกอบด้วยบทพรรณนาชมเรือและชมธรรมชาติ

โดยไม่มีการรำพึงรำพันถึงนางอันเป็นที่รัก

- ง. กวีทรงพระนิพนธ์เพื่อใช้เห่เรือพระที่นั่ง

ของพระองค์เองแต่ในยุคต่อมา วรรณคดีเรื่องนี้ใช้

ในการเห่เรือหลวง

๓. ข้อใด**ไม่**ปรากฏชื่อเรือ

- ก. สรมุขมุขสีดำน เพียงพินานผ่านเมฆา

ม่านกรองทองรจนา หลังคาแดงแยงม้งกร

- ข. สุวรรณหงส์ทรงพุ่มห้อย งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์

เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์ ลินลาเคลื่อนเดือนดาชม

- ค. สมรรถชัยไกรกาบแก้ว แสงแววจับจับสาคร

เรียบเรียงเคียงคู่จร ดังร้อนฟามาแดนดิน

- ง. กริธาหมุ่นาเวศ จากนครเรศโดยสาชล

heimขึ้นขึ้นกระมล ยลมัจฉาสารพินมี

๔. ข้อใด**ไม่มี**การเล่นคำพ้องเสียง

- ก. เรือชายชมมิ่งไม้ ริมท่าไสวหลากหลายพรรณ

เพล็ดดอกออกแถมกัน ส่งกลิ่นเกลี้ยงเพียงกลิ่นสมร

- ข. น้ำเงินคือเงินยวง ชาวพรายช่วงสี่สำอาง

ไม่เทียบเปรียบโฉมนาง งามเรื่องเรือเนื้อสองสี

- ง. ชมดวงพวงนางแย้ม บานสลัมแย้มเกสร

คิดความยามบังอร แย้มโอษฐ์ยิ้มพริ้มพรายงาม

๕. เรียมทนทุกข์แต่เช้า ถึงเย็น

มาสู่สุขคืนชื่น หมดไหม้

ชายใดจากสมรเป็น ทุกข์เท่า เรียมเลย

จากคู่วันเดียวได้ ทุกข์ปมปานปี

บทประพันธ์ข้างต้นใช้ภาพพจน์ชนิดใด

- ก. อุปมา
- ข. อติพจน์

- ค. อุปลักษณ์
- ง. บุคลาธิษฐาน

๖. ข้อใด**ไม่**ได้ใช้ภาพพจน์อุปมา

- ก. สุวรรณหงส์ทรงพุ่มห้อย งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์

เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์ ลินลาเคลื่อนเดือนดาชม

- ข. น้ำเงินคือเงินยวง ชาวพรายช่วงสี่สำอาง

ไม่เทียบเปรียบโฉมนาง งามเรื่องเรือเนื้อสองสี

- ค. งามทรงวงศ์วงศ์ งามมารยาทนาครกราย

งามพริ้มยิ้มแย้มพราย งามคำหวานลานใจวิล

- ง. ดูเหว่าเจ้าจับร้อง สนั่นก้องซ้องเสียงหวาน

ไพเราะเพราะกังวาน ปานเสียงนกร้องสั่งชาย

๗. ข้อใด**ไม่มี**คำที่หมายถึง “ผู้หญิง”

- ก. ชะแวงแผงผิงแนบ ชะวาดแอบแปบปนปลอม

เหมือนพี่แอบแนบถนอม จอมสวาทนาฏบังอร

- ข. หางไก่อ้วยแหวกว่าย หางไก่อลัยไม่มีทอง

คิดอนงค์องค์เอวอร ผมประบ่าอำเอี่ยมไร

- ค. เพราฉายววยเสพรส แสนกำสรดอดโอชา

อิมทุกซอิมชลนา อิมโศกาหนานองชล

- ง. ประยงค์ทรงพวงห้อย ระย้าย้อยห้อยพวงกรอง

เหมือนอุบะนวลละออง เจ้าแหวนไวให้เรียมชม

๘. ข้อใดกล่าวถึงชื่อพรรณไม้มากที่สุด

- ก. สาวหยุดพทุทชาติ บานเกลื่อนกลาดดาตาไป

นิกน่องกรองมัลลย์ วางให้พี่ช้างที่นอน

- ข. เต็งเต๊วแก้วกาหลง บานบุษบงส่งกลิ่นอาย

หอมอยู่ไม่รู้หาย คล้ายกลิ่นผาเจ้าตาตรู

- ค. แก้มข้าข้าใครต้อง อันแก้มน้องข้าเพราะชม
ปลาทุกทุกช่อกรรม เหมือนทุกขัฟที่จากนาง
ง. พุดจิบกลับสลัม พิกุลแกมแซมสุกรม
หอมชวยรายตามลม เหมือนกลิ่นน้องต้องติดใจ
๙. ข้อใดมีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ
- ก. เรือครุฑยุคนาคหัว ลีวลอยมาพาผืนผยอง
พลพายกรายพายทอง ร้องโห่โห้โห้เหมา
ข. เรือยเรือมาเรียงเรียง นกบินเฉียงไปทั้งหมู่
ตัวเดียวมาพลัดคู่ เหมือนพ็อยู่ผู้เดียวดาย
ค. ดูเหว่าเจ้าจับร้อง สนั่นก้องซ้องเสียงหวาน
ไพเราะเพราะกังวาน ปานเสียงน้องร้องสังขย
ง. ยามสองซ้องยามย่า ทุกคืนคำย่ออกเอง
เสียงปี่มีครวญเครง เหมือนเรียมร่ำรำครวญนาน
๑๐. ข้อใดโดดเด่นด้านการใช้คำบรรยายให้เกิดภาพเคลื่อนไหว
- ก. แมลงงูคู่เคียงว้าย เห็นคล้ายคลายน่าเซยชม
คิดความยามเมื่อสม สนิทเกล้าเจ้าเอวบาง
ข. เรือสิงห์วิ่งแผ่นโผน โจนตามคลื่นผืนผ้าฟอง
ดูยั้งสิงห์ลำพอง เป็นแถวท่องล่องตามกัน
ค. นกแก้วแจ้วแจ่มเสียง จับไม้เรียงเคียงคู่สอง
เหมือนพีนีประคอง รับขวัญน้องต้องมือเบา
ง. หางไก่อว้ายแหวกว้าย หางไก่คล้ายไม่มีหางอน
คิดอนงค์องค์เฮอร์ ฅมประบ่าอำเอี่ยมไร
๑๑. ข้อใดสะท้อนภาพการแต่งกายของสตรีไทยในอดีตอย่างชัดเจน
- ก. แต่งตัวแก้วกาหลง บานบุษบงส่งกลิ่นอาย
หอมอยู่ไม่รู้หาย คล้ายกลิ่นผาเจ้าตาตรู
ข. งามทรงวงศ์จ้าววาท งามมารยาทนาดกรกราย
งามพริ้มยิ้มแย้มพราย งามคำหวานลานใจถวิล
ค. เพียนทองงามดังทอง ไม่เหมือนน้องห่มตาดพราย
กระแหแห่ทางชาย ดังสายสวาทคลาดจากสม
ง. ปลาสร้อยลอยล่องชล ว้ายเวียนวนปนกันไป
เหมือนสร้อยทรงทรมวย ไม่เห็นเจ้าเศร้าบว้าย
๑๒. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงงานฝีมือของสตรีในราชสำนัก
- ก. ลำดวนหวานหอมตรลบ กลิ่นอายอบสนนาสา
นิกถวิลกลิ่นบุหงา ราไปเจ้าเศร้าถึงนาง
- ค. พิกุลบุณนาคบาน กลิ่นหอมหวานชานขจร
แม่นนุชสุดสายสมร เห็นจะวอนอ่อนพี่ชาย
ข. ประยงค์ทรงพวงห้อย รัยย้าย้อยห้อยพวงกรอง
เหมือนอุษะนวลละออง เจ้าแวนไวให้เรียมชม
ค. สาวหยุดพุทธชาติ บานเกลื่อนกลาดดาชดาไป
นิกน้องกรองมาลัย วางให้พี่ช่างที่นอน
ง. ปลาสร้อยลอยล่องชล ว้ายเวียนวนปนกันไป
เหมือนสร้อยทรงทรมวย ไม่เห็นเจ้าเศร้าบว้าย
๑๓. ข้อใดไม่มีการพรรณนาแบบนิราศ
- ก. เรือยเรือมารอนรอน ทิพากระจะตกต่ำ
สนธยาจะใกล้ค่ำ คำนึงหน้าเจ้าตาตรู
ข. ปลายกรายว้ายเคียงคู่ เคล้ากันอยู่ดูงามดี
แต่นางห่างเหินพี่ เห็นปลาเคล้าเศร้าใจจร
ค. มะลิวัลย์พันจิกจวง ดอกเป็นพวงร่วงโรย
หอมมาน่าเอ็นดู ชูขึ้นจิตคิดวนิดา
ง. กริธาหมู่เนาเวศ จากนครเรศโดยสาชล
heimขึ้นขึ้นกระมล ยลมัจฉาสารพันมี
๑๔. ข้อใดให้จังหวะประกอบการพาดเรืออย่างชัดเจน
- ก. เรือชัยไ้ว่องว้าง รวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม
เสียงเล่าร่ำระดม ห่มท้ายเย็นเดินคู่กัน
ข. คชสีห์ที่ผาดแผ่น ดูดั่งเป็นเห็นขบขัน
ราชสีห์ที่ยืนยัน คั่นสองคู่ดูยั้ง
ค. ยามสองซ้องยามย่า ทุกคืนคำย่ออกเอง
เสียงปี่มีครวญเครง เหมือนเรียมคร่ำรำครวญนาน
ง. เสียงผาง่าเท่าโผน เพียงโจนไปในวาริ
นาวาหน้าอินทรี มีปีกเหมือนเลื่อนลอยโยอม
๑๕. ข้อใดกล่าวถึงเวลาเช้า
- ก. เพรางายว้ายเสพรส แสนกำสรดอดโอชา
อิมทุกซ้อมชลนา อิมโศกาหน้านองชล
ข. รอนรอนสุริยไ้อ์ อัสตง
เรือยเรือยลับเมรุลง คำแล้ว
ค. ยามสองซ้องยามย่า ทุกคืนคำย่ออกเอง
เสียงปี่มีครวญเครง เหมือนเรียมคร่ำรำครวญนาน
ง. เรือยเรือมารอนรอน ทิพากระจะตกต่ำ
สนธยาจะใกล้ค่ำ คำนึงหน้าเจ้าตาตรู

๑. ค ๒. ค ๓. ง ๔. ก ๕. ข ๖. ข ๗. ค ๘. ข

๙. ก ๑๐. ข ๑๑. ค ๑๒. ง ๑๓. ง ๑๔. ก ๑๕. ก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

การพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ และการโต้แย้ง

โครงร่างแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ และการโต้แย้ง เวลา ๔ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท ๓.๑ ม.๔-๖/๕ พูดในโอกาสต่างๆ พูดแสดงทรรศนะ โต้แย้ง โน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ ด้วยภาษาถูกต้องเหมาะสม

ม.๔-๖/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การพูดอภิปราย พูดแสดงทรรศนะ และการโต้แย้ง เป็นการพูดในโอกาสต่างๆ ผู้พูดต้องเสนอแนวคิดใหม่ใช้ภาษา ให้ถูกต้องเหมาะสมและมีมารยาทในการพูด

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การพูดในโอกาสต่างๆ เช่น การพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ
มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

๓.๒ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

- ๑) ทักษะการพูด
- ๒) ทักษะการให้เหตุผล
- ๓) ทักษะการเชื่อมโยง
- ๔) ทักษะการประเมิน
- ๕) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การพูดในโอกาสต่างๆ

๗. การวัดและการประเมินผล

๗.๑ การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะและการโต้แย้ง

๗.๒ การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ๑) ตรวจใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง การพูดอภิปราย
- ๒) ตรวจใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง การพูดแสดงทรรศนะ
- ๓) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- ๔) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- ๕) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ๖) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๗.๓ การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะและการโต้แย้ง

๗.๔ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- สังเกตการพูดในโอกาสต่างๆ

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ และการโต้แย้ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่องที่ ๑ การพูดอภิปราย เวลา ๑ ชั่วโมง
วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอนนางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ กระตุ้นความสนใจ (Engage)

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเว็บไซต์สังคมออนไลน์ เช่น facebook และ twitter แล้วครูสุ่มเรียกนักเรียน ๓-๕ คน ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของเว็บไซต์สังคมออนไลน์ให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๒ สำรวจค้นหา (Explore)

ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้แต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง การพูดอภิปราย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ ๓ อธิบายความรู้ (Explain)

สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ และซักถามหากมีข้อสงสัยและอธิบายความรู้จนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน จากนั้นร่วมกันสรุปประเด็นความรู้

นักเรียนทำใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง การพูดอภิปราย เมื่อทำใบงานเสร็จแล้วให้ตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอครู

ขั้นที่ ๔ ขยายความเข้าใจ (Expand)

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างรายการทางโทรทัศน์ที่เป็นการพูดอภิปราย ที่นักเรียนรู้จักหรือสนใจ เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน

นักเรียนร่วมกันเสนอประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อเลือกประเด็นในการอภิปราย ๑ ประเด็น จากนั้นให้แต่ละกลุ่มฝึกอภิปรายภายในกลุ่มตามขั้นตอนการอภิปราย

นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาร่วมกันอภิปรายที่หน้าชั้นเรียนให้ถูกต้องตามองค์ประกอบและขั้นตอนในการอภิปราย

ขั้นที่ ๕ ตรวจสอบผล (Evaluate)

นักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย จากนั้นครูเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปราย

ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง การพูดอภิปราย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. การพูดอภิปราย มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

๒. องค์ประกอบของการพูดอภิปราย มีความสำคัญต่อการพูดอภิปรายอย่างไร

๓. ผู้ดำเนินการอภิปราย มีบทบาทสำคัญอย่างไรในการอภิปราย

๔. การพูดอภิปรายที่มีบรรยากาศที่ดี มีลักษณะอย่างไร

เฉลย ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง การพูดอภิปราย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. การพูดอภิปราย มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

.....เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ปรึกษาหารือในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเพื่อแก้ไขปัญหา
โดยนำเสนอข้อเท็จจริงอย่างเป็นทางการ.....

.....

๒. องค์ประกอบของการพูดอภิปราย มีความสำคัญต่อการพูดอภิปรายอย่างไร

.....องค์ประกอบของการพูดอภิปราย มีความสำคัญทำให้การพูดอภิปรายเป็นไปตาม
จุดมุ่งหมาย จะประกอบไปด้วยบทบาทและหน้าที่ของผู้ดำเนินการอภิปรายและผู้อภิปราย
ซึ่งในการพูดอภิปรายนั้นทุกคนที่อภิปรายต้องทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเอง.....

.....

๓. ผู้ดำเนินการอภิปราย มีบทบาทสำคัญอย่างไรในการอภิปราย

.....ช่วยจัดลำดับขั้นตอนในการพูดอภิปรายให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย และช่วยสรุปสาระสำคัญ
ในการอภิปราย.....

.....

๔. การพูดอภิปรายที่มีบรรยากาศที่ดี มีลักษณะอย่างไร

.....ในการพูดอภิปรายผู้เข้าร่วมอภิปรายจะต้องรับบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี
ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และมีมารยาทในการฟังและการพูด.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
เรื่องที่ ๒ การพูดแสดงทรรศนะ เวลา ๑ ชั่วโมง
วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอนนางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความนิยมของคนไทยในการใช้สินค้าต่างประเทศ จากนั้นให้นักเรียนแสดงทรรศนะในเรื่องดังกล่าว

ครูนำตัวอย่างข้อความการแสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาอ่านให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ ๑) ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การพูดแสดงทรรศนะ จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเปรียบเทียบความแตกต่างของการพูดแสดงทรรศนะแต่ละประเภท จากนั้นให้ร่วมกันสรุป และยกตัวอย่างการพูดแสดงทรรศนะในแต่ละประเภทประกอบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง การพูดแสดงทรรศนะ โดยให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหาคำตอบในใบงานด้วยตนเองจนครบทุกข้อ จากนั้นจับคู่กับเพื่อนในกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบของตนเองให้เพื่อนฟัง (นักเรียนอีกคู่หนึ่งก็ปฏิบัติกิจกรรมเช่นเดียวกัน)

สมาชิกรวมกลุ่ม ๔ คนตามเดิม จากนั้นผลัดกันอธิบายคำตอบของตนเองให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง และสรุปคำตอบที่เป็นมติของกลุ่มแล้วบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๒.๑ เสร็จแล้วนำเสนอครูตรวจ

ครูกำหนดประเด็นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันพูดแสดงทรรศนะเกี่ยวกับการแต่งกายของวัยรุ่นในปัจจุบันตามองค์ประกอบของการพูดแสดงทรรศนะ และคำนึงถึงมารยาทในการพูดแสดงทรรศนะ

ขั้นสรุป

นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปแนวทางการพูดแสดงทรรศนะของสมาชิกในกลุ่ม

นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์ของการพูดแสดงทรรศนะ

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างข้อความ การพูดแสดงทรรศนะเชิงคุณค่า

“การที่คนไทยเรานิยมใช้ของต่างประเทศ ผู้ใช้อาจเกิดความภาคภูมิใจในตัวเองว่ามี “ปัญญา” ที่จะใช้ “ของนอก” เหมือนคนอื่น แต่ความจริงหารู้ไม่ว่านั่นเป็นวิธีที่เป็นการนำเงินไทยไปสู่ต่างประเทศอย่างไม่มีวันที่จะได้กลับคืนมา และทำให้สินค้าไทยที่ผลิตโดยคนไทย วัสดุจากประเทศไทยนั้นขายไม่ดีเท่าที่ควร เงินตราที่ควรจะได้ไหลเวียนอยู่ในประเทศก็ลดน้อยลง นี่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ คนไทยทุกคนจึงควรตระหนักในเรื่องนี้ และเพิ่มรายได้แก่ผู้ผลิต เงินตราก็ไม่รั่วไหลออกไปต่างประเทศ คงจะช่วยให้เศรษฐกิจอยู่ในภาวะที่ดีขึ้นได้มากที่สุดทีเดียว”

ที่มา : <http://wichayaratkw๒.blogspot.com/๒๐๑๑/๐๑/blog-post.html>

ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง การพูดแสดงทรรศนะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. การพูดแสดงทรรศนะเชิงคุณค่า มีหลักในการพูดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. การพูดแสดงทรรศนะ จะต้องมีองค์ประกอบใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ภาษาที่ใช้ในการพูดแสดงทรรศนะที่ดี ควรจะมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. การพูดแสดงทรรศนะที่ดี จะต้องแสดงมารยาทในการพูดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย / แนวคำตอบ ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง การพูดแสดงทรรศนะ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง

๑. การพูดแสดงทรรศนะเชิงคุณค่า มีหลักในการพูดอย่างไร

.....จะต้องพูดแสดงความคิดเห็นที่มีเหตุผลประกอบ มีการเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ซึ่งจะทำให้ผู้อื่น
ได้ใช้ความคิดพิจารณาเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้หลายมุมด้วยความรอบคอบ.....

๒. การพูดแสดงทรรศนะ จะต้องมียุทธวิธีประกอบใดบ้าง

.....การพูดแสดงทรรศนะ มียุทธวิธีประกอบสำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่ ที่มา ข้อสนับสนุน และข้อสรุป.....

๓. ภาษาที่ใช้ในการพูดแสดงทรรศนะที่ดี ควรจะมีลักษณะอย่างไร

.....ภาษาที่ใช้ในการพูดแสดงทรรศนะนั้น ควรใช้ถ้อยคำที่แจ่มชัด ล้วนต้นเนื่อหาตามความสำคัญ ไม่
วกวน รวมทั้งมีการใช้คำหรือกลุ่มคำที่แสดงว่าเป็นเจ้าของทรรศนะ ใช้คำหรือกลุ่มคำกริยาช่วยใน
ข้อสรุปเพื่อชี้ให้เห็นว่าเป็นการแสดงทรรศนะ และใช้คำหรือกลุ่มคำอื่นๆ ที่สื่อความหมายไปในทางแสดง
ทรรศนะ อาจเป็นการประเมินค่า แสดงความเชื่อมั่นหรือคาดคะเน.....

๔. การพูดแสดงทรรศนะที่ดี จะต้องแสดงมารยาทในการพูดอย่างไร

.....การพูดแสดงทรรศนะที่ดีก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าในทางสร้างสรรค์ จะต้องเรียบเรียงความ
คิดให้เป็นระบบ มีศิลปะในการเรียบเรียงคำ เลือกใช้ภาษาที่สุภาพ มีความมั่นคงทางจิตใจ ไม่แสดง
อารมณ์โกรธเมื่อมีผู้ไม่เห็นด้วยกับทรรศนะของตน.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

.....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... /..... /.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
เรื่องที่ ๓ การโต้แย้ง เวลา ๑ ชั่วโมง
วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอน นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ สังเกต ตระหนัก

ครูนำตัวอย่างข้อความการพูดแสดงทรรศนะมาให้ตัวแทนนักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง
 ครูให้นักเรียนร่วมกันเปรียบเทียบความแตกต่างของทรรศนะที่ ๑ และทรรศนะที่ ๒ แล้วครูอธิบาย
 ถึงความแตกต่างของทรรศนะทั้งสองให้นักเรียนเข้าใจ
 นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ ๑) ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันพูดโต้แย้งในหัวข้อ
 “ปีแห่งการพูดภาษาอังกฤษ พ.ศ. ๒๕๕๕ จะเป็นไปได้จริงหรือแค่ฝัน” โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา
 ความรู้เรื่อง การโต้แย้ง จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ ๒ วางแผนปฏิบัติ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อในการพูดโต้แย้ง กำหนดประเด็นการโต้แย้ง
 การแบ่งฝ่ายโต้แย้ง และประเด็นที่ต้องศึกษา จากนั้นร่วมกันวางแผนศึกษาความรู้ และแบ่งหน้าที่ให้กับ
 สมาชิกในกลุ่มตามความเหมาะสม

ขั้นที่ ๓ ลงมือปฏิบัติ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษา สรุปรูปร่าง และพูดโต้แย้งในประเด็นที่กำหนด ตามที่สมาชิกกลุ่ม
 ได้วางแผนร่วมกัน

ขั้นที่ ๔ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปผลการโต้แย้งในหัวข้อ “ปีแห่งการพูดภาษาอังกฤษ พ.ศ. ๒๕๕๕ จะ
 เป็นไปได้จริงหรือแค่ฝัน” จากนั้นส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลการสรุปที่หน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๕ สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการโต้แย้งในหัวข้อดังกล่าว จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อดี หรือ
 ประโยชน์ที่ได้รับจากการโต้แย้ง

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างข้อความ การพูดแสดงทรรศนะ

ทรรศนะที่ ๑

สังคมไทยเป็นสังคมประชาธิปไตย เปิดกว้างทางความคิดและการแสดงออกอย่างเสรี จึงทำให้วัฒนธรรมของโลกตะวันตกหลั่งไหลมาอย่างไม่ขาดสาย มีผลทำให้วัฒนธรรมไทยถูกหลงลืมไป

ดังนั้น หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจึงควรทุ่มงบประมาณสนับสนุนการจัดโครงการเพื่อรณรงค์ให้เยาวชนไทยหันมาใส่ใจในวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

ทรรศนะที่ ๒

สังคมไทยเปิดกว้างและวัฒนธรรมของโลกตะวันตกหลั่งไหลเข้ามานั้น มีผลดีต่อการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและการลงทุน การที่วัยรุ่นไทยใส่ใจต่อวัฒนธรรมไทยน้อยลง อาจมาจากสาเหตุอื่นที่อาจไม่ใช่การเปิดกว้างของสังคม

ฉะนั้น เราอาจจะสิ้นเปลืองงบประมาณไปโดยที่ยังไม่ทราบสาเหตุที่แท้จริงของการถดถอยทางวัฒนธรรม งบประมาณสำหรับการจัดโครงการ ควรนำมาใช้เพื่อการวิจัยสำรวจค้นหาสาเหตุที่แท้จริงเพื่อจะได้แก้ไขปัญหาดังตรงจุด

ที่มา : หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๖ สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, ๒๕๕๕.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

เรื่องที่ ๔ ฝึกปฏิบัติทักษะการพูดแบบต่าง ๆ เวลา ๑ ชั่วโมง

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ สักเกต รับรู้

ครูเปิดวิดีโอตัวอย่างการพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ และการโต้แย้ง ให้นักเรียนดู เพื่อให้ นักเรียนสังเกตลักษณะและวิธีการพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ และโต้แย้ง

ขั้นที่ ๒ ทำตามแบบ

ครูเปิดวิดีโอตัวอย่างการพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ และการโต้แย้ง ให้นักเรียนดูอีกครั้ง จากนั้นครูอธิบายลักษณะและวิธีการพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ และการโต้แย้ง

นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ ๑) แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลาก ประเภทของการพูด แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกพูดตามประเภทที่จับสลากได้ตามตัวอย่างวิดีโอการพูด ประเภทนั้น ๆ

ขั้นที่ ๓ ทำเองโดยไม่มีแบบ

ครูให้นักเรียน ๒ กลุ่ม จับคู่กันเพื่อเตรียมการพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ และการพูดโต้แย้ง โดยเลือกประเภทของการพูดแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งครูกำหนดเวลา ๑๐ นาที ในหัวข้อเกี่ยวกับ “สิทธิและความเท่าเทียมทางเพศในสังคมไทย” โดยให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือ ค้นคว้าเพิ่มเติม หอสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ ๔ ฝึกทำให้ชำนาญ

นักเรียนแต่ละกลุ่มพูดอภิปราย พูดแสดงทรรศนะ และพูดโต้แย้ง ตามประเภทที่เลือกที่หน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันประเมินและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดของเพื่อนแต่ละกลุ่ม

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกประเภทการพูด ได้แก่ การพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะหรือการพูดโต้แย้ง ในประเด็นที่สนใจให้เหมาะสมกับโอกาสต่างๆ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดอภิปราย การพูดแสดงทรรศนะ และการโต้แย้ง

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

.....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... /..... /.....

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ สื่อการเรียนรู้

- ๑) หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๖
- ๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (๑) พongจันทร์ สุขยิ่ง และคนอื่นๆ. (๒๕๕๐). ศิลปะการพูดอย่างมีอาชีพ. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
 - (๒) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์. (๒๕๕๕). เอกสารการสอนชุด วิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ ๑-๑๕. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
 - (๓) สวนิต ยมาภัย และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (๒๕๕๑). หลักการพูด หน้าที่ชุมชน สื่อมวลชน และในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพฯ : วันดีดีกรุ๊ป.
 - (๔) อรรณพ ปิณฑธนโสภา. (๒๕๕๐). หลักและปรัชญาวาทวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ๓) ตัวอย่างข้อความ การพูดแสดงทรรศนะ
- ๔) วิดีโอตัวอย่างการพูด
- ๕) สลาก
- ๖) ตรวจใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง การพูดอภิปราย
- ๗) ตรวจใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง การพูดแสดงทรรศนะ

๙.๒ แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ห้องสมุด
- ๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.mahathai.ac.th/node/๗๐๕>
 - <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php>
 - <http://www.pasathai.๘m.net/meetingtalk.html>
 - <http://wichayaratkw๒.blogspot.com/๒๐๑๑/๐๑blog-post๓๐.html>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินบทความวิจารณ์เรื่องสั้นและกวีนิพนธ์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การประเมิน คุณค่า เรื่องสั้น	ประเมินคุณค่าเรื่องสั้น ได้ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนทุกประเด็น	ประเมินคุณค่าเรื่องสั้น ได้ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนทุกประเด็น เป็นส่วนใหญ่	ประเมินคุณค่าเรื่องสั้น ได้ถูกต้อง ชัดเจน เป็น ส่วนน้อย แต่ครบทุก ประเด็น	ประเมินคุณค่าเรื่องสั้น ได้ถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน และไม่ครบทุกประเด็น
๒. การประเมิน คุณค่า กวีนิพนธ์	ประเมินคุณค่ากวี นิพนธ์ได้ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนทุก ประเด็น	ประเมินคุณค่ากวี นิพนธ์ได้ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนทุก ประเด็น เป็นส่วนใหญ่	ประเมินคุณค่ากวี นิพนธ์ได้ถูกต้อง ชัดเจนเป็นส่วนน้อย แต่ครบทุกประเด็น	ประเมินคุณค่ากวี นิพนธ์ได้ถูกต้อง แต่ไม่ ชัดเจน และไม่ครบทุก ประเด็น
๓. การแสดงความคิด เห็นและการ ประเมินค่างาน เขียน	แสดงความคิดเห็นและ ประเมินค่างานเขียน อย่างมีเหตุผล และ ชัดเจน	แสดงความคิดเห็นและ ประเมินค่างานเขียน อย่างมีเหตุผล และ ชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	แสดงความคิดเห็นและ ประเมินค่างานเขียน อย่างมีเหตุผล แต่ไม่ ชัดเจน	แสดงความคิดเห็นและ ประเมินค่างานเขียน อย่างไม่มีเหตุผล และ ไม่ชัดเจน
๔. การลำดับ ความคิดและการ เรียบเรียงในการ นำเสนอความคิด	มีการลำดับความคิด และเรียบเรียงการ นำเสนอความคิดเป็น ลำดับ ขั้นตอน ครบถ้วน ทุกประเด็น	มีการลำดับความคิด และเรียบเรียงการ นำเสนอความคิดเป็น ลำดับ ขั้นตอน ครบถ้วน เป็นส่วนใหญ่	มีการลำดับความคิด และเรียบเรียงการ นำเสนอความคิดเป็น ลำดับ ขั้นตอนครบถ้วน แต่มีสับสนวุ่น บ้างเป็นบางช่วง	ไม่มีการลำดับความคิด และไม่เรียบเรียงการ นำเสนอความคิดอย่าง เป็นลำดับขั้นตอน
๕. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาได้สละสลวย เข้าใจง่าย ชัดเจน เหมาะสมกับเรื่อง	ใช้ภาษาได้สละสลวย เข้าใจง่าย ชัดเจน เหมาะสมกับเรื่องเป็น ส่วนใหญ่	ใช้ภาษาได้สละสลวย เข้าใจง่าย ชัดเจน แต่ ไม่เหมาะสมกับเรื่อง	ใช้ภาษาไม่สละสลวย เข้าใจยาก ไม่ชัดเจน และไม่เหมาะสมกับ เรื่อง

แบบประเมินบทความวิจารณ์เรื่องสั้นและกวีนิพนธ์

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การประเมินคุณค่าเรื่องสั้น				
๒	การประเมินคุณค่ากวีนิพนธ์				
๓	การแสดงความคิดเห็นและการประเมินค่างานเขียน				
๔	การลำดับความคิดและการเรียบเรียงในการนำเสนอความคิด				
๕	การใช้ภาษา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

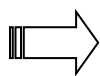
ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๒	ความคิดสร้างสรรค์				
๓	วิธีการนำเสนอผลงาน				
๔	การนำไปใช้ประโยชน์				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแสดงความคิดเห็น				
๒	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
๓	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
๔	ความมีน้ำใจ				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
๒	ความร่วมมือกันทำงาน				
๓	การแสดงความคิดเห็น				
๔	การรับฟังความคิดเห็น				
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของเพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของ พลเมือง				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำกิจกรรมกับสมาชิกในโรงเรียน ชุมชนและสังคม				
	๑.๔ เป็นผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมที่สร้างความ สามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ชื่นชม ปกป้องความเป็นชาติไทย				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลัก ของศาสนาและเป็นตัวอย่างที่ดีของศาสนิกชน				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ สถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ชื่นชมในพระ ราชกรณียกิจพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะกระทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู เป็นแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทาง ที่ไม่ถูกต้องและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้านความซื่อสัตย์				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน ปฏิบัติ เป็นปกติวิสัยและเป็นแบบอย่างที่ดี				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่าง ประหยัดคุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	๕.๒ ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษา				

	ดูแลอย่างดี				
	๕.๓ ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	๕.๔ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน

แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐาน ของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับ และปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ พยายามทำงาน อดทน ไม่ท้อต่อปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ชื่นชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความ เป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิต สาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ พร้อมช่วยแก้ปัญหา				
	๘.๓ ดูแล รักษาทรัพย์สินของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน ชุมชน เพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การพูดอภิปรายมีลักษณะตรงกับข้อใด
 - ก. การพูดเพื่อโน้มน้าวใจให้เชื่อและปฏิบัติตาม
 - ข. การพูดเพื่อแสดงความคิดเห็นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา
 - ค. การพูดเพื่อระดมความคิดในการสร้างกระบวนการทำงาน
 - ง. การพูดเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
 ๒. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการพูดอภิปราย
 - ก. เพื่อวิเคราะห์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง
 - ข. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ค. เพื่อนำเสนอข้อสรุปของเรื่อง
 - ง. เพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน
 ๓. ข้อใดเป็นบทบาทและหน้าที่ของผู้อภิปราย
 - ก. อธิบายความรู้ และข้อเท็จจริง
 - ข. เสนอประเด็นที่จะอภิปราย
 - ค. เปิดโอกาสให้มีการซักถาม
 - ง. วางแผนการอภิปรายให้สมาชิกในกลุ่ม
 ๔. มารยาทในการพูดอภิปรายที่ควรปฏิบัติ คือข้อใด
 - ก. ซักถามทันทีหากสงสัย
 - ข. จัดประเด็นสำคัญที่สนใจ
 - ค. เน้นย้ำข้อคิดเห็นเดิมอยู่เสมอ
 - ง. แสดงความคิดเห็นขณะที่ผู้อภิปรายกำลังพูด
 ๕. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของการพูดแสดงทรรศนะ
 - ก. ที่มาของประเด็น
 - ข. หลักการข้อเท็จจริง
 - ค. ข้อวินิจฉัย ข้อสันนิษฐาน
 - ง. ระยะเวลาในการแสดงทรรศนะ
 ๗. คุณสมบัติที่สำคัญของผู้โต้แย้ง คือข้อใด
 - ก. มีความสามารถในการนำเสนอได้ละเอียด
 - ข. มีความสามารถในการสรุปได้คมคายและน่าเชื่อถือ
 - ค. มีความสามารถในการหาหลักฐานประกอบการโต้แย้ง
 - ง. มีความสามารถในการแตกประเด็นให้ครอบคลุมทุกปัญหา
 ๘. การพูดโต้แย้งที่มีการอ้างถึงแหล่งข้อมูล และตรวจสอบความน่าเชื่อถือ เป็นการพูดโต้แย้งแบบใด
 - ก. การพูดโต้แย้งด้วยเหตุผล
 - ข. การพูดโต้แย้งความคิดเห็น
 - ค. การพูดโต้แย้งเกี่ยวกับคุณค่า
 - ง. การพูดโต้แย้งเกี่ยวกับข้อเท็จจริง
- “นิตาได้ประเมินโครงการที่จัดของกลุ่มสายชลแล้วเห็นว่า เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ต่อสังคม เพราะทำให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น”
๙. ข้อความข้างต้นเป็นการแสดงทรรศนะแบบใด
 - ก. ทรรศนะเชิงคุณค่า
 - ข. ทรรศนะเชิงคตินิยม
 - ค. ทรรศนะเชิงนโยบาย
 - ง. ทรรศนะเชิงข้อเท็จจริง
 ๑๐. ข้อใดเป็นการแสดงทรรศนะที่ดีและเป็นประโยชน์ในทางสร้างสรรค์
 - ก. คณะกรรมการนักเรียนเห็นชอบที่จะให้มีการจัดประกวดกระทงที่ประดิษฐ์จากของรีไซเคิลในงานฉลองลอยกระทงปีนี้
 - ข. พวกเราเห็นว่าพวกเราควรทานอาหารเข้าให้น้อย แต่ควรเน้นที่อาหารกลางวันและอาหารเย็นให้มากเพราะใช้พลังงาน
 - ค. เพื่อนในกลุ่มหลายคนตกลงกันว่าจะไปสร้างฝายกั้นน้ำที่จังหวัดกาญจนบุรี แต่เห็นว่าต้องมีการระดมเงินทุนจากหลายแห่งเพื่อใช้ในการสร้างฝายก่อน

๖. ภาษาที่ใช้ในการแสดงพรรณนามีลักษณะอย่างไร

- ก. ลำดับความคิดโดยกล่าวสลับไปมา
- ข. ใช้ภาษาที่ลึกซึ้งกินใจและสื่ออารมณ์
- ค. ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด ความหมายชัดเจน
- ง. ภาษาทางการเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น

ง. ผู้ส่งออกสิ่งทอรายใหญ่เห็นว่าไหมที่ผลิตจากประเทศไทยมีคุณภาพทัดเทียมกับไหมจากต่างประเทศ จึงควรสนับสนุนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ให้ครอบคลุมทั้งสี่ภาคเพื่อเป็นการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง

๑.	ง	๒.	ค	๓.	ก	๔.	ข	๕.	ก
๖.	ง	๗.	ค	๘.	ข	๙.	ง	๑๐.	ก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔
การอธิบาย บรรยาย พรรณนา

โครงร่างแผนการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การอธิบาย บรรยาย พรรณนา เวลา ๖ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ม.๔-๖/๑ เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเขียนเพื่อสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น การเขียนบรรยาย การเขียนพรรณนา การเขียนโครงการ รายงานการดำเนินโครงการ และรายงานการประชุม ผู้เขียนจะต้องเขียนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเขียน มีการใช้ภาษาที่เรียบเรียงอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยมีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น

- บรรยาย
- พรรณนา
- โครงการและรายงานการดำเนินโครงการ
- รายงานการประชุม

๓.๒ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการเขียน

๒) ทักษะการจัดระเบียบ

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การเขียนโครงการและรายงานโครงการ

๗. การวัดและการประเมินผล

๗.๑ การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอธิบาย บรรยาย พรรณนา

๗.๒ การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ๑) ตรวจใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง จากภาพสู่ตัวอักษร
- ๒) ตรวจใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง การเขียนโครงการ
- ๓) ตรวจใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง การเขียนรายงานการประชุม
- ๔) ตรวจแบบบันทึกการอ่าน
- ๕) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- ๖) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- ๗) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ๘) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๗.๓ การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอธิบาย บรรยาย พรรณนา

๗.๔ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบการเขียนโครงการและรายงานโครงการ

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอธิบาย บรรยาย พรรณนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่องที่ ๑ การใช้โวหารและโวหารภาพพจน์ เวลา ๑-๒ ชั่วโมง

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method: ๕E)

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอนนางสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ กระตุ้นความสนใจ (Engage)

ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๒-๓ คน ออกมาเล่าถึงวิธีการเดินทางจากบ้านมาโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตและเปรียบเทียบวิธีการเล่าเรื่องของแต่ละคน

ครูนำบัตรภาพมาให้ให้นักเรียนดู แล้วสุ่มเรียกนักเรียน ๒ คน ออกมาบรรยายภาพที่ดูให้เพื่อนฟังตามความเข้าใจแล้วให้เปรียบเทียบวิธีการบรรยายว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

ขั้นที่ ๒ สำรวจค้นหา (Explore)

ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๘ คน คละกันตามความสามารถ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับการใช้โวหารและโวหารภาพพจน์ จากหนังสือเรียน โดยจับคู่กันศึกษาคู่ละ ๑ หัวข้อ ดังนี้

- คู่ที่ ๑ ศึกษาความรู้เรื่อง การเขียนบรรยายโวหารและการเขียนพรรณนาโวหาร
- คู่ที่ ๒ ศึกษาความรู้เรื่อง การเขียนเทศนาโวหารและการเขียนอุปมาโวหาร
- คู่ที่ ๓ ศึกษาความรู้เรื่อง การเขียนสาธกโวหาร
- คู่ที่ ๔ ศึกษาความรู้เรื่อง โวหารภาพพจน์

ขั้นที่ ๓ อธิบายความรู้ (Explain)

นักเรียนแต่ละคู่ผลัดกันอธิบายความรู้ที่คู่ของตนได้ศึกษามาให้เพื่อนคู่อื่นภายในกลุ่มฟัง แล้วผลัดกันซักถามความรู้จนมีความเข้าใจชัดเจน

ขั้นที่ ๔ ขยายความเข้าใจ (Expand)

สมาชิกแต่ละคนนำความรู้ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง จากภาพสู่

ตัวอักษร

ขั้นที่ ๕ ตรวจสอบผล (Evaluate)

ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๑.๑ หน้าชั้นเรียน โดยครูตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

บัตรภาพ

ภาพที่ ๑

ภาพที่ ๒

เฉลย ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง จากภาพสู่ตัวอักษร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนถ่ายทอดเรื่องราวจากภาพ โดยเลือกใช้โวหารที่ได้ศึกษา

(ตัวอย่าง)

❁ โวหารที่ใช้ในการเขียน คือ พรรณนาโวหาร

..... หลังจากชาวประมงลงไซหาปลาตามจุดต่างๆ ในบึงน้ำแล้ว แสงแดดยามสายเริ่มกระจายทั่วท้องฟ้า ชาวประมงก็ขับเรือและเริ่มเก็บและปลดไซออกจากไม้ที่ผูกที่ละลูกที่ลงไว้ตามจุดต่างๆ มาวางเรียงซ้อนกันสองแถวอย่างเป็นระเบียบจนเต็มลำเรือ ส่วนไม้ที่ผูกไซก็วางยาวขนานกับตัวเรือและยาวออกมากกว่าตัวเรือทั้งหัวเรือและท้ายเรือ ไซที่วางเรียงกันเต็มเรื่อนั้นสูงท่วมหัวจนมองไม่เห็นทางและไม่สามารถนั่งขับเรือได้ ชาวประมงจึงยืนขับเรือ มือซ้ายจับประคองไซไว้เพื่อไม่ให้ไซนั้นตกน้ำไปชาวประมงต้องโน้มกายมาด้านขวาเพื่อบังคับเรือ โดยใช้มือขวาจับและบังคับเรือให้แล่นไปตามร่องน้ำเพื่อขับเรือกลับเข้าฝั่งอย่างช้าๆ

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่องที่ ๒ การเขียนโครงการและรายงานโครงการ เวลา ๑-๒ ชั่วโมง

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอนนางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ สังเกต ตระหนัก

๑. นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ ๑) จากนั้นครูนำตัวอย่างโครงการ มาแจกให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันสังเกต และตอบคำถามในประเด็นที่ครูกำหนด

๒. ครูสุ่มเรียกตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่ม ตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด แล้วครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของโครงการ

ขั้นที่ ๒ วางแผนปฏิบัติ

ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลาก เพื่อรวบรวมข้อมูลและศึกษาความรู้เรื่อง การเขียนโครงการและรายงานโครงการตามประเด็นที่กำหนด

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนรวบรวมข้อมูลและศึกษาความรู้ตามประเด็นที่จับสลากได้

ขั้นที่ ๓ ลงมือปฏิบัติ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันค้นคว้าและศึกษาความรู้เรื่อง การเขียนโครงการและรายงานโครงการ ตามประเด็นที่จับสลากได้ โดยปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ จากนั้นเรียบเรียงข้อมูลความรู้ แล้วอภิปรายและสรุปความรู้

๒. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นครูอธิบายและสรุปการเขียนโครงการและรายงานโครงการ เพื่อเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

ขั้นที่ ๔ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ

นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนโครงการที่สนใจลงในใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง การเขียนโครงการ

เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้วให้เขียนรายงานโครงการตามรูปแบบที่ถูกต้อง

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการและรายงานโครงการของกลุ่มตนเองที่หน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ ๕ สรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเขียนโครงการและรายงานโครงการ โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

เอกสารประกอบการสอน

ตัวอย่างโครงการ

การเขียนโครงการค่ายสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ของโรงเรียนรังสิตวิทยาลัย

โครงการ ค่ายสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

ชื่องาน/โครงการ โครงการ ค่ายสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

สนองนโยบาย พัฒนาคุณภาพการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ งานสืบสานภูมิปัญญาไทย

ผู้รับผิดชอบ งานสืบสานภูมิปัญญาไทย

ระยะเวลาดำเนินการ มิถุนายน-สิงหาคม ๒๕๕๙

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยความตระหนักในความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าที่บรรพชนได้ร่วมกันสั่งสมไว้ และเห็นความจำเป็นในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพิ่มทุนมนุษย์ทางสังคม ใช้ต่อยอดการสร้างเสริมคุณลักษณะของคนไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมยุคโลกาภิวัตน์ งานสืบสานภูมิปัญญาไทย โรงเรียนรังสิตวิทยาลัย ร่วมกับชุมชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เป็นการกระตุ้นให้เกิดความรักและหวงแหนอันเป็นแนวทางที่จะอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และองค์กรส่วนท้องถิ่น จัดโครงการค่ายสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

๒.๒ เพื่อให้นักเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพชนจนถึงเยาวชนในยุคปัจจุบัน

๓. เป้าหมาย

โรงเรียนรังสิตวิทยาร่วมกับชุมชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ให้แก่เยาวชนผู้สนใจจำนวน ๗๐ คน

เอกสารประกอบการสอน

๕. กิจกรรมการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ	กำหนดเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	ประชุมคณะกรรมการสืบสานภูมิปัญญาไทยเกี่ยวกับการทำโครงการ	มีโครงการปฏิบัติงาน	-	มิถุนายน	หัวหน้างานสืบสานภูมิปัญญาไทย
๒	ขออนุมัติโครงการ	มีงบประมาณ	-	มิถุนายน	หัวหน้างานสืบสานภูมิปัญญาไทย
๓	ประสานงานกับท้องถิ่นที่กำหนดให้เป็นฐานปฏิบัติการ - อบต. บ้านใหม่ อ.เมือง - จ.ปทุมธานี - อบต. บึงยี่โถ อ.ธัญบุรี - จ.ปทุมธานี - วัดเทียนถวาย อ.เมือง - จ.ปทุมธานี - โรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้ - อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี - หมู่บ้านวัฒนธรรมมอญ - อ.สามโคก จ.ปทุมธานี - เทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ - อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี				
๔	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	มีคณะกรรมการ	-	กรกฎาคม	โรงเรียน
๕	รับสมัครนักเรียนผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ	มีนักเรียนเข้าร่วม- งาน	-	กรกฎาคม	คณะกรรมการดำเนินการ
๖	ดำเนินงานตามโครงการ	จัดโครงการตามวัตถุประสงค์	๖๐,๐๐๐ บาท	กรกฎาคม	คณะกรรมการดำเนินการ
๗	ประเมินผลตามโครงการ	ทราบความสำเร็จของโครงการ	-	สิงหาคม	หัวหน้างานสืบสานภูมิปัญญาไทย

๖. ประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมายตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ประเมิน	กำหนดเวลาประเมิน
<i>ผลผลิต</i> โครงการค่ายสืบสานภูมิ ปัญญาท้องถิ่นปทุมธานี โดยความร่วมมือจาก ชุมชนองค์กรส่วนท้องถิ่น ดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ได้ผลตาม วัตถุประสงค์ เป็น ที่พึงพอใจของผู้มีส่วนร่วม	ร้อยละ ๘๐	- แบบสอบถาม - ผู้ทรงคุณวุฒิ - กรรมการค่าย - ผู้สนับสนุนโครงการ	สิงหาคม ๒๕๕๙
<i>ผลลัพธ์</i> นักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ มีความรู้ความเข้าใจใน เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ปทุมธานี รวบรวมข้อมูลมานำเสนอ ได้อย่างเป็นระบบ	ร้อยละ ๘๐	- แบบสอบถามนักเรียน ผู้เข้าร่วมโครงการ - แบบสอบถามวัดผล สัมฤทธิ์	สิงหาคม ๒๕๕๙

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุมัติโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง การเขียนโครงการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนโครงการตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

ชื่อหน่วยงาน.....

ชื่องาน/โครงการ.....

.....

.....

สื่องนโยบาย.....

.....

.....

หน่วยงานที่รับผิดชอบ.....

.....

.....

ผู้รับผิดชอบ.....

.....

.....

ระยะเวลาดำเนินการ.....

.....

.....

๑. หลักการและเหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. วัตถุประสงค์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. เป้าหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. งบประมาณที่ใช้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕. กิจกรรมการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ	กำหนดเวลา	ผู้รับผิดชอบ

๖. ประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมายตัวชี้วัด	เครื่องมือที่ใช้ประเมิน	กำหนดเวลาประเมิน
ผลผลิต			
ผลลัพธ์			

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุมัติโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... / /

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... / /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่องที่ ๓ การเขียนรายงานการประชุม เวลา ๑-๒ ชั่วโมง

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอนนางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ สังเกต ตระหนัก

นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ ๑) จากนั้นครูนำตัวอย่างรายงานการประชุม มาแจกให้นักเรียน แต่ละกลุ่มร่วมกันสังเกต และตอบคำถามในประเด็นที่ครูกำหนด จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา ความรู้เรื่องการเขียนรายงานการประชุม จากหนังสือเรียน

สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับคำตอบของกลุ่ม แล้วสรุปแนวทางในการเขียน รายงานการประชุม

ครูกำหนดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดประชุมเพื่อจัดโครงการค่ายอนุรักษ์วรรณกรรม และเขียนรายงานการประชุมตามรูปแบบ โดยให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามรายละเอียดที่กำหนด

ขั้นที่ ๒ วางแผนปฏิบัติ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนจัดประชุมโครงการค่ายอนุรักษ์วรรณกรรม และเขียนรายงาน การประชุมตามรูปแบบ โดยกำหนดรายละเอียดเพื่อกำหนดหน้าที่ในการประชุม และเตรียมปฏิบัติ กิจกรรม

ขั้นที่ ๓ ลงมือปฏิบัติ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันประชุมโครงการค่ายอนุรักษ์วรรณกรรม และเขียนรายงานการประชุมตาม รูปแบบ

ขั้นที่ ๔ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบการเขียนรายงานการประชุม

นักเรียนแต่ละกลุ่มให้เลขานุการกลุ่มเขียนรายงานการประชุมของกลุ่มลงในใบงานที่ ๓.๑

เรื่อง การเขียนรายงานการประชุม โดยให้แต่ละกลุ่มแนบเอกสารการประชุมโครงการค่ายอนุรักษ์ วรรณกรรมส่งครู

ขั้นที่ ๕ สรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแนวทางการเขียนรายงานการประชุม และประโยชน์หรือ ความสำคัญของการเขียนรายงานการประชุม ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนโครงการและ รายงานโครงการ ตามรูปแบบที่ถูกต้องในประเด็นที่สนใจ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การอธิบาย บรรยาย พรรณนา

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....
.....
.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....
.....
.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....
.....
.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....
.....
.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... /..... /.....

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ สื่อการเรียนรู้

- ๑) หนังสือเรียน ภาษาไทย : หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๖
- ๒) ตัวอย่างโครงการ
- ๓) ตัวอย่างรายงานการประชุม
- ๔) สลาก
- ๕) บัตรภาพ
- ๖) ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง จากภาพสู่ตัวอักษร
- ๗) ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง การเขียนโครงการ
- ๘) ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง การเขียนรายงานการประชุม

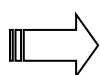
๙.๒ แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ห้องสมุด
- ๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.ki.ac.th/๒๕๕๒/stproject/stproject๖.php>
 - <http://www.pt.tsu.ac.th/planoffice/report/files.pdf>
 - http://library.uru.ac.th/article/htmlfile/technic_project.pdf

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
แบบประเมินการเขียนโครงการและรายงานโครงการ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การเขียนโครงการ	เขียนโครงการตรงตามรูปแบบและมีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์	เขียนโครงการตรงตามรูปแบบและมีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน เป็นส่วนใหญ่	เขียนโครงการตรงตามรูปแบบและมีรายละเอียดถูกต้องเป็นส่วนน้อย	เขียนโครงการตรงตามรูปแบบ แต่มีรายละเอียดไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน
๒. การเขียนรายงานโครงการ	เขียนรายงานโครงการตรงตามรูปแบบและมีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์	เขียนรายงานโครงการตรงตามรูปแบบและมีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน เป็นส่วนใหญ่	เขียนรายงานโครงการตรงตามรูปแบบและมีรายละเอียดถูกต้องเป็นส่วนน้อย	เขียนรายงานโครงการตรงตามรูปแบบ แต่มีรายละเอียดไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน
๓. วิธีการดำเนินการจัดโครงการ	มีการวางแผนการทำงานที่มีลำดับขั้นตอน มีการประชุม มีรายงานการประชุม และมีรายงานโครงการที่ครบถ้วน สมบูรณ์	มีการวางแผนการทำงานที่มีลำดับขั้นตอน เป็น ส่วนใหญ่ มีการประชุม มีรายงานการประชุม และมีรายงานโครงการ ไม่ครบถ้วน สมบูรณ์	มีการวางแผนการทำงานที่มีลำดับขั้นตอน มีการประชุม แต่ไม่มีรายงานการประชุม และมีรายงานโครงการไม่ครบถ้วนสมบูรณ์	ไม่มีการวางแผนการทำงานที่มีลำดับขั้นตอน ไม่มีการประชุม ไม่มีรายงานการประชุม และไม่มีการประชุม และไม่มีการรายงานโครงการ
๔. การใช้ภาษาและการเรียบเรียงเนื้อหา	ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย และชัดเจน เหมาะสม กับเนื้อหา	ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่ายและชัดเจน เหมาะสม กับเนื้อหา เป็นส่วนใหญ่	ใช้ภาษาถูกต้องแต่เหมาะสมกับเนื้อหา เป็นส่วนน้อย	ใช้ภาษาถูกต้องแต่เข้าใจยากไม่ชัดเจน และไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ - ๑๖	ดีมาก
๑๑ - ๑๓	ดี
๘ - ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด

✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
๓	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๔	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ความร่วมมือ กันทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม ๒๐ คะแนน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของเพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของ พลเมือง				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำกิจกรรมกับสมาชิกในโรงเรียน ชุมชนและสังคม				
	๑.๔ เป็นผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมที่สร้างความ สามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ชื่นชม ปกป้องความเป็นชาติไทย				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลัก ของศาสนาและเป็นตัวอย่างที่ดีของศาสนิกชน				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ สถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ชื่นชมในพระ ราชกรณียกิจพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะกระทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู เป็นแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทาง ที่ไม่ถูกต้องและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้านความซื่อสัตย์				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน ปฏิบัติ เป็นปกติวิสัยและเป็นแบบอย่างที่ดี				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่าง ประหยัดคุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐาน ของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับ และปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ พุ่มเท ทำงาน อดทน ไม่ท้อต่อปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ชื่นชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความ เป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิต สาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ พร้อมช่วยแก้ปัญหา				
	๘.๓ ดูแล รักษาทรัพย์สินของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน ชุมชน เพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การเขียนเพื่อมุ่งให้ผู้อ่านเห็นภาพโดยเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแบบต่อเนื่อง คือการเขียน

- ก. การเขียนแบบความเรียง
- ข. การเขียนแบบพรรณนา
- ค. การเขียนแบบบรรยาย
- ง. การเขียนแบบอธิบาย

“เกิดน้ำท่วมหลายพื้นที่เกือบทั่วทั้งประเทศ บางพื้นที่กลายเป็นทะเลสาบไม่เห็นแม้แต่หลังคาบ้าน บางพื้นที่น้ำป่าไหลหลากดินโคลนถล่มจนทำให้บ้านเรือนหลายหลังยุบตัวและกลืนหายไปกับกระแสน้ำ กระแสโคลน ชาวบ้านไร้ที่อยู่ต้องกางเต็นท์อาศัยตามริมถนน เหตุที่มีน้ำมากในปีนี้มีพายุเข้าทำให้ฝนตกหนักหลายพื้นที่และไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน”

๒. การเขียนที่สื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกและอารมณ์ร่วมไปกับผู้เขียนเป็นการเขียนแบบใด

- ก. การเขียนแบบพรรณนา
- ข. การเขียนแบบบรรยาย
- ค. การเขียนแบบอธิบาย
- ง. การเขียนแบบความเรียง

๕. ข้อความดังกล่าวเป็นการเขียนแบบใด

- ก. การเขียนบรรยายแทรกเหตุผล
- ข. การเขียนบรรยายแทรกความรู้
- ค. การเขียนบรรยายแทรกข้อคิดเห็น
- ง. การเขียนบรรยายแทรกบทพรรณนา

“บริเวณหน้าบ้านเต็มไปด้วยไม้นานาพรรณ และหลากหลายสีที่ปลูกไว้สลับไปมาทั้งไม้ดอกที่แข่งกันอวดประชันความงามยั่วยวนให้เหล่านวลแมลงมาลิ้มลองความหอมหวานของเกสรดอกไม้ ไม้หอมเหล่านั้นช่างส่งกลิ่นหอมเย็นๆ ยามลมพัดให้อบอวลไปทั่วบริเวณ ต้นไม้ที่เติบโตใหญ่เริ่มแผ่กิ่งก้านให้เงา ร่มรื่นจนทำให้บ้านดูร่มไปด้วยใบบังและก้านของต้นไม้ เด็กๆ วิ่งเล่นตามไม้ที่ปลูกไว้อย่างสนุกสนาน ผู้ใหญ่นั่งสนทนาปราศรัยกันบริเวณม้านั่งข้างๆ”

๓. ข้อความดังกล่าวเป็นการเขียนแบบใด

- ก. การเขียนอธิบายแทรกบทพรรณนา
- ข. การเขียนบรรยายแทรกบทพรรณนา
- ค. การเขียนอธิบายให้รายละเอียด
- ง. การเขียนบรรยายต่อเนื่อง

๖. การเขียนโครงการ ควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ

- ก. การให้ข้อมูลโครงการด้านงบประมาณและส่วนงานที่รับผิดชอบ
- ข. การชี้ให้เห็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อประเมินงาน
- ค. การนำเสนอสาระสำคัญของโครงการเพื่อให้เห็นเค้าโครงการปฏิบัติ
- ง. การกำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการและวัตถุประสงค์การจัดโครงการ

๗. ข้อใดเป็นวิธีการเขียนรายงานโครงการที่ถูกต้อง

- ก. เขียนเพื่อสรุปผลการศึกษา
- ข. เขียนเพื่อรายงานผลการศึกษา
- ค. เขียนเพื่อแสดงองค์ความรู้ใหม่
- ง. เขียนเพื่ออธิบายกระบวนการศึกษา

๔. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญของโครงการ

- ก. เป็นการนำเสนอแผนงานที่จัดภายในหน่วยงาน
- ข. เป็นการพัฒนาหน่วยงานให้มีศักยภาพมากขึ้น
- ค. เป็นการเขียนแผนการดำเนินงานที่จะปฏิบัติ
- ง. เป็นงานที่ต้องดำเนินตามแผนงานที่กำหนดไว้

๕. การประชุมที่จัดขึ้นเป็นพิเศษเรียกว่าการประชุมใด

- ก. การประชุมสามัญ
- ข. การประชุมวิสามัญ
- ค. การประชุมประจำปี
- ง. การประชุมปฏิบัติการ

๘. ภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงานโครงการมีลักษณะอย่างไร

- ก. ใช้ภาษาวิชาการเพื่อความน่าเชื่อถือ
- ข. ใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้ทำรายงาน
- ค. ใช้ภาษาพูดเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย
- ง. ใช้ภาษาเขียนที่เข้าใจได้ชัดเจน

๑๐. ลักษณะการเขียนรายงานการประชุมมีลักษณะตรงกับข้อใด

- ก. เขียนลำดับตามวาระการประชุมที่กำหนดไว้
- ข. เขียนรายละเอียดทั้งหมดที่กล่าวในที่ประชุม
- ค. เขียนรายชื่อในส่วนผู้เข้าร่วมประชุม
- ง. เขียนเฉพาะเรื่องที่พิจารณาเท่านั้น

๑.	ค	๒.	ก	๓.	ข	๔.	ง	๕.	ก
๖.	ค	๗.	ข	๘.	ง	๙.	ข	๑๐.	ก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕
ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

โครงร่างแผนการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ เวลา ๘ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ม.๔-๖/๔ สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ จะต้องวิเคราะห์วิจารณ์ตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น วิเคราะห์ลักษณะเด่น โดยเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต คุณค่าด้านวรรณคดีศิลป์ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และยังต้องมีการสังเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

๑) หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม
- การวิเคราะห์และการวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม

๒) การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

๓) การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม

- ด้านวรรณศิลป์
- ด้านสังคมและวัฒนธรรม

๔) การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม

๓.๒ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

๑) ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

๒) เนื้อหาและคำศัพท์จากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการตีความ	๒) ทักษะการสร้างความรู้
๓) ทักษะการวิเคราะห์	๔) ทักษะการสังเคราะห์
๕) ทักษะการนำความรู้ไปใช้	๖) ทักษะการประเมิน
๗) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้	

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย	๒. ใฝ่เรียนรู้	๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	๔. รักความเป็นไทย

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

บทความเชิงวิเคราะห์ เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

๗. การวัดและการประเมินผล

๗.๑ การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

๗.๒ การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ๑) ตรวจใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง รื้อรอบเรื่อง ไตรภูมิ
- ๒) ตรวจใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง เนื้อหาและคำศัพท์ ตอนมนุสสภูมิ
- ๓) ตรวจใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลป์โวหารและภาษาทวิ ตอนมนุสสภูมิ
- ๔) ตรวจใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง อ่านคิดพินิจสาร ตอนมนุสสภูมิ
- ๕) ตรวจแบบบันทึกการอ่าน
- ๖) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- ๗) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- ๘) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ๙) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๗.๓ การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

๗.๔ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจบทความเชิงวิเคราะห์ เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่องที่ ๑ ความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง เวลา ๑-๒ ชั่วโมง

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูละครชุดบันทึกกรรม (ครูเลือกตอนที่แสดงให้เห็นผลจากการทำความชั่วอย่างชัดเจน) แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ในพระพุทธศาสนา และความเชื่อเรื่อง ภูมิต่าง ๆ โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ขั้นสอน

ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดหมายเลขประจำตัวให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เป็นหมายเลข ๑-๔ ตามลำดับ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน

นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แล้วให้แต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ จากหนังสือเรียน ตามประเด็นที่กำหนดให้ ดังนี้

- หมายเลข ๑ ศึกษาความรู้เรื่อง ความเป็นมา
- หมายเลข ๒ ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติผู้แต่ง
- หมายเลข ๓ ศึกษาความรู้เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์
- หมายเลข ๔ ศึกษาความรู้เรื่อง เรื่องย่อ

นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกย้ายกันกลับเข้าสู่กลุ่มบ้าน นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเล่าให้เพื่อนในกลุ่มบ้านฟังเรียงตามลำดับหมายเลข ๑-๔ ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง รื้อรอบเรื่อง ไตรภูมิ เมื่อทำเสร็จแล้วร่วมกันอภิปรายคำตอบในใบงาน แล้วสรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม จากนั้นส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ ในประเด็นที่กำหนด

ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง รู้รอบเรื่อง ไตรภูมิ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง เรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอะไร

.....

๒. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง แต่งขึ้นในสมัยใด

.....

๓. กวีผู้ประพันธ์เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง คือใคร

.....

๔. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง แต่งขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใด

.....

๕. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทใด

.....

๖. ไตรภูมิ หมายถึงอะไร

.....

๗. มนุสสภูมิ อยู่ในภูมิใด

.....

๘. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง บรรยายว่า “มนุสสภูมิ” ประกอบด้วยทิวลิป ทวีปใดบ้าง

.....

๙. กวีผู้ประพันธ์เรื่องทรงค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง เพื่อนำมาทรงพระราชนิพนธ์เรื่อง
ไตรภูมิพระร่วง

.....

๑๐. ใครเป็นผู้คัดลอกเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง จากต้นฉบับเดิมเป็นอักษรขอม และคัดลอกในสมัยใด

.....

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปและอธิบายความรู้ในประเด็นที่กำหนด

❁ ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง

[illegible]

❁ รูปแบบของลักษณะคำประพันธ์เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง

[illegible]

เฉลย ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง รู้รอบเรื่อง ไตรภูมิ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง เรียกรีกชื่อหนึ่งว่าอะไร

.....ไตรภูมิภูคา.....

๒. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง แต่งขึ้นในสมัยใด

.....สมัยสุโขทัย.....

๓. กวีผู้ประพันธ์เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง คือใคร

.....พญาลิไทย.....

๔. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง แต่งขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใด

.....เพื่อเทศนาโปรดพระราชมารดาและเป็นธรรมทานแก่คนทั่วไป.....

๕. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทใด

.....ร้อยแก้ว.....

๖. ไตรภูมิ หมายถึงอะไร

.....ไตรภูมิ หมายถึง ภูมิทั้งสาม ได้แก่ กามภูมิ รูปภูมิ และอรุณภูมิ.....

๗. มนุสสภูมิ อยู่ในภูมิใด

.....รูปภูมิ.....

๘. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง บรรยายว่า “มนุสสภูมิ” ประกอบด้วยกี่ทวีป ทวีปใดบ้าง

.....๔ ทวีป ได้แก่ นพทวีเทหทวีป อมรโคยานทวีป ชมพูทวีป และ อุตตรกุรุทวีป.....

๙. กวีผู้ประพันธ์เรื่องทรงค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง เพื่อนำมาทรงพระราชนิพนธ์เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง

.....คัมภีร์ต่างๆ ของพระพุทธศาสนา เช่น พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา ฯลฯ

๑๐. ใครเป็นผู้คัดลอกเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง จากต้นฉบับเดิมเป็นอักษรขอม และคัดลอกในสมัยใด

.....พระมหาช่วย (วัดกลาง) คัดลอกในสมัยธนบุรี

แนวคำตอบ ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปและอธิบายความรู้ในประเด็นที่กำหนด

✿ ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง

.....ไตรภูมิพระร่วง หรือไตรภูมิภค หรือเตภูมิกถา เป็นพระราชนิพนธ์ในพญาลิไทย พระมหากษัตริย์องค์ที่ ๕ แห่งราชวงศ์สุโขทัย เมื่อก่อนส่วยราชสมบัติได้ดำรงตำแหน่งพระมหาอุปราช ครองเมืองศรีสัชนาลัย ได้พระนามว่าพญาฤไทยราช และทรงแต่งเรื่องไตรภูมิพระร่วง ขึ้น เพื่อเทศนาแก่พระมารดา และสั่งสอนประชาชนทั่วไป

.....พญาลิไทยครองราชย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๑๙๐ ได้มีพระนามเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า พระมหาธรรมราชาที่ ๑ ทรงเชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนา มีพระปรีชารอบรู้ แดกฉานในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา เชี่ยวชาญทั้งโหราศาสตร์และไสยศาสตร์ และทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยพระองค์แรกที่ได้ทรงผนวชเป็นพระภิกษุ ตลอดระยะเวลาแห่งการครองราชย์ พระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ และมีพระราชจริยวัตรอันเป็นประโยชน์ทั้งฝ่ายอาณาจักรและพุทธจักร

✿ รูปแบบของลักษณะคำประพันธ์เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง

.....รูปแบบของลักษณะคำประพันธ์ที่ใช้ในเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง คือ ร้อยแก้ว โดยใช้โวหารทั้งเทศนาโวหาร พรรณนาโวหาร และบรรยายโวหารโดยเฉพาะการพรรณนานั้นจะใช้ถ้อยคำที่สามารถโน้มน้าวใจผู้อ่านให้คล้อยตามได้ แม้จะใช้ภาษาที่ค่อนข้างเข้าใจยากก็ตาม

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)
(.....)
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

.....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)
(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
..... /..... /.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
เรื่องที่ ๒ การพิจารณาเนื้อหาและคำศัพท์ เวลา ๑-๒ ชั่วโมง
วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูคลิปแอนิเมชันกำเนิดมนุษย์ตามเนื้อหาตอนมนุสสภูมิ แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคลิปที่ได้ดู

ขั้นที่ ๒ จัดการเรียนรู้

ครูตีตัดแผนภูมิตัวอย่างบทประพันธ์จากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ ให้นักเรียนดูบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันถอดความบทประพันธ์ดังกล่าว จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอ่านเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม หอสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มถอดความบทประพันธ์ พร้อมบอกความหมายของคำศัพท์ในตอนที่กำหนด โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง เนื้อหาและคำศัพท์ ตอนมนุสสภูมิ เสร็จแล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๓ สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาและคำศัพท์จากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาความรู้เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ ในด้านต่างๆ ต่อไป

ขั้นที่ ๔ วัดและประเมินผล

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๒.๑ โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

เอกสารประกอบการสอน

แผนภูมิตัวอย่างบทประพันธ์จากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

ผิรูบอันจะเกิดเป็นชายก็ดีเป็นหญิงก็ดี เกิดมีอาทิแต่เกิดเป็นกละนั้นโดยใหญ่แต่ละวันแล
น้อย ครั้งถึง ๗ วันเป็นดั่งน้ำล้างเนื้อนั้นเรียกว่าอัมพุทะ อัมพุทะนั้นโดยใหญ่ไปทุกวารไสร้
ครั้งได้ถึง ๗ วาร ชันเป็นดั่งตะกั่วอันเชื่อมอยู่ในหม้อเรียกว่าเปสิ เปสिन้นค้อยใหญ่ไปทุกวัน
ครั้งถึง ๗ วันแข็งเป็นก้อนดั่งไขไก่ เรียกว่าขณะ ขณะนั้นค้อยใหญ่ไปทุกวัน ครั้นถึง ๗ วันเป็นตุ่ม
ออกได้ ๕ แห่งดั่งหูดนั้น เรียกว่าเบญจสาขาทูด เบญจสาขาทูดนั้นเป็นมือ ๒ อัน เป็นตีน ๒ อัน
หูดเป็นหัวนั้นอีกหนึ่ง แลแต่นั้นค้อยไปเปื่องหน้าทุกวัน ครั้น ๗ วันเป็นฝ่ามือ เป็นนิ้วมือแต่นั้น
ไปถึง ๗ วัน ค่ำรบ ๔๒ จึงเป็นชน เป็นเล็บตีน เล็บมือ เป็นเครื่องสำหรับเป็นมนุษย์ถ้วนทุก
อันแล แต่รูบอันมีกลางคนไสร้ ๕๐ แต่รูบอันมีหัวได้ ๘๔ แต่รูบอันมีเปื่องต่ำได้ ๕๐ ผสมรูป
ทั้งหลายอันเกิดเป็นสัตว์อันอยู่ในท้องแม่ได้ ๑๘๔ แลกุมารนั้นนั่งกลางท้องแม่ แลเอาหลังมาต่อ
หนังท้องแม่ อาหารอันแม่กินเข้าไปแต่ก่อนนั้นอยู่ใต้กุมารนั้น อาหารอันแม่กินเข้าไปใหม่นั้นอยู่
เหนือกุมารนั้น

ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง เนื้อหาและคำศัพท์ ตอนมนุสสุภูมิ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง

๑. ฌิรูปอันจะเกิดเป็นชายก็ดีเป็นหญิงก็ดี เกิดมีอาทิแต่เกิดเป็นกัลละนั้นโดยใหญ่แต่ละวันแลน้อย
กัลละ หมายถึง

.....
.....

๒. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากนักหนา พึงเกลียดพึงหน่ายพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลเหม็นกลิ่น
ตีดและเอือนอันได้ ๘๐ ครอก

ตีด หมายถึง

.....
เอือน หมายถึง

๓. จะงอยไส้ต่อนั้นกลวงขึ้นไปเบื้องบนติดหลังท้องแม่แลข้าวน้ำอาหารอันใดแมกินสไร แลโอหารสนั้นก็
เป็นน้ำชุ่มเข้าไปในไส้ต่อนั้น

จะงอยไส้ตือ หมายถึง

.....
ไส้ตือ หมายถึง

๔. ฆิแลว่าเมื่อแม่เดินไปก็ดี นอนก็ดี พ้นตนก็ดี กุมารอยู่ในท้องแม่นั้นให้เจ็บเพียงจะตายแลดุจตั้งลูก
ทรายอันพึงออกแล อยู่ธรรห้อยผิบบิดดุจตั้งคนอันเมาเหล้า

อยู่ธรรห้อย หมายถึง

.....
.....
.....

๕. คนผู้ใดจากแต่แรกมาเกิดจัน เมื่อคลอดออกตนกุมารนั้นร้อน เมื่อมันอยู่ในท้องแม่นั้นย่อมเดือด
เนื้อร้อนใจแลกระหนกระหาย

กระหนกระหาย หมายถึง

.....

.....

.....

.....

๖. แลคั้วตัวออกยากลำบากนั้น ฝิบมีตั้งนั้น ตั้งคนผู้อยู่ในนรกแล แลภูเขาอันชื่อคังไคยบรรพตหีบแล
เหงแลดบี่นั้นแล

บรรพต หมายถึง

.....

หีบ หมายถึง

.....

เหง หมายถึง

.....

๗. ฝูงอันมาเกิดเป็นพระปัจเจกโพธิเจ้าก็ดี แลเป็นพระอรหันตาศิณาสพเจ้าก็ดี แลมาเป็นพระองค์อัคร
สาวกเจ้าก็ดี

พระปัจเจกโพธิเจ้า หมายถึง

.....

.....

.....

๘. เมื่อจะออกจากท้องแม่นั้นไสร้ จึงลมกรรมขวตก็พัดให้หัวผู้น้อยนั้นลงมาสู่ที่จะออกแลคั้วแคบ
แอ่นยันนักหนา

ลมกรรมขวต หมายถึง

.....

แอ่นยัน หมายถึง

.....

.....

๙. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากนักหนา พึงเกลียดพึงหน่ายพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลเหม็นกลิ่นติดและเอียน อันได้ ๘๐ ครอก ซึ่งอยู่ในท้องแม่อันเป็นที่เหม็นแลที่ออกลูกออกเต้า ที่เถ่า ที่ตายที่เร็ว

ที่เร็ว หมายถึง.....

๑๐. ขณะนั้นค่อยใหญ่ไปทุกวัน ครั้นถึง ๗ วัน เป็นตุ่มออกได้ ๕ แห่งดังหูذنนี้ เรียกว่าเบญจสาขาหูด เบญจสาขาหูด หมายถึง

.....

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ลำดับพัฒนาการการเกิดเป็นทารกในครรภ์มารดาสามารถเรียงลำดับได้อย่างไร

.....

๒. จงยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่กล่าวถึง สายสะดือของทารกในครรภ์มารดาและการรับอาหารจากมารดาผ่านทาง สายสะดือ

.....

๓. จงยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่พรรณนาท่าทางของทารกตอนอยู่ในครรภ์มารดา

.....

๔. จากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ ความตอนหนึ่งกล่าวถึงในครรภ์มารดาว่ามีสภาพ “ร้อนนักหนาดุจตั้งเรา เอาใบตองเข้าจ่อตน แลต้มในหม้อนั้นไสร้” แต่เพราะเหตุใดทารกในครรภ์ จึงไม่ตายเพราะความร้อนนั้น

.....

.....

.....

.....

๕. ตามความเชื่อที่ปรากฏในตอน มนุสสภูมิ ทารกที่มาจากนรกและสวรรค์ เมื่ออยู่ในครรภ์มารดา มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๖. ตามความเชื่อที่ปรากฏในตอน มนุสสภูมิ ทารกที่มาจากนรกและสวรรค์ เมื่อคลอดออกมาจากครรภ์มารดาแล้วจะแสดงลักษณะแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๗. ช่วงที่ทารกกำลังจะคลอดออกจากครรภ์มารดา แต่ไม่สามารถคลอดออกมาได้ ทารกมีความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๘. ทารกที่เกิดเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์หรือพระอัครสาวกของพระพุทธเจ้า มีลักษณะพิเศษอย่างไรบ้าง

๙. ทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาเพียง ๗ เดือน แล้วก็คลอดออกมา จะมีลักษณะอย่างไร

๑๐. จากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ ความตอนหนึ่งว่า “บ่เริ่มดั่งท่านผู้จะออกมาเป็นพระปัจเจกโพธิเจ้าก็ดี ผู้จะมาเกิดเป็นลูกพระพุทธเจ้าก็ดี คำนึงรู้สึกตนแลบมิหลงแต่สองสิ่งนี้คือ เมื่อจะเอาปฏิสนธิแลอยู่ในท้องแม่นั้นได้แล เมื่อจะออกจากท้องแม่นั้นย่อมหลงดูคนทั้งหลายนี้แล ส่วนว่าคนทั้งหลายนี้ไสร้อยอมหลงทั้ง ๓ เมื่อ ควรอิมสงสารแล”
คำว่า “ทั้ง ๓ เมื่อ” ในข้อความข้างต้น หมายถึงเมื่อใดบ้าง

เฉลย ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง เนื้อหาและคำศัพท์ ตอนมนุสสภูมิ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง

๑. ผิรูปอันจะเกิดเป็นชายก็ดีเป็นหญิงก็ดี เกิดมีอาทิแต่เกิดเป็นภละนั้นโดยใหญ่แต่ละวันแลน้อยภละ หมายถึง...รูปแรกเริ่มที่ปฏิสนธิในครรภ์มารดาในช่วงสัปดาห์แรก เปรียบได้กับนำผมของคนมาผ่า ๘ ครั้ง แล้วจุ่มลงในน้ำมันวาทิโสมวกและสลัด ๗ ครั้ง แล้วถือไว้ น้ำมันที่เหลือติดอยู่ที่ปลายผมนั้นยังมีขนาดใหญ่กว่าภละ.....
๒. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากรักหนา พึงเกลียดพึงหน่ายพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลเหม็นกลิ่นคืดและเอือนอันได้ ๘๐ ครอก
คืด หมายถึง...พยาธิ.....
เอือน หมายถึง...พยาธิในท้องชนิดหนึ่ง (ภาษาถิ่นใต้ เอือน แปลว่า คืด).....
๓. จงอยไส้ตื่อนั้นกลวงขึ้นไปเบื้องบนติดหลังท้องแม่แลข้าวน้ำอาหารอันใดแมกินไสร้ แลโอหารสนั้นก็เป็นน้ำชุ่มเข้าไปในไส้ตื่อนั้น
จงอยไส้ตื่อ หมายถึง...ปลายสายสะดือ..... ไส้ตื่อ หมายถึง...สะดือ.....
๔. ฉิแลว่าเมื่อแม่เดินไปก็ดี นอนก็ดี พ้นตนก็ดี กุมารอยู่ในท้องแม่นั้นให้เจ็บเพียงจะตายแลดุจดังลูกทรายอันพึงออกแล อยู่ธรรห้อยผิบบิดดุจดังคนอันเมาเหล้า
อยู่ธรรห้อย หมายถึง...โคลงเคลงไปมา ทรงตัวไม่ได้.....
๕. คนผู้ใดจากแต่นรกมาเกิดจัน เมื่อคลอดออกตนกุมารนั้นร้อน เมื่อมันอยู่ในท้องแม่นั้นย่อมเดือดเนื้อร้อนใจแลกระหนกระหาย
กระหนกระหาย หมายถึง...ทุรนทุราย กระสับกระส่าย.....
๖. แลคัับตัวออกยากลำบากนั้น ผิบบิดงั้นนั้น ดังคนผู้อยู่ในนรกแล แลภูเขอันชื้อคังโคยบรรพตหีบแลเหงแลบับนั้นแล
บรรพต หมายถึง...ภูเขา.....หีบ หมายถึง...หีบ..... เหง หมายถึง...บด บีบ.....
๗. ผู่อันมาเกิดเป็นพระปัจเจกโพธิเจ้าก็ดี แลเป็นพระอรหันตาชีณาสพเจ้าก็ดี แลมาเป็นพระองค์อัครสาวกเจ้าก็ดี
พระปัจเจกโพธิเจ้า หมายถึง...พระพุทธเจ้าที่ตรัสรู้แล้วมิได้สั่งสอนเวไนยสัตว์.....
๘. เมื่อจะออกจากท้องแม่วันนั้นไสร้ จึงลมกรรมชวาทก็พัดให้หัวผู้น้อยนั้นลงมาสู่ที่จะออกแลคัับแคบแอ่นยันนักหนา
ลมกรรมชวาท หมายถึง...ลมเกิดแต่กรรม หมายถึง ลมที่เกิดในเวลาที่มีมารดาจะคลอดบุตร.....
แอ่นยัน หมายถึง...คดเพราะตัวถูกกดตันด้วยลมกรรมชวาท.....

๙. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากนักหนา พึงเกลียดพิงหนายพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลเหม็นกลิ่นติดและเอียนอันได้ ๘๐ ครอก ซึ่งอยู่ในท้องแม่นั้นเป็นที่เหม็นแลที่ออกลูกออกเต้า ที่เถ่า ที่ตายที่เร็วที่เร็ว หมายถึง ปั่วข้าว ที่ฝังศพ ที่เผาศพ.....
๑๐. ขณะนั้นค่อยใหญ่ไปทุกวัน ครั้นถึง ๗ วัน เป็นตุ่มออกได้ ๕ แห่งดังหุดนั้น เรียกว่าเบญจสาขาหุด เบญจสาขาหุด หมายถึง ปุ่มที่เป็น ๕ กิ่ง ในที่นี้หมายถึงก้อนเนื้อที่ปุ่มเกิด ๕ ปุ่ม คือ หัว ๑ ปุ่ม แขน ๒ ปุ่ม และขา ๒ ปุ่ม

แนวคำตอบ ตอนที่ ๒ คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ลำดับพัฒนาการการเกิดเป็นทารกในครรภ์มารดาสามารถเรียงลำดับได้อย่างไร

.....กลละ - อัมพุทะ - เปลี - ขณะ - เบญจสาขาหุด - เกิดเป็นร่างกายมนุษย์.....

๒. จงยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่กล่าวถึง สายสะดือของทารกในครรภ์มารดาและการรับอาหารจากมารดาผ่านทางสายสะดือ

.....อันว่าสายสะดือแห่งกุมารนั้นกลวงดังสายก้านบัวอันมีชื่อว่าอุบล...จะยอไล่ต้อนนั้นกลวงขึ้นไปเบื้องบนติดหลังท้องแม่แลขวาน้ำอาหารอันใดแม่กินใส่...แลอาหารนั้นก็ปนน้ำนมเข้าไปในไล่ต้อนนั้น...แลเข้าไปในท้องกุมารนั้นแล...สะหน่อยๆ...แลผู้น้อยนั้นก็กินทุกคำเช้าทุกวัน.....

๓. จงยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่พรรณนาท่าทางของทารกตอนอยู่ในครรภ์มารดา

.....บทประพันธ์ที่พรรณนาท่าทางของทารกตอนอยู่ในครรภ์มารดาปรากฏตัวอย่างหลายตอน เช่น
 -.....“แลกุมารนั้นนั่งกลางท้องแม่...แลเอาหลังมาต่อหน้าท้องแม่”.....
 -.....“เบื้องหลังกุมารนั้นต่อหลังท้องแม่...แลนั่งยองอยู่ในท้องแม่...แลกำมือทั้งสองคู่คอดต่อหัวเข้าทั้งสองเอาหัวไว้เหนือหัวเข้าเมื่อนั่งอยู่นั้น”.....
 -.....“น้ท่อนได้เหยียดตีนมือออกดั่งเราทวนทั้งหลายนี้สักคานหนึ่งเลย”.....

๔. จากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ ความตอนหนึ่งกล่าวถึงในครรภ์มารดาว่ามีสภาพ

“ร้อนนักหนาดุจดังเรา เอาใบตองเข้าจ่อตน แลต้มในหม้อนั้นใส่รั” แต่เพราะเหตุใดทารกในครรภ์จึงไม่ตายเพราะความร้อนนั้น

.....ทารกไม่ตายจากความร้อนในท้องมารดา เพราะว่าทารกนั้นมีบุญที่จะได้เกิดเป็นมนุษย์ ดังที่บทประพันธ์กล่าวว่า “ด้วยอำนาจแห่งไฟธาตุอันร้อนนั้น...ส่วนตัวกุมารนั้นบมิไหม้...เพราะว่าเป็นธรรมดาด้วยบุญกุมนั้นจะเป็นคนแล...จึงให้บมิไหม้บมิตายเพื่อดังนั้นแลแต่กุมารนั้นอยู่ในท้องแม่”

๕. ตามความเชื่อที่ปรากฏในตอน มนุสสภูมิ ทารกที่มาจากนรกและสวรรค์ เมื่ออยู่ในครรภ์มารดา มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร

.....ทารกที่มาจากนรก ตอนที่อยู่ในครรภ์มารดา จะรู้สึกทรมานทรมายเดือดเนื้อร้อนใจ และตัวของมารดา ก็รู้สึกร้อนตามไปด้วย ดังที่บทประพันธ์กล่าวว่า “เมื่อมันอยู่ในท้องแม่นั้น ย่อมเดือดเนื้อร้อนใจ แลกระหนกระหาย..อีกเนื้อแม่นั้นก็พลอยร้อนด้วยโสด.” ส่วนทารกที่มาจากสวรรค์ ตอนที่อยู่ในครรภ์มารดา จะอยู่เย็นเป็นสุข และตัวของมารดา ก็เย็นไปด้วย ดังที่บทประพันธ์กล่าวว่า “เมื่อมันอยู่ในท้องแม่นั้น อยู่เย็นเป็นสุขสำราญบานใจ แลเนื้อแม่นั้นก็เย็นด้วยโสด”.....

๖. ตามความเชื่อที่ปรากฏในตอน มนุสสภูมิ ทารกที่มาจากนรกและสวรรค์ เมื่อคลอดออกมาจากครรภ์มารดาแล้วจะแสดงลักษณะแตกต่างกันอย่างไร

.....ทารกที่มาจากนรก เมื่อคลอดออกมา ตัวของทารกจะร้อน ดังที่บทประพันธ์กล่าวว่า “คนผู้ใดจากแต่่นรกมาเกิดจัน เมื่อคลอด ออกตนกุมารนั้นร้อน”.....

.....ทารกที่มาจากสวรรค์ เมื่อคลอดออกมา ตัวของทารกจะเย็น ดังที่บทประพันธ์กล่าวว่า “คนผู้จากแต่สวรรค์ลงมาเกิดนั้น เมื่อจะคลอดออก ตนกุมารนั้นเย็น เย็นเนื้อเย็นใจ”.....

๗. ช่วงที่ทารกกำลังจะคลอดออกจากครรภ์มารดา แต่ไม่สามารถคลอดออกมาได้ ทารกมีความรู้สึกอย่างไร

.....เจ็บปวดทรมาน ดังที่บทประพันธ์กล่าวว่า “เมื่อกุมารนั้นคลอดออกจากท้องแม่ ออกแลไป บ่มีพื้นตน ตนเย็นนั้นแลเจ็บเนื้อเจ็บตนนักหนา”.....

๘. ทารกที่มาเกิดเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์หรือพระอัครสาวกของพระพุทธเจ้า มีลักษณะพิเศษอย่างไรบ้าง

.....มีลักษณะพิเศษคือ ขณะที่ปฏิสนธิและอยู่ในครรภ์มารดา จะมีสติรู้ตัวอยู่ตลอดและไม่เกิดความหลง ดังที่บทประพันธ์กล่าวว่า “เมื่อ ๕ แรกมาเอาปฏิสนธินั้นก็ดี เมื่อ ๕ อยู่ในท้องแม่นั้นก็ดี แลสลอสิ่งนี้เมื่ออยู่ในท้องแม่นั้น บ่หอนจะรู้หลงแลยังค้ำนั่งรู้อยู่ทุกอัน”.....

๙. ทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาเพียง ๗ เดือน แล้วก็คลอดออกมา จะมีลักษณะอย่างไร

.....อ่อนแอ ไม่แข็งแรง ดังที่บทประพันธ์กล่าวว่า “คนผู้ใดอยู่ในท้องแม่ ๗ เดือนแลคลอดนั้น แม้เลี้ยงเป็นคนก็ดี บ่มีได้กล้าแข็ง บ่มีทนแดดทนฝนได้แล”.....

๑๐. จากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ ความตอนหนึ่งว่า “บ่เริ่มตั้งท่านผู้จะออกมาเป็นพระ
 ปังเจกโพธิเจ้ากัฏฐิ ผู้จะมาเกิดเป็นลูกพระพุทเจ้ากัฏฐิ คำนึงรู้สึกตนแลบมิหลงแต่สองสิ่งนี้คือ เมื่อจะ
 เอาปฏิสนธิแลอยู่ในท้องแม่นั้นได้แล เมื่อจะออกจากท้องแม่นั้นย่อมหลงดูจคนทั้งหลายนี้แล ส่วนว่า
 คนทั้งหลายนี้ไสร้อยอมหลงทั้ง ๓ เมื่อ ควรอัมสงสารแล” คำว่า “ทั้ง ๓ เมื่อ” ในข้อความข้างต้น
 หมายถึงเมื่อใดบ้าง

.....คำว่า “ทั้ง ๓ เมื่อ” หมายถึง เมื่อปฏิสนธิ เมื่ออยู่ในท้องแม่ และเมื่อคลอดออกจากท้องแม่

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

.....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... /..... /.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่องที่ ๓ คุณค่าด้านวรรณศิลป์และการใช้โวหาร เวลา ๑-๒ ชั่วโมง

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสาวสินดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ มีผู้นำและมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิมจากเรื่องที่ ๑) เลือกผู้นำกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ครูเน้นย้ำให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันในการทำกิจกรรม

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางวรรณศิลป์และโวหารชนิดต่างๆ ที่เคยได้เรียนมา เพื่อทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน

ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการอภิปราย โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขั้นที่ ๒ วางแผน

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนและกำหนดขอบเขตในการศึกษาความรู้เรื่อง คุณค่าด้านวรรณศิลป์และการใช้โวหารชนิดต่างๆ ในเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และห้องสมุด

ขั้นที่ ๓ ปฏิบัติตามแผน

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้ตามแผนที่ได้วางไว้ จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และห้องสมุด

ครูสุ่มนักเรียนอธิบายลักษณะและคุณค่าด้านวรรณศิลป์และการใช้โวหารชนิดต่างๆ ในเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ เป็นรายกลุ่ม โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลป์โวหารและภาษากรวี ตอนมนุสสภูมิ เสร็จแล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ ประเมินผลการปฏิบัติงาน

นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๓.๑ หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๕ ปรับปรุงและพัฒนา

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกัน

ปรับปรุงและพัฒนาผลงานในใบงานที่ ๓.๑ ให้ถูกต้องสมบูรณ์

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง คุณค่าด้านวรรณศิลป์และการใช้โวหารชนิดต่างๆ ในเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลปโวหารและภาษาวิ ตอนมนุสสภูมิ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด แล้วบอกว่าบทประพันธ์ดังกล่าวใช้โวหารประเภทใด

๑. อัมพพะนั้นโดยใหญ่ไปทุกวารไสร้ ครั้นได้ถึง ๗ วาร ชันเป็นต่งตะกั่วอันเชื่อมอยู่ในหม้อเรียกชื่อว่าเปลี เปลินั่นค้อยใหญ่ไปทุกวัน ครั้นถึง ๗ วัน แข็งเป็นก้อนดั่งไขไก่ เรียกว่าชนะ ชนะนั้นค้อยใหญ่ไปทุกวัน ครั้นถึง ๗ วัน เป็นตุ่มออกได้ ๕ แห่งต่งหุดนั้น เรียกว่า เบญจสาขาทุด

๒. คนผู้ใดจากแต่่นรกมาเกิดจัน เมื่อคลอดออกตนกุมารนั้นร้อน เมื่อมันอยู่ในท้องแม่นั้นย่อมเดือดเนื้อร้อนใจแลกระหนกระหาย อีกเนื้อแม่นั้นก็พลอยร้อนด้วยโสด คนผู้จากแต่สวรรค์ลงมาเกิดนั้น เมื่อจะคลอดออก ตนกุมารนั้นเย็น เย็นเนื้อเย็นใจ เมื่อยังอยู่ในท้องแม่นั้น อยู่เย็นเป็นสุขสำราญบานใจ แลเนื้อแม่นั้นก็เย็นด้วยโสด

๓. อันว่าสายสะดือแห่งกุมารนั้นกลวงดั่งสายก้านบัวอันมีชื่อว่าอุบล จะงอยไส้ต่อนั้นกลวงขึ้นไป เบื้องบนติดหลังท้องแม่แลข้างน้ำอาหารอันใดแม็กินไสร้ แลโอหารสนนั้นก็ปนน้ำชุ่มเข้าไปในไส้ต่อนั้นแลเข้าไปในท้องกุมารนั้นแล สะหน่อยๆ

๔. ด้วยอำนาจแห่งไฟธาตุนั้นร้อนนั้น ส่วนตัวกุมารนั้นบมิไหม้ เพราะว่าเป็นธรรมดาด้วยบุญกุศมนั้นจะเป็นคนแลจึงให้บมิไหม้บมิตายเพื่อดังนั้นแลแต่กุมารนั้นอยู่ในท้องแม่ บ่ห่อนได้หายใจเข้าออกเสียเลย

๕. เมื่อกุมารนั้นคลอดออกจากท้องแม่ ออกแลไปบมิพันตน ตนเย็นนั้นแลเจ็บเนื้อเจ็บตนนักหนา ดั่งช้างสารอันท่านชักท่านเข็นออกจากประตูลักขณน้อยนั้น แลคับตัวออกยากลำบากนั้น ผิบมิต่งนั้น ดั่งคนผู้อยู่ในนรกแล แลภูเขอันชื่อคังโคยบรรพตหีบแลเหงแลบดบั้นนั้นแล

๖. เบื้องหลังกุมารนั้นต่อหลังท้องแม่แลนั่งยองอยู่ในท้องแม่ แลกำมือทั้งสองคู้คอดต่อหัวเข้าทั้งสอง เอาหัวไว้เหนือหัวเข้าเมื่อนั่งอยู่นั้น เลือดแลน้ำเหลืองย้อยลงเต็มตนเยหยดทุกเมื่อแล ดุจดั่งลงเมื่อฝนตก แลนั่งกำมือเขาเข้าอยู่ในโพรงไผ่นั้นแล

๗. ผิแลคนอันมาแต่่นรกกี้ดี แลมาแต่เปรตกี้ดี มันคำนึงถึงความอันลำบากนั้น ครั้นว่าออกมาจ้ร้องไห้แล ผิแลคนผู้มาแต่สวรรค์ แลคำนึงถึงความสุขแต่ก่อนนั้น ครั้นว่าออกมาไสร้ ก็ยอมหัวร่อก่อนแล

๘. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากนักหา พึงเกลียดพิงหน่วยพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลเหม็นกลิ่นติด และเอียนอันได้ ๘๐ ครอก ซึ่งอยู่ในท้องแม่นั้นเป็นที่เหม็นแลที่ออกลูกออกเต้า ที่เถ่า ที่ตายที่เร็ว ผูกติดแลเอียนทั้งหลายนั้นคนกันอยู่ในท้องแม่ ตีตแลเอียนผูกนั้นเริ่มตัวกุมารนั้นไสร้ ดุจตั้งนอนอันอยู่ในปลาเน่า แลนอนอันอยู่ในลามกอาจมนั้นแล

.....

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด แล้วบอกว่ามี ความงามทางวรรณศิลป์ โดดเด่นในด้านใด

๑. ผูกติดแลเอียนทั้งหลายนั้นคนกันอยู่ในท้องแม่ ตีตแลเอียนผูกนั้นเริ่มตัวกุมารนั้นไสร้ ดุจตั้งนอนอันอยู่ในปลาเน่า แลนอนอันอยู่ในลามกอาจมนั้นแล

๒. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากนักหา พึงเกลียดพิงหน่วยพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลเหม็นกลิ่นติด และเอียนอันได้ ๘๐ ครอก ซึ่งอยู่ในท้องแม่นั้นเป็นที่เหม็นแลที่ออกลูกออกเต้า ที่เถ่า ที่ตายที่เร็ว

๓. จะงอยไส้ต้อนนั้นกลางขึ้นไปเบื้องบนติดหลังท้องแม่แลขำน้ำอาหารอันใดแมกินไสร้ แลโอซารสนั้นก็เป็นน้ำชุ่มเข้าไปในไส้ต้อนนั้น

๔. ส่วนตัวกุมารนั้นบมิไหม้ เพราะว่าเป็นธรรมดาด้วยบุญกุศมนั้นจะเป็นคนแล จึงให้บมิไหม้บมิตาย เพื่อดังนั้นแลแต่กุมารนั้นอยู่ในท้องแม่ บ่ห่อนได้หายใจเข้าออกเสียเลย บ่ห่อนได้เหยียดตีนมือออก ดังเราท่านทั้งหลายนี้สักคาบหนึ่งเลย

๕. เบื้องหลังกุมารนั้นต่อหลังท้องแม่ แลนั่งยองอยู่ในท้องแม่ แลกำมือทั้งสองคู่ค่อต่อหัวเข้าทั้งสอง เอาหัวไว้เหนือหัวเข้าเมื่อนั่งอยู่นั้น เลือดแลน้ำเหลืองย้อยลงเต็มตนยะหยดทุกเมื่อแล

๖. ในท้องแม่นั้นร้อนนักหาดุจตั้งเราเอาใบตองเข้าจ่อตน แลต้มในหม้อในหม้อนั้นไสร้

๗. แลกูมรนั้นเจ็บเนื้อเจ็บตนต์คนอันท่านชังไว้ในให้อันคับแคบนักหนา แค้นเนื้อแค้นใจ แลเดือดเนื้อเดือดใจนักหนา เขียดตีนมือบมิได้ ดังท่านเอาใส่ไว้ในที่คับ
-

๘. เมื่อกูมรนั้นคลอตออกจากท้องแม่ ออกแลไปมีพันทน ตนเย็นนั้นแลเจ็บเนื้อเจ็บตนต์นักหนา ดังช้างสารอันท่านชกท่านเข็นออกจากประตูลักษอันน้อยนั้น แลคับตัวออกยากลำบากนั้น ผิบมีดั่งนั้นดังคนผู้อยู่ในรอกแล แลภูเขอันชื้อคังไคยบรรพตหีบแลเหงแลบดบั้นนั้นแล
-

เฉลย ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลป์โวหารและภาษาภควิ ตอนมนุสสภูมิ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด แล้วบอกว่าบทประพันธ์ดังกล่าวใช้โวหารประเภทใด

๑. อัมพพะนั้นโดยใหญ่ไปทุกวารไสร้ ครั้นได้ถึง ๗ วาร ชันเป็นดั่งตะกั่วอันเชื่อมอยู่ในหม้อเรียกชื่อว่าเปลี เปลีนั่นค้อยใหญ่ไปทุกวัน ครั้นถึง ๗ วัน แข็งเป็นก้อนดั่งไขไก่ เรียกว่าชนะ ชนะนั้นค้อยใหญ่ไปทุกวัน ครั้นถึง ๗ วัน เป็นตุ่มออกได้ ๕ แห่งดังหุดนั้น เรียกว่า เบญจสาขาหุด

.....บรรยายโวหาร และอุปมาโวหาร (เป็นบรรยายโวหารที่กวีใช้อุปมาโวหารประกอบด้วย).....

๒. คนผู้ใดจากแต่แรกมาเกิดจัน เมื่อคลอดออกตนกุมารนั้นร้อน เมื่อมันอยู่ในท้องแม่นั้นย่อมเดือดเนื้อร้อนใจแลกระหนกระหาย อีกเนื้อแม่นั้นก็พลอยร้อนด้วยโสด คนผู้จากแต่สวรค์ลงมาเกิดนั้น เมื่อจะคลอดออก ตนกุมารนั้นเย็น เย็นเนื้อเย็นใจ เมื่อยังอยู่ในท้องแม่นั้น อยู่เย็นเป็นสุขสำราญบานใจ แลเนื้อแม่นั้นก็เย็นด้วยโสด

.....พรรณนาโวหาร.....

๓. อันว่าสายสะดือแห่งกุมารนั้นกลวงดั่งสายก้านบัวอันมีชื่อว่าอุบล จะย่อยไส้ต่อนั้นกลวงขึ้นไปเบื้องบนติดหลังท้องแม่แลขำน้ำอาหารอันใดแมกินไสร้ แลโอหารสนนั้นก็ปนน้ำชุ่มเข้าไปในไส้ต่อนั้น แลเข้าไปในท้องกุมารนั้นแล สะหน่อยๆ

.....พรรณนาโวหาร และอุปมาโวหาร (เป็นพรรณนาโวหารที่กวีใช้อุปมาโวหารประกอบด้วย).....

๔. ด้วยอำนาจแห่งไฟธาตุนั้นร้อนนั้น ส่วนตัวกุมารนั้นบมิไหม้ เพราะว่าเป็นธรรมคด้วยบุญกุมนั้น จะเป็นคนแลจึงให้บมิไหม้บมิตายเพื่อดังนั้นแลแต่กุมารนั้นอยู่ในท้องแม่ บ่ห่อนได้หายใจเข้าออกเสียเลย

.....บรรยายโวหาร.....

๕. เมื่อกุมารนั้นคลอดออกจากท้องแม่ ออกแลไปบมิพันตน ตนเย็นนั้นแลเจ็บเนื้อเจ็บตนนักหนา ดั่งข้างสารอันท่านชักท่านเข็นออกจากประตูลักษณน้อยนั้น แลคับตัวออกยากลำบากนั้น ผิบมิตั้งนั้น ดั่งคนผู้อยู่ในนรกแล แลภูเขาอันซึ้งคังโคยบรรพตหีบแลเหงแลบดบั้นนั้นแล

.....บรรยายโวหาร และอุปมาโวหาร (เป็นบรรยายโวหารที่กวีใช้อุปมาโวหารประกอบด้วย).....

๖. เบื้องหลังกุมารนั้นต่อหลังท้องแม่แลนั่งยองอยู่ในท้องแม่ แลกำมือทั้งสองคู้ค่อต่อหัวเข้าทั้งสอง เอาหัวไว้เหนือหัวเข้าเมื่อนั่งอยู่นั้น เลือดแลน้ำเหลืองย้อยลงเต็มตนยะหยดทุกเมื่อแล ดุจดั่งลิงเมื่อฝนตก แลนั่งกำมือเขาเจ้าอยู่ในโพรงไม้ นั้นแล

.....พรรณนาโวหาร และอุปมาโวหาร (เป็นพรรณนาโวหารที่กวีใช้อุปมาโวหารประกอบด้วย).....

๗. ผิแลคนอันมาแต่แรกก็ดี แลมาแต่เปรตก็ดี มันคำนึงถึงความอันลำบากนั้น ครั้นว่าออกมาก็ร้องไห้ แลผิแลคนผู้มาแต่สวรค์ แลคำนึงถึงความสุขแต่ก่อนนั้น ครั้นว่าออกมาไสร้ ก็ย่อมหัวร่อก่อนแล

.....บรรยายโวหาร.....

๘. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากรักหนา พึงเกลียดพิงหน่วยพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลหมิ่นกลืนติดและเอียนอันได้ ๘๐ ครอก ซึ่งอยู่ในท้องแม่อันเป็นที่หมิ่นแลที่ออกลูกออกเต้า ที่เถ่า ที่ตายที่เร็ว ผุงติดแลเอียนทั้งหลายนั้นคนกันอยู่ในท้องแม่ ติดแลเอียนผุงนั้นเริ่มตัวกุมารนั้นไสร้ ดุจตั้งหนอนอันอยู่ในปลาเนา แลหนอนอันอยู่ในลามกอัจมนั้นแล

.....พรรณนาโวหาร และอุปมาโวหาร (เป็นพรรณนาโวหารที่กวีใช้อุปมาโวหารประกอบด้วย)

แนวคำตอบ ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนด แล้วบอกว่าเป็นความงามทางวรรณศิลป์โดดเด่นในด้านใด

๑. ผุงติดแลเอียนทั้งหลายนั้นคนกันอยู่ในท้องแม่ ติดแลเอียนผุงนั้นเริ่มตัวกุมารนั้นไสร้ ดุจตั้งหนอนอันอยู่ในปลาเนา แลหนอนอันอยู่ในลามกอัจมนั้นแล

.....การใช้อุปมา.....

๒. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากรักหนา พึงเกลียดพิงหน่วยพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลหมิ่นกลืนติดและเอียนอันได้ ๘๐ ครอก ซึ่งอยู่ในท้องแม่อันเป็นที่หมิ่นแลที่ออกลูกออกเต้า ที่เถ่า ที่ตายที่เร็ว

.....การซ้ำคำเพื่อย้ำความหมายและสร้างจังหวะไพเราะ ได้แก่ คำว่า พึงเกลียดพิงหน่วย ออกลูกออกเต้า ที่เถ่า ที่ตายที่เร็ว.....

๓. จะงอยไส้ต่อนั้นกลงขึ้นไปเบื้องบนติดหลังท้องแม่แลข้าวน้ำอาหารอันใดแมกินไสร้ แลโอซารสนั่นก็เป็นน้ำชุ่มเข้าไปในไส้ต่อนั้น

.....การหลกคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกัน ได้แก่ คำว่า ข้าวน้ำอาหาร.....

๔. ส่วนตัวกุมารนั้นบมิไหม้ เพราะว่าเป็นธรรมดาด้วยบุญกุมนั้นจะเป็นคนแล จึงให้บมิไหม้บมิตาย เพื่อดังนั้นแลแต่กุมารนั้นอยู่ในท้องแม่ บ่ห่อนได้หายใจเข้าออกเสียเลย บ่ห่อนได้เหยียดตีนมือออกดังเราท่านทั้งหลายนี้สักคาบหนึ่งเลย

.....การซ้ำคำเพื่อย้ำความหมายและสร้างจังหวะไพเราะ ได้แก่ คำว่า บมิไหม้บมิตาย และการซ้ำคำว่า บ่ห่อน.....

๕. เบื้องหลังกุมารนั้นต่อหลังท้องแม่ แลนัยงอยอยู่ในท้องแม่ แลก้ามือทั้งสองคู่คอดต่อหัวเข้าทั้งสองเอาหัวไว้เหนือหัวเข้าเมื่อนั่งอยู่นั้น เลือดแลน้ำเหลืองย่อยลงเต็มตนยะหยดทุกเมื่อแล

.....การใช้คำอุปมา ได้แก่ คำว่า ยะหยด.....

๖. ในท้องแม่นั้นร้อนนักหนาคุดจั่งเราเอาใบตองเข้าจ่อตน แลต้มในหม้อในหม้อนั้นไสร้

.....การใช้อุปมา.....

๗. แลกุมารนั้นเจ็บเนื้อเจ็บตนดังคนอันท่านชังไว้ในไหอันคับแคบนักหนา แค้นเนื้อแค้นใจ แลเดือดเนื้อเดือดใจนักหนา เหยียดตีนมือบมิได้ ดังท่านเอาใส่ไว้ในที่คับ

.....มีลักษณะเด่นด้านวรรณศิลป์ ๒ ลักษณะ คือ.....

๑) การซ้ำคำเพื่อย้ำความหมายและสร้างจังหวะไพเราะ ได้แก่ คำว่า เจ็บเนื้อเจ็บตน
แค้นเนื้อแค้นใจ เดือดเนื้อเดือดใจ.....

๒) การใช้อุปมา.....

๘. เมื่อ कुमारนั้นคลอตออกจากท้องแม่ ออกแลไปมีพินตน ตนเย็นนั้นแลเจ็บเนื้อเจ็บตนนักหนา ตั้ง
ข้างสารอันทันทักทันทื่นออกจากประตูลักษอันน้อยนั้น แลคับตัวออกยากลำบากนั้น ฝิบัติตั้งนั้น
ตั้งคนผู้อยู่ในนรกแล แลภูเขอันชื้อคังโคยบรรพตหีบแลเหงแลบคืบนั้นแล
มีลักษณะเด่นด้านวรรณศิลป์ ๓ ลักษณะ คือ ๑) การซ้ำคำเพื่อย้ำความหมายและสร้างจังหวะ
ไพเราะ ได้แก่ คำว่า เจ็บเนื้อเจ็บตน ทันทักทันทื่น ๒) การหลวาคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือ
คล้ายกัน ได้แก่ คำว่า ภูเขา และ บรรพต ซึ่งหมายถึง ภูเขา และคำว่า หีบ เหง บดบี้ ซึ่งมี
ความหมายทำนองเดียวกัน คือหมายถึง หีบ หัก บดบี้ ๓) การใช้อุปมา.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....
.....
.....

(ลงชื่อ)
(.....)
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....
.....
.....
.....

ด้านทักษะ (Process).....
.....
.....
.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....
.....
.....
.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ)
(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
..... /..... /.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕
เรื่องที่ ๕ แรงจูงใจความคิด เวลา ๑-๒ ชั่วโมง
วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้สอน นางสาวสนิตาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ ๑) แล้วให้นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสุ่มนักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นรายกลุ่ม โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขั้นที่ ๒ จัดการเรียนรู้

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น ๒ คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง ไตรภูมิ พระร่วง ตอนมนุสสภูมิ จากหนังสือเรียน แล้วร่วมกันสรุปสาระสำคัญ

นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๕.๑ เรื่อง อ่านคิดพินิจสาร ตอนมนุสสภูมิ เสร็จแล้วร่วมกันอภิปรายคำตอบในใบงาน ผลัดกันซักถามข้อสงสัย และผลัดกันอธิบายจนมีความเข้าใจชัดเจน

นักเรียนแต่ละคู่รวมกลุ่มเดิม ผลัดกันอภิปรายคำตอบในใบงานที่ ๕.๑ ให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัยแล้วสรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม

นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๕.๑ หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๓ สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง คุณค่าและข้อคิดจากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

ขั้นที่ ๔ วัดและประเมินผล

ครูวัดและประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงานที่ ๕.๑

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนบทความเชิงวิเคราะห์ เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ

ใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง อ่านคิดพินิจสาร ตอนมนุสสภูมิ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. นักเรียนคิดว่าเนื้อหาเรื่องกำเนิดมนุษย์ ตั้งแต่ขั้นตอนปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนกระทั่งคลอด
ออกจากครรภ์มารดา ดังที่บรรยายไว้ในตอนมนุสสภูมิ มีความสอดคล้องกับความรู้ทาง
วิทยาศาสตร์ในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ สะท้อนความคิดความเชื่อของคนในสังคมดีอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

๓. “เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ สะท้อนสัจธรรมที่ว่า การเกิดของมนุษย์เป็นทุกข์” นักเรียน
เห็นด้วยกับคำกล่าวนี้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง อ่านคิดพินิจสาร ตอนมนุสสุภูมิ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. นักเรียนคิดว่าเนื้อหาเรื่องกำเนิดมนุษย์ ตั้งแต่ขั้นตอนปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนกระทั่งคลอดออกจากครรภ์มารดา ดังที่บรรยายไว้ในตอนมนุสสุภูมิ มีความสอดคล้องกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....มีความสอดคล้องกันความรู้ทางวิทยาศาสตร์หลายตอน เช่น.....
 - ตอนที่กล่าวถึงวิวัฒนาการของทารกตั้งแต่เริ่มเป็นก้อนเนื้อเล็กๆ จนกระทั่งกลายเป็นร่างกายมนุษย์มีอวัยวะต่างๆ.....
 - ตอนที่กล่าวถึง “ไส้ค้อ” หรือสายสะดือของทารกว่า สายสะดือนี้เชื่อมต่อกับท้องมารดา และเป็นจุดที่นำอาหารจากมารดาไปเลี้ยงทารก.....
 - ตอนที่กล่าวถึงการคลอดทารกว่า ทารกจะกลับหัวหันลงมาตอนที่มารดาเจ็บท้อง และถึงกำหนดคลอด.....

๒. เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสุภูมิ สะท้อนความคิดความเชื่อของคนในสังคมดีอย่างไรบ้าง
- สะท้อนความเชื่อเรื่องบุญ-กรรม เช่น ตอนที่กล่าวว่าทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาไม่ตายจากความร้อนในครรภ์เพราะว่ามีบุญที่จะได้เกิดเป็นมนุษย์ หรือตอนที่กล่าวว่าทารกที่มาจากนรก ผลกรรมจะส่งผลให้รู้สึกทุกข์ยากลำบากร้อนใจตั้งแต่อยู่ในครรภ์ และทำให้ มารดารู้สึกร้อนและลำบากไปด้วย ขณะที่ทารกที่มาจากสวรรค์ จะอยู่เย็นเป็นสุขตั้งแต่อยู่ในครรภ์จนกระทั่งคลอดออกมา.....
 - สะท้อนความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด เช่น การที่กล่าวว่าทารกนั้นอาจมาจากทั้งนรก สวรรค์ และแดนเปรต ก็สะท้อนความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏอย่างชัดเจน.
 - สะท้อนความเชื่อเรื่องนรก-สวรรค์ เช่น ตอนที่กล่าวว่าทารกที่จะมาเกิดนั้นมาจากทั้งนรกและสวรรค์.....

๓. “เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสุภูมิ สะท้อนสัจธรรมที่ว่า การเกิดของมนุษย์เป็นทุกข์”
 นักเรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวนีหรือไม่ อย่างไร

.....(พิจารณาคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ สื่อการเรียนรู้

๑) หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๖

๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(๑) นิยะดา เหล่าสุนทร. (๒๕๔๓). ไตรภูมิพระร่วง การศึกษาที่มา. กรุงเทพฯ : แม่คำผาง.

(๒) ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๖.

กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

(๓) สมพงษ์ เชาว์แหลม. (มปป.). ไตรภูมิภคฉบับค้อยยังชั่ว. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์น.

(๔) เสฐียรโกเศศ. (๒๕๔๒). เล่าเรื่องในไตรภูมิ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมาราช.

(๕) ธเนศ เวศร์ภาดา. (๒๕๔๙). หอมโลกวรรณศิลป์ : การสร้างรสสุนทรีย์แห่งวรรณคดี

ไทย. กรุงเทพฯ : ปาเจรา.

๓) ละครชุดบันทึกกรรม

๔) คลิปแอนิเมชันกำเนิดมนุษย์ตามเนื้อหา ตอนมนุสสภูมิ

๕) แผนภูมิตัวอย่างบทประพันธ์จากเสภาเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

๖) ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง รื้อรอบเรื่อง ไตรภูมิ

๗) ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง เนื้อหาและคำศัพท์ ตอนมนุสสภูมิ

๘) ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลป์โวหารและภาษากวี ตอนมนุสสภูมิ

๙) ใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง อ่านคิดพินิจสาร ตอนมนุสสภูมิ

๙.๒ แหล่งการเรียนรู้

๑) ห้องสมุด

๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://th.wikipedia.org/wiki/ไตรภูมิพระร่วง>

- <http://www.youtube.com/watch?v=aoodmiv๑i๕๔>

- <http://gotoknow.org/blog/djpeekan๑/๔๐๘๐๕๔>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
แบบประเมินบทความเชิงวิเคราะห์ เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ ตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น				
๒	การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต				
๓	การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านต่างๆ ของเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ				
๔	การสังเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

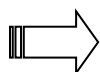
ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ - ๑๖	ดีมาก
๑๑ - ๑๓	ดี
๘ - ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๒	ความคิดสร้างสรรค์				
๓	วิธีการนำเสนอผลงาน				
๔	การนำไปใช้ประโยชน์				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแสดงความคิดเห็น				
๒	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
๓	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
๔	ความมีน้ำใจ				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
๒	ความร่วมมือกันทำงาน				
๓	การแสดงความคิดเห็น				
๔	การรับฟังความคิดเห็น				
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของเพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของ พลเมือง				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำกิจกรรมกับสมาชิกในโรงเรียน ชุมชนและสังคม				
	๑.๔ เป็นผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมที่สร้างความ สามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ขึ้นชม ปกป้องความเป็นชาติไทย				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลัก ของศาสนาและเป็นตัวอย่างที่ดีของศาสนิกชน				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ สถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ขึ้นชมในพระ ราชกรณียกิจพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะกระทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู เป็นแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทาง ที่ไม่ถูกต้องและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้านความซื่อสัตย์				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน ปฏิบัติ เป็นปกติวิสัยและเป็นแบบอย่างที่ดี				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่าง ประหยัดคุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐาน ของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับ และปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ พยายามทำงาน อดทน ไม่ท้อต่อปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ขึ้นชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความเป็น ไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิต สาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ พร้อมช่วยแก้ปัญหา				
	๘.๓ ดูแล รักษาทรัพย์สินของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน ชุมชน เพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕
คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องไตรภูมิ

พระร่วง

- ก. เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เทวภูมิภา
- ข. เป็นผลงานพระราชนิพนธ์ของพญาเลอไทย
- ค. กวีทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเพื่อใช้เทศนาโปรด
พระราชมารดา

ง. เป็นวรรณคดีที่มีอิทธิพลต่อความคิด

ความเชื่อเรื่องโลกและจักรวาลของคนไทย

๒. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับกวีผู้ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องไตรภูมิ

พระร่วง

- ก. ผนวชเป็นพระภิกษุขณะครองราชย์
- ข. เป็นพระมหากษัตริย์องค์ที่ ๕ แห่งราชวงศ์สุโขทัย
- ค. เมื่อครั้งทรงดำรงตำแหน่งพระมหาอุปราช

ทรงครองเมืองศรีสัชนาลัยอยู่ ๖ ปี

ง. เมื่อทรงครองราชย์แล้ว มีพระนามเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าพระมหา

ธรรมราชาธิราชที่ ๑

๓. “ไตรภูมิ” ซึ่งหมายถึง ภูมิทั้งสาม คือภูมิใดบ้าง

- ก. สวรรค์ มนุษย์ นรก ข. สวรรค์ มนุษย์ บาดาล
- ค. กามภูมิ รูปภูมิ อรูปภูมิ
- ง. กามภูมิ อากามภูมิ นิพพาน

๔. ข้อใด**ใช่**อุปมาโวหาร

ก. เมื่อกุมารนั้นคลอດออกจากท้องแม่ ออกแลไปบ่มีพันตน ตน
เย็นนั้นแลเจ็บเนื้อเจ็บตนนักหนา

ข. สิ่งอาหารอันแม่กินเข้าไปในท้องนั้นไหม้และย่อยลง ด้วย

อำนาจแห่งไฟธาตุอันร้อนนั้น ส่วนตัวกุมารนั้นบ่มีไหม้

ค. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากรักหนา

พึงเกลียด พึงหน่ายพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลหมิ่นกลั่นตืดและเอียน
อันได้ ๘๐ ครอก

ง. แลกุมารนั้นเจ็บเนื้อเจ็บตนดังคนอันท้าวขันไฉน คับ

แคบนักหนา แค้นเนื้อแค้นใจ แลเดือดเนื้อเดือดใจนักหนา เหยียด
ตีนมือบ่มีได้ ดังท้าวเอาใส่ไว้ในที่คับ

๕. จากเรื่องไตรภูมิพระร่วง ตอน มนุสสภูมิ ข้อใดกล่าวถึง

วิวัฒนาการขั้นสุดท้ายของก้อนเนื้อ

ในครรรภ์มารดาก่อนที่จะเจริญกลายเป็นตัวคน

- ก. เบญจสาขาหุด ข. เปลี
- ค. ฆนะ ง. เปลี

๖. “...ซึ่งอยู่ในท้องแม่อันเป็นที่เหม็นแลที่ออกลูกออกเต้า ที่เฝ้า
ที่ตาย**ที่เร็ว** ผูกติดและเอียนทั้งหลายนั้นคนกันอยู่ในท้องแม่...”

คำว่า “ที่เร็ว” ในบทประพันธ์หมายถึงอะไร

- ก. เร็ว ข. ที่ว่าง
- ค. ป่าช้า ง. เกิด กำเนิด

๗. ข้อใด**ไม่มี**การใช้ภาพพจน์อุปมา

ก. คนผู้ใดจากแต่รกรมากเกิดจัน เมื่อคลอດ

ออกตนกุมารนั้นร้อน

ข. อันว่าสายสะดือแห่งกุมารนั้นกลวงดั่ง

สายก้านบัวอันมีชื่อว่าอุบล

ค. ในท้องแม่นั้นร้อนนักหนาดุจดั่งเราเอาใบตองเข้าจ่อตน

แลต้มในหม้อนั้นไสร้

ง. เลือดแลน้ำเหลืองย่อยลงเต็มตนยะหยด

ทุกเมื่อแล ดุจดั่งลิงเมื่อฝนตก แลนั่งก้ามือเขาเจ้า

อยู่ในโพรงไผ่นั่นแล

๘. ข้อใดกล่าวถึงพยาธิในท้อง

ก. อัมพพะนั้นโดยใหญ่ไปทุกวารไสร้ ครั้นได้ถึง ๗ วาร ขึ้น

เป็นดังตะกั่วอันเชื่อมอยู่ในหม้อเรียกชื่อว่าเปลี

ข. เมื่อกุมารอยู่ในท้องแม่นั้นลำบากรักหนา

พึงเกลียดพึงหน่ายพันประมาณนัก ก็ขึ้นแลหมิ่นกลั่นตืดและ

เอียนอันได้ ๘๐ ครอก

ค. จะงอยไส้ต่อนั้นกลวงขึ้นไปเบื้องบนติดหลังท้องแม่แล

ข้าวน้ำอาหารอันใดแม่กินไสร้ แลอาหารนั้นก็คือน้ำชุ่มเข้าไป
ในไส้ต่อนั้น

ง. ผิรูปอันจะเกิดเป็นชายก็ดีเป็นหญิงก็ดีเกิดมีอาทิแต่เกิด

เป็นกลละนั้นโดยใหญ่แต่ละวันแลน้อย ครั้นถึง ๗ วัน เป็นดัง

น้ำล้างเนื้อนั้นเรียกว่าอัมพพะ

๙. ข้อใดมีลักษณะเป็นพรรณนาโวหาร

ก. ผิแลคนอันมาแต่่นรกก็ดี แลมาแต่ปรตก็ดี มั่นค้ำนึ่งถึงความอันลำบากนั้น ครั้นว่าออกมาก็ร้องไห้แล

ข. เบื้องหลังกุมารนั้นต่อหลังท้องแม่ แลนั่งยองอยู่ในท้องแม่ แลกำมือทั้งสองคู้คอต่อหัวเข่าทั้งสอง เอาหัวไว้เหนือหัวเขาเมื่อนั่งอยู่นั้น

ค. เมื่อแรกมาเกิดในท้องแม่ก็ดี เมื่ออยู่ในท้องแม่ก็ดีเมื่อออกจากท้องแม่ก็ดี ในกาลทั้ง ๓ นั้นย่อมหลง บ่มีได้ค้ำนึ่งร้อนใดสักสิ่ง

ง. ด้วยอำนาจแห่งไฟธาตุอันร้อนนั้น ส่วนตัวกุมารนั้นบ่มีไหม้ เพราะว่าเป็นธรรมดาด้วยบุญกุมนั้นจะเป็นคนแลจึงให้บ่มีไหม้มีตายเพื่อดั่งนั้นแล แต่กุมารนั้นอยู่ในท้องแม่

๑๐. ข้อใดมีลักษณะของทารกในครรภ์มารดาตามที่กล่าวไว้ในตอน มนุสสภูมิ

ก. แต่นั้นไปเมื่อน้ำกุมารนั้นจึงรู้หายใจเข้าออกแล

ข. จะงอยไส้ต่อนั้นกลงขึ้นไปเบื่องบนติดหลังท้องแม่

ค. แค้นเนื้อแค้นใจ แลเดือดเนื้อเดือดใจนักหนา

เหี้ยมดตีมือบ่มีได้

ง. เลือดแลน้ำเหลืองย่อยลงเต็มตนยะหยดทุกเมื่อแลดุจดังถึงเมื่อฝนตก แลนั่งกำมือเขาเจ้าอยู่ในโพรงม้านั้นแล

๑๑. ข้อใดมีลักษณะเด่นด้านการซ้ำคำเพื่อเน้นความหมาย

ก. ลมอันมีในท้องผู้น้อยค่อยพัดออกก่อนลมอันมีภายนอกนั้นจึงพัดเข้านั้นนักหนา

ข. ผิรูปอันจะเกิดเป็นชายก็ดีเป็นหญิงก็ดี

เกิดมีอาทิแต่เกิดเป็นกลล่นนั้นโดยใหญ่แต่ละวันแลน้อย

ค. ผิแลคนอันมาแต่่นรกก็ดี แลมาแต่ปรตก็ดี มั่นค้ำนึ่งถึงความอันลำบากนั้นครั้นว่าออกมาก็ร้องไห้แล

ง. แลกุมารนั้นเจ็บเนื้อเจ็บตนดังคนอันท่านชังไว้ในโหลอันคับแคบนักหนา แค้นเนื้อแค้นใจ แลเดือดเนื้อเดือดใจนักหนา

๑๒. ข้อใดสะท้อนความเชื่อเรื่องบุญ-กรรมชัดเจนที่สุด

ก. ด้วยอำนาจแห่งไฟธาตุอันร้อนนั้น ส่วนตัวกุมารนั้นบ่มีไหม้ เพราะว่าเป็นธรรมดาด้วยบุญกุมนั้นจะเป็นคนแล จึงให้บ่มีไหม้มีตายเพื่อดั่งนั้นแลแต่กุมารนั้นอยู่ในท้องแม่

ข. ตนเย็นนั้นแลเจ็บเนื้อเจ็บตนนักหนา ดังข้างสารอันท่านชักท่านเข็นออกจากประตูลักอันน้อยนั้น

แลคับตัวออก ยากลำบากนั้น ผิบ่มีดั่งนั้นดังคนผู้อยู่ในนรกแล

ค. เมื่อแรกมาเกิดในท้องแม่ก็ดี เมื่ออยู่ในท้องแม่ก็ดี เมื่อออกจากท้องแม่ก็ดี ในกาลทั้ง ๓ นั้นย่อมหลง บ่มีได้ค้ำนึ่งร้อนใดสักสิ่ง

ง. แลกุมารนั้นเจ็บเนื้อเจ็บตนดังคนอันท่านชังไว้ในโหลอันคับแคบนักหนา แค้นเนื้อแค้นใจ แลเดือดเนื้อเดือดใจนักหนา

๑๓. ข้อใดเป็นลักษณะพิเศษของทารกผู้เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์ และพระอัครสาวกลงมาเกิด

ก. ครั้นว่าออกมาไสร้ ก็ย่อมหวัร่ก่อนแล

ข. พัดให้ตัวกุมารนั้นขึ้นหนบน ให้หัวลงมาสู่ที่จะออกนั้น

ค. เมื่ออยู่ในท้องแม่นั้นบ่ห่อนจะรู้หลงแลยังค้ำนึ่งร้อนอยู่ทุกอัน

ง. ครั้นออกจากท้องแม่ไสร้ ลมอันมีในท้องผู้น้อยค่อยพัดออกก่อน

๑๔. “ผิแลว่าเมื่อแม่เดินไปก็ดี นอนก็ดี พ้นตนก็ดี กุมารอยู่ในท้องแม่นั้นให้เจ็บเพียงจะตายแลดุจดัง ลูกทรายอันพึ่งออกแล อยู่ร่ห้อยผิบ่มีดุจดังคนอันเมาเหล้า...” คำว่า “อยู่ร่ห้อย” ในบทประพันธ์ข้างต้นหมายถึงอะไร

ก. ไม่มีแรง ข. ห้อยหัว กลับหัว

ค. เหี่ยวแห้งไม่สดชื่น ง. โคลงเคลง ทรงตัวไม่ได้

๑๕. ข้อใดมีลักษณะเด่นด้านการหลากคำที่มีความเหมือนกัน หรือคล้ายกัน

ก. เลือดแลน้ำเหลืองย่อยลงเต็มตนยะหยดทุกเมื่อแล

ข. เมื่อจะคลอดออก ตนกุมารนั้นเย็น เย็นเนื้อเย็นใจ

ค. แลภูเขานั่นชื่อคังโคยบรรพตหีบแลเหงแลดบปี นั้นแล

ง. คนผู้ใดจากแต่่นรกมาเกิดจัน เมื่อคลอดออกตนกุมารนั้นร้อน

๑.	ข	๒.	ง	๓.	ค	๔.	ง	๕.	ก	๖.	ค	๗.	ก
๘.	ค	๙.	ข	๑๐.	ก	๑๑.	ง	๑๒.	ก	๑๓.	ค	๑๔.	ง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

โครงร่างแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา เวลา ๘ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ม.๔-๖/๒ วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ม.๔-๖/๔ สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม.๔-๖/๖ ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงบทเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา จะต้องอ่านอย่างถูกต้อง ไพเราะเหมาะสม วิเคราะห์วิจารณ์ตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น และลักษณะเด่น โดยเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต คุณค่าด้านวรรณศิลป์ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ มีการสังเคราะห์ข้อคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานที่มีคุณค่า เพื่อนำไปใช้อ้างอิง

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

๑) การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย บทร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

๒) หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม
- การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม
- การวิเคราะห์และการวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม

๓) การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคม ในอดีต

๔) การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม

- ด้านวรรณศิลป์

- ด้านสังคมและวัฒนธรรม

๕) การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม

๖) บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

- บทอาขยานตามที่กำหนด

- บทร้อยกรองตามความสนใจ

๓.๒ สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งบทเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

เนื้อหาและคำศัพท์จากเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๔.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๔.๒ ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการเปรียบเทียบ ๒) ทักษะการเชื่อมโยง ๓) ทักษะการสร้างความรู้

๔) ทักษะการตีความ ๕) ทักษะการวิเคราะห์ ๖) ทักษะการสังเคราะห์

๗) ทักษะการประเมิน ๘) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

๔.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. รักความเป็นไทย

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

๑. การท่องบทอาขยานเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา (ชิ้นงานที่ ๑)

๒. การเขียนบท และแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา (ชิ้นงานที่ ๒)

๗. การวัดและการประเมินผล

๗.๑ การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๗.๒ การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑) ตรวจใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง สรรพสารน่ารู้ ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๒) ตรวจใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง รู้ความตามท้องเรื่อง ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๓) ตรวจใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง ค้นคำไขความ ตอนขุนช้างถวายฎีกา

- ๔) ตรวจใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลป์และรสแห่งภาษา ตอนขุนช้างถวายฎีกา
- ๕) ตรวจใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง วิถีไทย ตอนขุนช้างถวายฎีกา
- ๖) ตรวจใบงานที่ ๔.๒ เรื่อง แง่งามความคิด ตอนขุนช้างถวายฎีกา
- ๗) ประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
- ๘) ตรวจแบบบันทึกการอ่าน
- ๙) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- ๑๐) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- ๑๑) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ๑๒) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๗.๓ การประเมินหลังเรียน

- ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๗.๔ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ๑) ตรวจการท่องบทอาขยานเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา
- ๒) สังเกตการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....
.....
.....

(ลงชื่อ)
(.....)
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....
.....
.....
.....

ด้านทักษะ (Process).....
.....
.....
.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....
.....
.....
.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ)
(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
..... /..... /.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่องที่ ๑ ความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง เวลา ๑-๒ ชั่วโมง

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : ๕E)

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสาวสินดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ กระตุ้นความสนใจ (Engage)

ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ตามที่เคยได้เรียนมา

ครูให้นักเรียนฟังซีดีการอ่านบทร้อยกรอง จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์ว่า เหมือนกับที่นักเรียนเคยเรียนมาหรือไม่ อย่างไร

ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๒-๓ กลุ่ม อ่านออกเสียงบทร้อยกรองเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกาตามหลักที่เคยเรียนมาให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๒ สำรวจค้นหา (Explore)

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น ๒ คู่ แล้วให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกา ตามประเด็นที่กำหนดให้ จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ ๓ อธิบายความรู้ (Explain)

นักเรียนแต่ละคู่กลับเข้ากลุ่มเดิม (๔ คน) ผลัดกันนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาอธิบายให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟังตามประเด็นที่กำหนด แล้วให้นักเรียนแต่ละคู่ผลัดกันซักถามข้อสงสัย และผลัดกันอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาเป็นองค์ความรู้ของกลุ่ม

ขั้นที่ ๔ ขยายความเข้าใจ (Expand)

นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง สรรพสารน่ารู้ ตอนขุนช้างถวายฎีกา แล้วผลัดกันอธิบายคำตอบ ในใบงาน จากนั้นร่วมกันสรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม

ขั้นที่ ๕ ตรวจสอบผล (Evaluate)

ครูสุ่มเรียกนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๑.๑ หน้าชั้นเรียน

นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญของเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง สรรพสารน่ารู้ ตอนขุนช้างถวายฎีกา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรให้เป็นยอดของวรรณคดีประเภทใด

.....

๒. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน มีเค้าที่มาจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสมัยใด

.....

๓. การนำเรื่อง ขุนช้างขุนแผน มาขับเสภา สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นในสมัยใด

.....

๔. การขับเสภามีมูลเหตุมาจากอะไร

.....

๕. ประเพณีการขับเสภาแต่เดิมมามีการใช้เครื่องดนตรีอะไรประกอบการขับ

.....

๖. การขับเสภาประกอบวงปี่พาทย์ เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยใด

.....

๗. การขับเสภาประกอบวงปี่พาทย์ เรียกว่าอะไร

.....

๘. การขับเสภาที่มีปี่พาทย์รับและมีการร่ายรำประกอบ เรียกว่าอะไร

.....

๙. กวีผู้แต่งเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา คือใคร

.....

๑๐. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนใดที่เป็นผลงานของสุนทรภู่

.....

๑๑. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน มีทั้งหมดกี่ตอน

.....

๑๒. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทใด

.....

๑๓. กลอนเสปามีลักษณะต่างจากกลอนแปดอย่างไร

.....

ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง สรรพสารน่ารู้ ตอนขุนช้างถวายฎีกา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรให้เป็นยอดของวรรณคดีประเภทใด
.....ยอดของกลอนเสภา.....
๒. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน มีเค้าที่มาจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสมัยใด
.....สมัยอยุธยาตอนต้น.....
๓. การนำเรื่อง ขุนช้างขุนแผน มาขับเสภา สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นในสมัยใด
.....รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมัยอยุธยาตอนกลาง.....
๔. การขับเสภามีมูลเหตุมาจากอะไร
.....การเล่นทวน.....
๕. ประเพณีการขับเสภาแต่เดิมมามีการใช้เครื่องดนตรีอะไรประกอบการขับ
.....กรับ.....
๖. การขับเสภาประกอบวงปี่พาทย์ เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยใด
.....รัชกาลที่ ๒.....
๗. การขับเสภาประกอบวงปี่พาทย์ เรียกว่าอะไร
.....เสภาทรงเครื่อง.....
๘. การขับเสภาที่มีปี่พาทย์รับและมีการร่ายรำประกอบ เรียกว่าอะไร
.....เสภารำ.....
๙. กวีผู้แต่งเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา คือใคร
.....ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง.....
๑๐. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนใดที่เป็นผลงานของสุนทรภู่
.....กำเนิดพลายงาม.....
๑๑. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน มีทั้งหมดกี่ตอน
.....๔๓ ตอน.....
๑๒. เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทใด
.....กลอนเสภา.....
๑๓. กลอนเสภามีลักษณะต่างจากกลอนแปดอย่างไร
.....กลอนเสภามีจำนวนคำในแต่ละวรรคไม่แน่นอน.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....
.....
.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....
.....
.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....
.....
.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....
.....
.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... /..... /.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
เรื่องที่ ๒ สรุปรเนื้อหาและคำศัพท์
เวลา ๑-๒ ชั่วโมง วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

นักเรียนรวมกลุ่มเดิม (จากเรื่องที่ ๑) แล้วครูแจกบัตรคำชื่อตัวละครในเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกาให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ ใบ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันบอกลักษณะ และความสำคัญของตัวละครนั้นๆ เพื่อเป็นการ ทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน

ขั้นที่ ๒ จัดการเรียนรู้

ครูคิดแผนภูมิตัวอย่างบทประพันธ์จากเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ให้นักเรียนดูบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันถอดความบทประพันธ์ดังกล่าว ตามความเข้าใจ ของนักเรียน

ครูอธิบายวิธีการค้นหาความหมายของคำศัพท์ และวิธีถอดความบทประพันธ์ เพื่อให้นักเรียน มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอ่านเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา จากหนังสือเรียน แล้วช่วยกันถอดความ พร้อมทั้งหาความหมายของคำศัพท์เพิ่มเติมจากหนังสือค้นคว้า เพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาถอดความบทประพันธ์ พร้อมบอกความหมายของคำศัพท์ใน บทที่กำหนด ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง รู้ความตามท้องเรื่อง ตอนขุนช้างถวายฎีกา และทำใบงาน ที่ ๒.๒ เรื่อง ค้นคำไขความ ตอนขุนช้างถวายฎีกา แล้วครูและนักเรียนช่วยกันเฉลย คำตอบในใบงาน

ขั้นที่ ๓ สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปรเนื้อหาและคำศัพท์จากเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาความรู้เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ต่อไป

ขั้นที่ ๔ วัดและประเมินผล

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๒.๑ - ๒.๒ หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อน นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

เอกสารประกอบการสอน
แผนภูมิตัวอย่างบทประพันธ์

เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกา

จะกล่าวถึงเจ้าจอมหม่อมขุนช้าง	นอนครางหลับกรนอยู่บนเรือน
อัศจรรย์ฝันแปรแซ่เขื่อน	ว่าขี่เรือนขึ้นตัวทั่วทั้งนั้น
หาหมอมารักษายาเข้าปรอท	มันกินปอดดับไตออกไหลล้น
ทั้งไส้น้อยไส้ใหญ่แลไส้ตัน	ฟันฟางก็หักจากปากตัว
ตกใจตื่นผวาคว้าวันทอง	ร้องว่าแม่คุณแม่ช่วยผัว
ลุกขึ้นงกกันตัวสิ้นร้ว	ให้นึกกลัวปรอทจะตอดตาย
ลืมนตาเหลียวหาเจ้าวันทอง	ไม่เห็นน้องห้องสว่างตะวันสาย
ผ้าผ่อนล่อนแก่นไม่ติดกาย	เห็นม่านขาดเรี่ยรายประหลาดใจ
ตะโกนเรียกในห้องวันทองเอ๋ย	หาขานรับเช่นเคยสักคำไม่
ทั้งข้าวของมากมายก็หายไป	ปากประตูเปิดไว้ไม่ใส่กลอน
พลางเรียกหาข้าไทอยู่ว่าวุ่น	อื้อนอื้อมอ้อมิอื้อมิอื้อสน
อืมอือมาอือสาคร	นั่งนอนไยหวามาหากู
บ่าวผู้หญิงวิ่งไปอยู่งกกัน	เห็นนายนั้นแก้ผ้ากางขาอยู่
ต่างคนทรุดนั่งบังประตู	ตกตะลึงแลดูไม่เข้ามา
ขุนช้างเห็นข้าไม่มาใกล้	ขัดใจลุกขึ้นทั้งแก้ผ้า
แหงนเถ่อเปื้อนยั้งจังกา	อย่างเท่าก้าวมาไม่รู้ตัว
ยายจันจันงกยกมือไหว้	นั่นพ่อจะไปไหนพ่อทูนหัว
ไม่นุ่งผ่อนุ่งผ้าดูน่ากลัว	ขุนช้างมองดูตัวก็ตกใจ
สองมือปิดขาเหมือนท่าเปรต	ใครมาเทศน์เอาผ้ากูไปไหน
ให้นึกอดสูหมูข้าไท	ยายจันไปเอาผ้าให้ข้าที
ยายจันตกใจเต็มประดา	เข้าฉวยผ้าเอามาคลี่
หยิบยื่นส่งไปให้ทันที	เมินหนีอดสูไม่ดูนาย
ขุนช้างตัวสั่นเทาบอกว่าไพร่	เจ้าวันทองไปไหนอย่างไรหาย
เอ็งไปดูให้รู้ซึ่งแยบคาย	พบแล้วอย่าวุ่นวายให้เชิญมา

บัตรคำ

ขุนแผน		ขุนช้าง	
นางวันทอง		นางทองประศรี	
นางศรีประจัน		นางลาวทอง	
นางแก้วกิริยา		นางบัวคลี่	
พลาญงาม	สมเด็จพระพันวษา		
นางสร้อยฟ้า		นางศรีมาลา	

ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง รู้ความตามท้องเรื่อง ตอนขุนช้างถวายฎีกา

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

[illegible]

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกว่า คำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้หมายถึงใคร

๑. วันนั้นแพ้วเมื่อดำน้า ก็กริ้วข้าจะฆ่าให้เป็นผี
แสนแค้นด้วยมารดายังปรานี ให้ไปขอชีวิตขุนช้างไว้
“กู” หมายถึง
“มารดา” หมายถึง
๒. เมื่อพ่อเจ้าเข้าคุกแม่ท้องแก่ เขาจุดแม่ไ้จะแก้งแห่งหนี
ถึงพ่อเจ้าเล่าไม่รู้ว่ร้ายดี เป็นหลายปีแม่มาอยู่กับขุนช้าง
“พ่อ” หมายถึง
“เขา” หมายถึง
“แม่” หมายถึง
“เจ้า” หมายถึง
๓. ทุกวันนี้ลูกขายสบายยศ พร้อมหมดเมียมึงก็มีสอง
มีบ่าวไพร่ใช้สอยทั้งเงินทอง พี่น้องข้างพ่อก็บริบูรณ์
“ลูกขาย” หมายถึง
“สอง” หมายถึง
“พ่อ” หมายถึง
๔. ไม่คิดว่จะเป็นเห็นว่แก่ ยังสาระแนหลบลิ้นไปไหน
เอาเถิดเป็นไรก็ไป ไม่เอากลับมาได้มิใช่กู
“กู” หมายถึง
๕. จะกล่าวถึงขุนแผนแสนสนิท เรื่องฤทธิ์ลือจบพิภพไหว
อยู่บ้านสุขเกษมเปรมใจ สมสนิทพิสมัยด้วยสองนาง
“สองนาง” หมายถึง
๖. เพราะกูแพ้ความจมีนไวย มันจึงเหิมใจทำจองทอง
พ่อลูกแม่ลูกถูกทำนอง ถึงสองครั้งแล้วเป็นแต่เช่นนี้
“กู” หมายถึง
๗. แสนถ่อยใครจะถ่อยเหมือนมันบ้าง ทุกอย่างที่จะชั่วอายหัวสิ้น
เวียนแต่เป็นถ่อยความไม่ข้ามคีน น้ำยืนหยั่งไม่ถึงยังดิงมา
“มัน” หมายถึง
๘. อาลัยเจ้าเท่ากับดวงชีวิตพี่ คิดจะหนีไปตามเอาเจ้ากลับ
เกรงจะพากันผิดเข้าติดทับ แต่ขยับอยู่จนได้ไปเชียงอินทร์
“เจ้า” หมายถึง
“พี่” หมายถึง
๙. เร่งเร็วเหวพระยายมราช ไปพันพาดเสียให้มันเป็นผี
อกเอาขวานผ่าอย่าปรานี อย่าให้มีโลหิตติดดินกู
“มัน” หมายถึง
“ก” หมายถึง

ในงานที่ ๒.๒ เรื่อง ค้นคำไขความ ตอนขุนช้างถวายฎีกา
คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของคำศัพท์ที่ขีดเส้นใต้ในแต่ละข้อต่อไปนี้

๑. เจียบสัตว์ <u>จับบทวิบาท</u>
น้ำค้างตกกระเซ็นเย็นเยือกใจ	ดาวดาษเดือนสว่างกระจ่างใจ
สงัดเสียงคนใครไม่พูดจา
๒. อะไรพอสว่างวางเข้ามา
ลุกขึ้น <u>ถกเขมร</u> ร้องเกนไป	เด็กหาจับถองให้จงได้
ทุ่อายไพร่ชี้ครอกหลอกผู้ดี
๓. ได้ยินเสียงฆ้องย่าประจำวัง
คะเนนบ่อย่ามได้สามครา	ลอยลมล่องดังถึงเคหา
ดูเวลาปลอดห่วง <u>ทักทิน</u>
๔. เข้าตรง <u>บทอน</u> อันต้นกัญญา
มหาเด็กลูกอยู่งานพัดพลัดตกเรือ	เพื่อนโขกลงด้วยกะลาว่า <u>ผีเสื้อ</u>
ร้องว่าเสื้อตัวใหญ่ว่ายน้ำมา
๕. ม่านมู่ลี่มีฉากประจำกัน
ชมพลางอย่างเยื้องข้าเลื่องมา	<u>อัฒจันทร์</u> เครื่องแก้วก็หนักหนา
เปิดมุ้งเห็นหน้าแม่วันทอง
๖. พิเคราะห์เหตุทั้งยาม <u>อัฐกาล</u>
มิรู้ที่จะแกล้งแฉ่งกิจจา	ก็บันดาลฤกษ์แรงเป็นหนักหนา
กอดเมียเม็นหน้าน้ำตากระเด็น
๗. อีวันทองกูให้อ้ายแผนไป
ดูมันขึ้นช้างอ้างถึงกู	อ้ายช้างบังอาจใจทำ <u>จู้จู้</u>
ตะคอกขู่อีวันทองให้ตกใจ
๘. แล้วทำ <u>ผงอิทธิเจ</u> เข้าเจิมพัศตร์
เสก <u>กระแจะจวงจันท์</u> น้ำมันทา	คนเห็นคนทักรักทุกหน้า
เสร็จแล้วก็พาวันทองไป
๙. จะปรึกษา <u>ตราสิน</u> ให้ไม่ได้
ถ้าฉวยเกิดฆ่าฟันกันล้มตาย อันตรายไพร่เมืองก็เคืองกู	จึงทำตามน้ำใจเองง่ายง่าย
ถ้าฉวยเกิดฆ่าฟันกันล้มตาย อันตรายไพร่เมืองก็เคืองกู
๑๐. คิดคะนึ่งตะลึงตะลานอก
ให้ <u>อุจจ</u> อดอันตันอุรา	ดังตัวตกพระสุเมรุภูผา
เกรงผิดกายหน้าก็สุดคิด

เฉลย ใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง ค้นคำไขความ ตอนขุนช้างถวายฎีกา

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของคำศัพท์ที่ขีดเส้นใต้ในแต่ละข้อต่อไปนี้

๑. เจ็บสัตรจับตบทวิบาท ดาวดาดเดือนสว่างกระจ่างใจ
น้ำค้างตกกระเซ็นเย็นเยือกใจ สดเสียงคนใครไม่พูดจา
..... จับตบทวิบาท หมายถึง สัตว์สี่เท้า สองเท้า
๒. อะไรพอสว่างวางเข้ามา เด็กหวาจับถองให้จงได้
ลูกขึ้นถกเขมรร้องเกนไป ทูต้ายไพรขี่ครอกหลอกผู้ดี
..... ถกเขมร หมายถึง การนุ่งผ้าหยักรั้งขึ้นไปให้พ้นหัวเข่า บางครั้งเรียกว่า “ขัดเขมร”
..... ร้องเกน หมายถึง ร้องตะโกนดังๆ
๓. ได้ยินเสียงฆ้องย่าประจำวัง ลอยลมล่องดังถึงเคหา
คะแนนบ่อย่ามได้สามครา ดูเวลาปลอดห่วงทักทิน
..... ทักทิน หมายถึง วันซั้วร้าย
๔. เข้าตรงบโทนอันตันกัญญา เพื่อนโขกลงด้วยกะลาว่าผีเสื้อ
มหาดเล็กอยู่งานพัดพัดตกเรือ ร้องว่าเสื้อตัวใหญ่ว่ายน้ำมา
..... บโทน หมายถึง นายเรือ ผู้คอยให้จังหวะสัญญาณให้พายชั้วพายเร็ว
..... ผีเสื้อ หมายถึง ผีเสื้อสมุทร
๕. ม่านมู่ลี่มีฉากประจำกัน อัมจันทร์เครื่องแก้วก็หนักหนา
ชมพลางอย่างเอื้องชำเลื่องมา เปิดมุ้งเห็นหน้าแม่วันทอง
..... อัมจันทร์ หมายถึง ชั้นที่ตั้งเครื่องแก้วซึ่งเป็นของประดับบ้าน
๖. พิเคราะห์ดูทั้งยามอัฐกาล ก็บันดาลฤกษ์แรงเป็นหนักหนา
มิรู้ที่จะแกล้งแฉ่งกิจจา กอดเมียเม็นหน้าน้ำตากระเด็น
..... อัฐกาล หมายถึง ยามแปด คือ เวลาตั้งแต่ ๐๔.๓๐ - ๐๖.๐๐ น.
๗. อีวันทองกุให้อ้ายแผนไป อ้ายข้างบังอาจใจทำจู้จู้
อุดมขึ้นช้างอ้างถึงกู ตะคอกขู่วันทองให้ตกใจ
..... จู้จู้ หมายถึง ถลันเข้าไป รีบเข้าไปตามทาง โดยปริยาย หมายถึง ดูถูก
๘. แล้วทำผงอิทธิเจเข้าเจิมพัศตร์ คนเห็นคนทักรักทุกหน้า
เสกกระแจะจวงจันทน์น้ำมันทา เสร็จแล้วก็พาวันทองไป
..... ผงอิทธิเจ หมายถึง ผงดินสอ ทำได้โดยการใช้น้ำมันสอพองเขียนลงบนกระดาษดำ เมื่อจะเขียนคำใดคำหนึ่ง ก็ต้องว่า การประสมตัวนั้นๆ พร้อมกันไปให้ออกต้องตามหลักไวยากรณ์ของบาลี
พอเขียนเสร็จแล้วก็ลบแล้วเก็บผงดินสอนั้นไว้เขียนตัวอื่นต่อไป และลบเก็บผงดินสอไว้อีก ผงที่ได้นี้ เรียกว่าผงอิทธิเจ
เป็นผงลงอาคมที่นำมาผัดหน้าสำหรับเป็นเสน่ห์ทำให้คนรักและเมตตา
..... กระแจะ หมายถึง ผลเครื่องหอมต่างๆ ที่ผสมกันสำหรับทาหรือเจิม โดยปกติมีเครื่องประสม คือ ไม้จันทน์ ฆะมดเชียง เป็นต้น
- จวงจันทน์ หมายถึง เครื่องหอมที่เจือด้วยไม้จวงและไม้จันทน์
๙. จะปรึกษาตราสินให้ไม่ได้ จึงทำตามน้ำใจเอาง่ายง่าย
กลัวว่าเกิดอาพัวถึงเจ้าเขายถึงเขรายไพร่จึงเอ็งก็ได้อีก

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

.....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... /..... /.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่องที่ ๓ วรรณศิลป์และรสแห่งวรรณคดี

เวลา ๑-๒ ชั่วโมง

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสาวสินดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นที่ ๑ มีผู้นำและมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิมจากเรื่องที่ ๑) เลือกผู้นำกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ครูเน้นย้ำให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันในการทำกิจกรรม

ครูคิดแผนภูมิตัวอย่างบทประพันธ์เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่า บทประพันธ์ดังกล่าวใช้ภาษาอย่างไร มีความไพเราะหรือไม่ และปรากฏรสวรรณคดีอะไรบ้าง

ครูสุ่มเรียกนักเรียนตอบเป็นรายกลุ่ม ครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๒ วางแผน

๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนและกำหนดขอบเขตในการศึกษาความรู้ในด้านวรรณศิลป์ จากเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้ตามแผนที่ได้วางไว้
จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
๒. ครูสุ่มนักเรียนอธิบายคุณค่าวรรณศิลป์และรสวรรณคดีของเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกาตามที่กำหนดเป็นรายกลุ่ม
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลป์และรสแห่งภาษา ตอนขุนช้างถวาย

ฎีกา เสร็จแล้วครู

และนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบใบงาน

ขั้นที่ ๓ ปฏิบัติตามแผน

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง วรรณศิลป์และรสวรรณคดีของเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้าง ถวายฎีกา

ขั้นที่ ๔ ประเมินผลการปฏิบัติงาน

ครูประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงานที่ ๓.๑

ขั้นที่ ๕ ปรับปรุงและพัฒนา

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาผลงานใบงานที่ ๓.๑ ให้ถูกต้องสมบูรณ์

เอกสารประกอบการสอน
แผนภูมิตัวอย่างบทประพันธ์

เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกา

จะกล่าวถึงเจ้าจอมหม่อมขุนช้าง	นอนครางหลับกรนอยู่ป็นเพื่อน
อัศจรรย์ฝันแปรแซ่เขื่อน	ว่าขึ้นเรือนขึ้นตัวทั่วทั้งนั้น
หาหม่อมมารักษายาเข้าปรอท	มันกินปอดดับไต่ออกไหลล้น
ทั้งใส่น้อยใส้ใหญ่แลใส้ตัน	พันฟางก็หักจากปากตัว
ตกใจตื่นผวาคว่าวันทอง	ร้องว่าแม่คุณแม่ช่วยผัว
ลูกขึ้นงกนตัวสิ้นรั้ว	ให้นึกกลัวปรอทจะตอดตาย
ลืมนตาเหลียวหาเจ้าวันทอง	ไม่เห็นน้องห้องสว่างตะวันสาย
ผ้าผ่อนล่อนแก่นไม้ติดกาย	เห็นม่านขาดเรียวยาวประหลาดใจ
ตะโกนเรียกในห้องวันทองเอ๋ย	หาขานรับเช่นเคยสักคำไม่
ทั้งข้าวของมากมายก็หายไป	ปากประตูเปิดไว้ไม่ใส่กลอน
พลางเรียกหาข้าไทอยู่ว่าวุ่น	อื้ออื้นอื้ออื้นอื้ออื้นอื้ออื้น
อิมี่อิม่าอิศากร	นึ่งนอนโยหวามหาภู
บ่าวผู้หญิงวิ่งไปอยู่งกน	เห็นนายนั้นแก้ผ้ากางขาอยู่
ต่างคนทรุดนั่งบังประตู	ตกตะลึงแลดูไม่เข้ามา
ขุนช้างเห็นข้าไม่มาใกล้	ขัดใจลุกขึ้นทั้งแก้ผ้า
แหงนถ่อเปื้อนยี่นงจังกา	อย่างเท่ากั้วมาไม่รู้ตัว
ยายจันนั่งยกมือไหว้	นั่นพ่อจะไปไหนพ่อทูนหัว
ไม่นุ่งผ่อนนุ่งผ้าดูน่ากลัว	ขุนช้างมองดูตัวก็ตกใจ
สองมือปิดตาเหมือนท่าเปรต	ใครมาเทศน์เอาผ้ากูไปไหน
ให้นี้กอดสูหมูข้าไท	ยายจันไปเอาผ้าให้ข้าที่
ยายจันตกใจเต็มประดา	เข้าฉวยผ้าเอามาคลี่
หยิบยื่นส่งไปให้ทันที	เม็นหนือดสูไม่ดูนาย
ขุนช้างตัวสั่นเทาบอกว่าไพร่	เจ้าวันทองไปไหนอย่างไรหาย
เอ็งไปดูให้รู้ซึ่งแบายคาย	พบแล้วอย่ารุ่มวายให้เชิฐมา

ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลป์และรสแห่งภาษา ตอนขุนช้างถวายฎีกา

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาบทประพันธ์ว่า มีความงามทางวรรณศิลป์โดดเด่นในด้านใด

๑. ทั้งชายหญิงง่วงงมล้มหลับ นอนทับคว่ำหงายก่ายกันเปโรอะ
จีปลาคาไฟมันไหลเลอะ โงกเงอะงุงงมไม่สมประดี

๒. มาอยู่ไยกับอ้ายหินชาติ แสนอุบาทว์ใจจิตริษยา
ดังทองคำทำเลียมปากกะลา หน้าตาดำเหมือนมินหม่อมอม
เหมือนแมลงวันอ่อนเกล้าที่เนาข้าว มาเกลือกกล้วยพุ่มมาลัยที่หวานหอม
ดอกมะเดื่อฤจะเจือดอกพะยอม ว่านักแม่จะตรอมระกำใจ

๓. อาลัยเจ้าเท่ากับดวงชีวิตพี่ คิดจะหนีไปตามเอาเจ้ากลับ
เกรงจะพากันผิดเข้าติดทับ แต่ขยับอยู่จนได้ไปเชียงอินทร์

๔. พलगเรียกหาข้าไทอยู่ว่าวุ่น อื้อนอ้ออิมอ้อฮอน
อ้อมอ้อมอ้อฮอน นิ่งนอนโยหวามาหาญ

๕. ครานั้นพระองค์ผู้ทรงภพ ฟังจบแค้นคั่งดังเพลิงไหม้
เหมือนดินประสิวปลิวติดกับเปลวไฟ ดูดูเป็นได้อีวันทอง

๖. เจ้าพलयงามตามรับเอากลับมา ที่นี้หน้าจะดำเป็นน้ำหมึก
กำเรบใจด้วยเจ้าไวยกำลังฮึก จะพาแม่ตกลูกให้จำตาย

๗. บ่าวผู้หญิงวิ่งไปอยู่งักงัน เห็นนายนั้นแก้ผ้ากางขาอยู่
ต่างคนทรุดนั่งบังประตู ตกตะลึงแลดูไม่เข้ามา
ขุนช้างเห็นเข้าไม่มาใกล้ ขัดใจลุกขึ้นทั้งแก้ผ้า
แหงนถ่อเป๋อปังยืนจังกา อย่างเท้าก้าวมาไม่รู้ตัว

๘. อีวันทองตัวมันเหมือนรากแก้ว ถัดโคนขาดแล้วก็ใบเหี่ยว
ใครจะควรคู่สมอยู่กลมเกลียว ให้เด็ดเดี่ยวรู้กันแต่วันนี้

๙. พี่ผิดพี่ก็มาลูแกโทษ จะคุมโกรธคุมแค้นไปถึงไหน
ความรักพี่ยังรักระงมใจ อย่าตัดไม้ตรีตรึงให้ตรอมตาย

๑๐. นิจจาใจเจ้าจะให้พี่เจ็บจิต ดังเอากริชแกระกริดในอกผัว
เกรงผิดคิดบาปจึงหลาบกลัว พี่นี้ชั่วเพราะหมิ่นประมาทความ

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาบทประพันธ์ที่กำหนดว่า ปรัชญาสุวรรณคดีไทยข้อใดบ้าง

๑. ครั้นเวลาดีก่าดัดสดเสียบ ใบไม้แห้งแกร่งเกรียบระรุ่มร้อน
พระพายโชยเสาวรสจายขจร พระจันทร์แจ่มแจ้งกระจ่างดวง
ดูเหว่าเร้าเสียงสำเนียงก้อง ระฆังฆ้องขานแข่งในวังหลวง
วันทองน้องนอนสนิททรง จิตง่วงระงับสู่ภวังค์

๒. รูปงามนามเพราะน้อยไปหรือ ใจไม่ซื่อถือศักดิ์เท่าเส้นผม
แต่ใจสัตว์มันยังมีที่นิยม สมาคมก็แต่ถึงฤดูมัน
มิ่งนี้ถ้อยยิ่งกว่าถ้อยอีท้ายเมือง จะเอาเรื่องไม่ได้สักสิ่งสรรพ
ละโมบมากตณหาตาเป็นมัน สักร้อยพันให้มิ่งไม่ถึงใจ
ว่าหญิงชั่วผัวยังคราวละคนเดียว หาตามตอมกันเกรียวเหมือนมิ่งไม่
หนักแผ่นดินกูจะอยู่ไย อ้ายไวยมิ่งอย่านับว่ามารดา

๓. พี่ผิดพี่ก็มาลูแกโทษ จะคุมโกรธคุมแค้นไปถึงไหน
ความรักพี่ยังรักระงมใจ อย่าตัดไม้ตรีตรึงให้ตรอมตาย
ว่าพลางทางแอบเข้าแนบอก ประคองยกของสำคัญมันหมาย
เจ้าเนื้อทิพย์หีบขึ้นอารมณ์ชาย ขอสบายสักหนอยอย่าโกรธา

๔. โอ้แม่เจ้าประคุณของลูกเอ๋ย ไม่ควรเลยจะพรากจากคุณพ่อ
เวรกรรมนำไปไม่รังไร มีพ่อที่จะต้องพรากก็จากมา

ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลป์และรสแห่งภาษา ตอนขุนช้างถวายฎีกา

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาบทประพันธ์ว่า มีความงามทางวรรณศิลป์โดดเด่นในด้านใด

๑. ทั้งชายหญิงง่วงงมล้มหลับ นอนทับคว่ำหงายก่ายกันเปโรอะ
จีปลาคาไฟมันไหลเลอะ โงกเงอะงุงงมไม่สมประดี
.....*ด้านการใช้คำที่สื่อให้เห็นภาพชัดเจน*.....
๒. มาอยู่โยกกับอ้ายหินชาติ แสนอุบาทว์ใจจิตริษยา
ดังทองคำทำเลียมปากกะลา หน้าตาคล้ายเหมือนมินหม่อมอม
เหมือนแมลงวันอ่อนเกล้าที่เนาข้าว มาเกลือกกล้วยพุ่มมาลัยที่หวานหอม
ดอกมะเดื่อฤจะเจือดอกพะยอม ว่านักแม่จะตรอมระกำใจ
.....*ด้านการใช้อุปมา*.....
๓. อาลัยเจ้าเท่ากับดวงชีวิตพี่ คิดจะหนีไปตามเอาเจ้ากลับ
เกรงจะพากันผิดเข้าติดทับ แต่ขยับอยู่จนได้ไปเชียงอินทร์
.....*ด้านการใช้อุปมา*.....
๔. พलगเรียกหาข้าไทอยู่ว่ารุ่น อื้อนอ้ออ้ออ้ออ้ออ้อ
อ้อมอ้อมอ้อมอ้อมอ้อม นิ่งนอนโยหวามาหา
.....*ด้านการซ้ำคำ*.....
๕. ครานั้นพระองค์ผู้ทรงภพ ฟังจบแค้นคั่งดังเพลิงไหม้
เหมือนดินประสิวปลิวติดกับเปลวไฟ ดูดูเป็นได้อีวันทอง
.....*ด้านการใช้อุปมา*.....
๖. เจ้าพलयามตามรับเอากลับมา ที่นี้หน้าจะดำเป็นน้ำหมึก
กำเรบใจด้วยเจ้าไวยกำลังฮึก จะพาแม่ตกลูกให้จำตาย
.....*ด้านการใช้อุปมา*.....
๗. บ่าวผู้หญิงวิ่งไปอยู่งังกัน เห็นนายนั้นแก้ผ้ากางขาอยู่
ต่างคนทรุดนั่งบังประตู ตกตะลึงแลดูไม่เข้ามา
ขุนช้างเห็นเข้าไม่มาใกล้ ขัดใจลุกขึ้นทั้งแก้ผ้า
แหงนถ่อเป๋อปึงยืนจังกา อย่างเท้าก้าวมาไม่รู้ตัว
.....*ด้านการใช้คำที่สื่อให้เห็นภาพชัดเจน*.....
๘. อีวันทองตัวมันเหมือนรากแก้ว ถัดโคนขาดแล้วก็ใบเหี่ยว
ใครจะควรสู่สมอยู่กลมเกลียว ให้เด็ดเดี่ยวรู้กันแต่วันนี้
.....*ด้านการใช้อุปมา*.....

เฉลย

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาบทประพันธ์ที่กำหนดว่า ปรากรสุวรรณคดีไทยข้อใดบ้าง

๑.	ครั้นเวลาดีก่าดัดสดเจียบ
พระพายโชนเสาวรสขยาดจร
ดูเหว่าเร้าเสียงสำเนียงก้อง
วันทองน้องนอนสนิททรวง | ใบไม้แห่งแกร่งเกรียบระรุ่มร้อน
พระจันทร์แจ่มแจ้งกระจ่างดวง
ระฆังฆ้องขานแข่งในวังหลวง
จิตง่วงระงับสู่ภวังค์ |
|----|---|---|

.....เสาวราชนี.....

๒.	รุปงามนามเพราะน้อยไปหรือ
แต่ใจสัตว์มันยังมีที่นิยม
มิ่งนี้ถ้อยยิ่งกว่าถ้อยอีท่ายเมือง
ละโมบมากตณหาตาเป็นมัน
ว่าหญิงชั่วผัวยังคราวละคนเดียว
หนักแผ่นดินกูจะอยู่ไย | ใจไม่เชื่อถือศักดิ์เท่าเส้นผม
สมาคมก็แต่ถึงฤดูมัน
จะเอาเรื่องไม่ได้สักสิ่งสรรพ
สักร้อยพันให้มิ่งไม่ถึงใจ
หาตามตอมกันเกรียวเหมือนมิ่งไม้
อ้ายไวยมิ่งอย่านับว่ามารดา |
|----|---|---|

.....พิโรธวาทัง.....

๓.	พี่ผิตพี่ก็มาลูแกโทษ
ความรักพี่ยังรักระงมใจ
ว่าพลางทางแอบเข้าแนบอก
เจ้าเนื้อทิพย์หยิบขึ้นอารมณ์ชาย | จะคุมโกรธคุมแค้นไปถึงไหน
อย่าตัดไม้ตรีตรึงให้ตรอมตาย
ประคองยกของสำคัญมันหมาย
ขอสบายสักหน่อยอย่าโกรธา |
|----|---|---|

.....นารีปราโมทย์.....

๔.	โอ้แม่เจ้าประคุณของลูกเอ๋ย
เวรกรรมนำไปไม่รังรอ | ไม่ควรเลยจะพรากจากคุณพ่อ
มิพที่จะต้องพรากก็จากมา |
|----|---|---|

.....สัลลำนังคพิไลย.....

๕.	ว่าพลางคลึงเกล้าเข้าแนบข้าง
ก่ายกอดสอดเกี้ยวพลวัน
พลิกผลักชักชวนให้ชื่นชิด
สยดสยของพองเสียวสยงใจ | จวบพลางทางปลอบประโลมขวัญ
วันทองกั้นกีดไว้ไม่ตามใจ
เบือนบิตแบ่งรักหาร่วมไม
พระพายพัดมาลัยตลบลอย |
|----|---|---|

.....นารีปราโมทย์.....

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....
.....
.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....
.....
.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....
.....
.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....
.....
.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... /..... /.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

เรื่องที่ ๔ คุณค่าและข้อคิด

เวลา ๑-๒ ชั่วโมง

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้สอน นางสาวนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา เพื่อทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน

นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิมจากเรื่องที่ ๑) ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนด โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม

ขั้นสอน

นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น ๒ คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง คุณค่าและข้อคิดจากเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา จากหนังสือเรียน แล้วร่วมกันสรุปสาระสำคัญ

นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง วิถีไทย ตอนขุนช้างถวายฎีกา เสร็จแล้วร่วมกันอภิปรายคำตอบใน ใบงาน ผลัดกันซักถามข้อสงสัย และผลัดกันอธิบายจนมีความเข้าใจชัดเจน

นักเรียนแต่ละคู่รวมกลุ่มเดิมผลัดกันอภิปรายคำตอบในใบงานที่ ๔.๑ ให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัย แล้วสรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม และออกมานำเสนอใบงานที่หน้าชั้นเรียน

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ ๔.๒ แต่งามความคิด ตอนขุนช้างถวายฎีกา เสร็จแล้วนำใบงาน ส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง คุณค่าและข้อคิดจากเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนบท และแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

เฉลย ใบงานที่ ๔.๒ เรื่อง แง่ความคิด ตอนขุนช้างถวายฎีกา

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาบทประพันธ์ที่กำหนดว่า ตัวละครใดเป็นคนพูด และคำพูดดังกล่าวสะท้อนคุณธรรมข้อใดของตัวละคร โดยพิจารณาจากตัวเลือกที่กำหนดให้

ก. ความกตัญญูต่อบิดามารดา

ข. ความมีสติรอบคอบ

ค. ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

ง. ความรักลูก

๑. จึงปლობว่าพลายงามพ่อทรมารัก อย่างฮึกฮักว่ารุ่นทำหุ่นหัน
 จงครวญใครให้เห็นข้อสำคัญ แม่นี่พรีนกลัวแต่จะเกิดความ
 ด้วยเป็นข้าล็กไปไทล็กมา เห็นเบื่องหน้าจะอิงแม่จึงห้าม
 ถ้าเจ้าเห็นเป็นสุขไม่ลุลกลาม ก็ตามเถิดมารดาจะคลาไคล
- ผู้พูด คือ นางวันทอง.....
- สะท้อนคุณธรรม ข้อ ข. ความมีสติรอบคอบ.....

๒. ใช่จะอึดเียบอาบด้วยเงินทอง มิใช่ของตัวทำมาแต่ไหน
 ทั้งผู้คนช่างม้าแลข้าไท ไม่รักใคร่เหมือนกับพ่อพลายงาม
 ทุกวันนี้ใช่แม่จะผาสุก มีแต่ทุกขใจเจ็บดังเห็นบนานา
 ต้องจำจนทนกรรมที่ติดตาม จะขึ้นความคิดไปก็ใช่ที่
- ผู้พูด คือ นางวันทอง.....
- สะท้อนคุณธรรม ข้อ ง. ความรักลูก.....

๓. ขอเดชะละออธงสุลึบาท องค์หริรักษ์ราชรังสรรค์
 เมื่อกระหม่อมฉันมาแต่อาลัย ครั้งนั้นโปรดประทานขุนแผนไป
 ครั้นอยู่มาขุนแผนต้องจำจง หม่อมฉันมีท้องนั้นเติบโตใหญ่
 อยู่ที่เคหาหน้าวัดตะไกร ขุนช้างไปบอกว่าพระโองการ
 มีรับสั่งโปรดปรานประทานให้ กระหม่อมฉันไม่ไปก็หักหาญ
 ย้อยดุดคร่าทำสาบานย์ เพื่อนบ้านจะช่วยก็สุดคิด
 ด้วยขุนช้างอ้างว่ารับสั่งให้ ใครจะขัดขึ้นไว้ก็กลัวผิด
 จนใจจะมีไปก็สุดฤทธิ์ ชีวิตอยู่ใต้พระบาท

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ผู้ที่ได้รับหมาย

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

..... /..... /.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge).....

.....

.....

.....

ด้านทักษะ (Process).....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (Attitude).....

.....

.....

.....

ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(นางสนิดาภรณ์ พันธุ์หนองหว้า)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

..... /..... /.....

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ สื่อการเรียนรู้

๑) หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.๖

๒) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(๑) ธเนศ เวศร์ภาดา. (๒๕๔๙). **หอมโลกวรรณศิลป์: การสร้างสรรค์สุนทรีย์**

แห่งวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : ปาเจรา.

(๒) ประจักษ์ ประภาพิตยกร. (๒๕๐๘). **นามานุกรม ขุนช้าง-ขุนแผน.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

(๓) ประจักษ์ ประภาพิตยกร. (๒๕๒๕). **ประเพณีและไสยเวทวิทยาในขุนช้างขุนแผน.** กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา.

(๔) รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (๒๕๔๔). **เล่าเรื่องขุนช้างขุนแผน จากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน.** เชียงใหม่ : ธารปัญญา.

(๕) ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๖). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒.** กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

๓) ซีดีการอ่านทำนองเสนาะ

๔) บัตรคำ

๕) แผนภูมิตัวอย่างบทประพันธ์จากเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๖) ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง สรรพสารน่ารู้ ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๗) ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง รู้ความตามท้องเรื่อง ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๘) ใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง ค้นคำไขความ ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๙) ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง ศิลป์และรสแห่งภาษา ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๑๐) ใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง วิถีไทย ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๑๑) ใบงานที่ ๔.๒ เรื่อง แรงบันดาลใจ ตอนขุนช้างถวายฎีกา

๙.๒ แหล่งการเรียนรู้

๑) ห้องสมุด

๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- <http://๒๐๓.๑๗๒.๒๔๔.๑๙๔/ictwork๕๑/pranee/p๒.html>

- <http://www.thaigoodview.com/library/contest๒๕๕๑/thai๐๔/o๔/suriyothai/index.htm>

แบบประเมิน การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองของนักเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ถูกต้องตาม ลักษณะคำ ประพันธ์				การแบ่งวรรค ตอน				ออกเสียง ชัดเจน				การใช้น้ำเสียง				รวม ๑๖ คะแนน
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติได้ถูกต้อง	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องปานกลาง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ - ๑๖	ดีมาก
๑๑ - ๑๓	ดี
๘ - ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินการท่องบทอาขยานเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา
(ชิ้นงานที่ ๑)

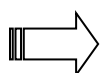
ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของบทอาขยาน				
๒	ท่วงทำนองการอ่านคำประพันธ์เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์				
๓	การบอกคุณค่าของการท่องบทอาขยาน				
๔	การให้ข้อเสนอแนะการนำบทอาขยานไปใช้ อ้างอิง				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	๔
ดี	=	๓
พอใช้	=	๒
ปรับปรุง	=	๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ - ๑๖	ดีมาก
๑๑ - ๑๓	ดี
๘ - ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
 แบบประเมินการเขียนบท และแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ชุนช้างขุนแผน
 ตอนขุนช้างถวายฎีกา
 (ชิ้นงานที่ ๒)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น				
๒	การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดี เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคม ในอดีต				
๓	การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ				
๔	การสังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม เมื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง				
๕	การแสดงบทบาทสมมติ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

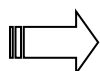
เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔
 ดี = ๓
 พอใช้ = ๒
 ปรับปรุง = ๑

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
 แบบประเมินการท่องบทอาขยานเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน
 ตอนขุนช้างถวายฎีกา
 (ชิ้นงานที่ ๑)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑.ความถูกต้องของ บทอาขยาน	ท่องจำบทอาขยานได้ ถูกต้องครบถ้วน ตลอดทั้งบท	ท่องจำบทอาขยาน ได้ถูกต้อง มีที่ผิด ๑- ๒ ที่	ท่องจำบทอาขยาน ได้ถูกต้อง มีที่ผิด ๓- ๔ ที่	ท่องจำบทอาขยาน ได้ถูกต้อง มีที่ผิด ๕- ๖ ที่
๒.ท่วงทำนองการ อ่านคำประพันธ์ เหมาะสมกับลักษณะ คำประพันธ์	อ่านคำประพันธ์ได้ ถูกต้อง เหมาะสม ตามท่วงทำนองของ ลักษณะคำประพันธ์ ตลอดทั้งบท	อ่านคำประพันธ์ได้ ถูกต้อง เหมาะสม ตามท่วงทำนองของ ลักษณะคำประพันธ์ เป็นส่วนใหญ่	อ่านคำประพันธ์ได้ ถูกต้อง เหมาะสม ตามท่วงทำนองของ ลักษณะคำประพันธ์ เพียงส่วนน้อย	อ่านคำประพันธ์ได้ ถูกต้อง เหมาะสม ตามท่วงทำนองของ ลักษณะคำประพันธ์ ไม่ถูกต้อง
๓.การบอกคุณค่าของ การท่องบท อาขยาน	บอกคุณค่าของบท อาขยานที่อ่าน พร้อม บอกเหตุผลประกอบได้ ถูกต้อง ชัดเจน	บอกคุณค่าของบท อาขยานที่อ่าน พร้อม บอกเหตุผลประกอบได้ ถูกต้อง ชัดเจน เป็นส่วนใหญ่	บอกคุณค่าของบท อาขยานที่อ่าน พร้อม บอกเหตุผลประกอบได้ ถูกต้อง ชัดเจน เพียงส่วนน้อย	บอกคุณค่าของบท อาขยานที่อ่าน พร้อม บอกเหตุผลประกอบได้ ถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน
๔.การให้ข้อเสนอแนะ การนำบทอาขยาน ไปใช้อ้างอิง	ให้ข้อเสนอแนะใน การนำบทอาขยานไป ใช้อ้างอิงถูกต้อง ๔ ประเด็นขึ้นไป	ให้ข้อเสนอแนะใน การนำบทอาขยานไป ใช้อ้างอิงถูกต้อง ๓ ประเด็น	ให้ข้อเสนอแนะใน การนำบทอาขยานไป ใช้อ้างอิงถูกต้อง ๒ ประเด็น	ให้ข้อเสนอแนะใน การนำบทอาขยานไป ใช้อ้างอิงถูกต้อง ๑ ประเด็น

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔ - ๑๖	ดีมาก
๑๑ - ๑๓	ดี
๘ - ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
 แบบประเมินการเขียนบท และแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน
 ตอนขุนช้างถวายฎีกา (ชิ้นงานที่ ๒)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น	วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ได้ถูกต้องตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น ครบทุกประเด็นและยกตัวอย่างประกอบชัดเจน	วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ได้ถูกต้องตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น และยกตัวอย่างประกอบชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ได้ถูกต้องตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น และยกตัวอย่างประกอบชัดเจนเป็นบางส่วน	วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ได้ถูกต้องตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น แต่ไม่ยกตัวอย่างประกอบ
๒. การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต	วิเคราะห์ลักษณะเด่นของเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา โดยเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคมในอดีตได้ถูกต้อง และยกตัวอย่างประกอบชัดเจนทุกประเด็น	วิเคราะห์ลักษณะเด่นของเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา โดยเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคมในอดีตได้ถูกต้อง และยกตัวอย่างประกอบชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์ลักษณะเด่นของเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา โดยเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคมในอดีตได้ถูกต้อง และยกตัวอย่างประกอบชัดเจนเป็นบางส่วน	วิเคราะห์ลักษณะเด่นของเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา โดยเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคมในอดีตได้ถูกต้อง แต่ไม่ยกตัวอย่างประกอบ
๓. การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและ	วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ในฐานะที่เป็นมรดก	วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ในฐานะที่เป็นมรดก	วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ในฐานะที่เป็นมรดก	วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ในฐานะที่เป็นมรดก

วรรณกรรม ในฐานะที่เป็น มรดกทาง วัฒนธรรม ของชาติ	ทางวัฒนธรรมของชาติ ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ทุกประเด็น มีตัวอย่าง ประกอบชัดเจน	ทางวัฒนธรรมของชาติ ได้ถูกต้อง มีตัวอย่าง ประกอบชัดเจน เป็นส่วนใหญ่	ทางวัฒนธรรมของชาติ ได้ถูกต้อง มีตัวอย่าง ประกอบชัดเจน เป็นบางส่วน	ทางวัฒนธรรมของชาติ ได้ถูกต้อง แต่ไม่มี ตัวอย่างประกอบ
รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๔. การสังเคราะห์ข้อคิด จากวรรณคดีและ วรรณกรรมเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	สังเคราะห์ข้อคิดจาก เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา เพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง ได้อย่างถูกต้อง และมี เหตุผล	สังเคราะห์ข้อคิดจาก เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา เพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง ได้อย่างถูกต้อง และมี เหตุผลเป็นส่วนใหญ่	สังเคราะห์ข้อคิด จากเรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน ตอนขุนช้างถวาย ฎีกา เพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้อย่าง ถูกต้อง และมี เหตุผลเป็นบางส่วน	สังเคราะห์ข้อคิด จากเรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน ตอนขุนช้างถวาย ฎีกา เพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้อย่าง ถูกต้อง แต่เหตุผล ไม่ชัดเจน
๕. การแสดงบทบาท สมมติ	แสดงบทบาทสมมติได้ สมจริงทุกตัวละครและ แสดงได้ต่อเนื่องกัน มีการออกเสียงบท ร้อยกรองได้ถูกต้อง ไพเราะ ชัดเจน	แสดงบทบาทสมมติได้ สมจริงทุกตัวละครและ แสดงได้ต่อเนื่องกัน มีการออกเสียงบท ร้อยกรองได้ถูกต้อง ค่อนข้างไพเราะ	แสดงบทบาทสมมติ ได้สมจริงทุกตัว ละครและแสดงได้ ต่อเนื่องกัน มีการออกเสียงบท ร้อยกรองได้ถูกต้อง แต่ไม่ไพเราะ	แสดงบทบาทสมมติ ได้สมจริงทุกตัว ละครและแสดงได้ ต่อเนื่องกัน มีการออกเสียงบท ร้อยกรองไม่ถูกต้อง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๒	ความคิดสร้างสรรค์				
๓	วิธีการนำเสนอผลงาน				
๔	การนำไปใช้ประโยชน์				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแสดงความคิดเห็น				
๒	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
๓	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
๔	ความมีน้ำใจ				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
๒	ความร่วมมือกันทำงาน				
๓	การแสดงความคิดเห็น				
๔	การรับฟังความคิดเห็น				
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบาย ความหมายของเพลงชาติ				
	๑.๒ ปฏิบัติตนและชักชวนผู้อื่นปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของ พลเมือง				
	๑.๓ ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำกิจกรรมกับสมาชิกในโรงเรียน ชุมชนและสังคม				
	๑.๔ เป็นผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมที่สร้างความ สามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ขึ้นชม ปกป้องความเป็นชาติไทย				
	๑.๕ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลัก ของศาสนาและเป็นตัวอย่างที่ดีของศาสนิกชน				
	๑.๖ เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ สถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น ขึ้นชมในพระ ราชกรณียกิจพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์				
๒. ซื่อสัตย์ สุจริต	๒.๑ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	๒.๒ ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะกระทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู เป็นแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์				
	๒.๓ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทาง ที่ไม่ถูกต้องและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนด้านความซื่อสัตย์				
๓. มีวินัย รับผิดชอบ	๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน ปฏิบัติ เป็นปกติวิสัยและเป็นแบบอย่างที่ดี				
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่าง ประหยัดคุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔	๓	๒	๑
	๕.๕ วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐาน ของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	๕.๖ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับ และปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
๖. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	๖.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
	๖.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างรอบคอบ				
	๖.๔ พยายามทำงาน อดทน ไม่ท้อต่อปัญหาและอุปสรรค				
	๖.๕ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ				
	๖.๖ ขึ้นชมผลงานความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ				
๗. รักความ เป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
๘. มีจิต สาธารณะ	๘.๑ รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	๘.๒ อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ พร้อมช่วยแก้ปัญหา				
	๘.๓ ดูแล รักษาทรัพย์สินของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	๘.๔ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน ชุมชน เพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	๑	คะแนน

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับเรื่อง เสภาขุนช้างขุนแผน

- ก. มีเค้าเรื่องมาจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยา
- ข. ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็น

สุดยอดของกลอนนิทาน

ค. มีผู้แต่งหลายคน บางตอนปรากฏชื่อผู้แต่ง แต่บางตอนไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

ง. เป็นเรื่องที่สะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ตอนต้น

๒. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกา

- ก. เป็นตอนที่นิยมนำไปใช้แสดง “เสภารำ” มากที่สุด
- ข. เนื้อหาตอนนี้มีที่มาจากพงศาวดารคำให้การชาวกรุงเก่า

เก่า

ค. เป็นหนึ่งใน ๘ ตอนที่ได้รับยกย่องจากสมาคมวรรณคดีว่าแต่งได้ดีเยี่ยม

ง. เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

๓. คำว่า “ถวายฎีกา” หมายความว่าอะไร

- ก. ยื่นคำร้องทุกข์ต่อหน่วยงานรัฐ
- ข. ราษฎรยื่นคำร้องทุกข์ถวายพระเจ้าแผ่นดิน
- ค. ยื่นคำร้องทุกข์ต่อศาลเพื่อเรียกร้อง

ความเป็นธรรม

ง. แจ้งความแก่หน่วยงานรัฐให้ดำเนินคดีกับบุคคลใด

บุคคลหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ

๔. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใด หมายถึง จะหมั่นไวย

- ก. วันนั้นแพ้วเมื่อดำนํ้า ก็กริ้วซ้ำจะฆ่าให้เป็นผี
- ข. เอาเถิดเป็นไรก็เป็นไป ไม่เอากลับมาได้มีไข
- ค. แล้วกลับความถามข้างวันทองพลัน

เออเมื่อมันดูคร่ำพามิ่งไป

ง. ดูมันขึ้นข้างอ่าวถึงกุ

ตะคอกชูวันทองให้ตกใจ

๕. ข้อใดเป็นการกระทำตามกฎหมายเตียบบาล

ในการถวายฎีกาของประชาชนในสมัยโบราณ

- ก. เฮ้ยใครรับฟ้องของมันเป็นที ดีเสียสามสิบจึงปล่อยไป
- ข. ระวังโทษเบ็ดเสร็จเจ็ดสถาน ถึงประหารชีวิตเป็นมุขยง
- ค. ดำริกลางทางเสด็จยatra ออกมาพระที่นั่งจักรพรรดิ
- ง. พระสูตรรูตร่างกระจ่างองค์ ขุนนางกราบราบลงเป็นขนด

๖. กุ๊กซั่มรักแต่สองนาง ละวางให้วันทองน้องโคกคัลย์ เมื่อตีได้เชียงใหม่ก็โปรดครัน จะเพ็ดทูลครวญนั้นก็คล่องใจ คำว่า “สองนาง” ในบทประพันธ์ข้างต้นหมายถึงใคร

- ก. นางลาวทอง กับ นางสาวทอง
- ข. นางศรีมาลา กับ นางสาวร้อยฟ้า
- ค. นางลาวทอง กับ นางสาวร้อยฟ้า
- ง. นางสาวทอง กับ นางแก้วกิริยา

๗. ได้ยินเสียงฆ้องย่ำประจำวัง ลอยลมล่องดังถึงเคหา คเนนบย่ำยามได้สามครา ดูเวลาปลอดห่วงทักทิน คำว่า “ทักทิน” ในบทประพันธ์ข้างต้นมีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ฤกษ์มหาโจร
- ข. วันดีตามหลักโหราศาสตร์
- ค. วันชั่วร้ายตามหลักโหราศาสตร์
- ง. เวลาที่เหมาะสมสำหรับการประกอบพิธีไสยศาสตร์

๘. ข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างจากข้ออื่น

ก. ครานั้นพระองค์ผู้ทรงภพ ฟังจบแค้นคั่งดังเพลิงไหม้เหมือนดินประสับปลิวติดกับเปลวไฟ ดูดูเป็นได้
อівันทอง

ข. อีแสนถ่อยจัญไรใจทมิฬ ดังเพชรนิลเกิดขึ้นในอามจรมูปงามนามเพราะน้อยไปหรือ ใจไม่เชื่อสมศักดิ์เท่าเส้นผม

ค. คิดคะนึ่งถึงมิตรแต่ก่อนเก่า นิจาเจ้าเหินห่างร้างพิสมัยถึงสองครั้งตั้งแต่พราจากพี่ไป ดังเด็ดใจจากร่างก็ราวกัน

ง. เจ้าพลายงามตามรับเอากลับมา ที่นี้หน้าจะดำเนินน้ำหมึกกำเรบใจด้วยเจ้าไวยกำลังฮึก จะพาแม่ตกลึกให้จำตาย

๙. อีวันทองให้อ้ายแผนไป อ้ายข้างบังอาจใจทำจู้จู้
 อดมันขึ้นข้างอ้าถึงกู ตะคอกขู่อีวันทองให้ตกใจ
 คำว่า “จู้จู้” ในบทประพันธ์ข้างต้น หมายถึงข้อใด
 ก. สู้รู้ ข. โกรธ
 ค. ขี้รำยำ ง. ถลันเข้าไป
๑๐. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใด ไม่ได้หมายถึงขุนช้าง
 ก. แสนถ้อยใครจะถ้อยเหมือนมันบ้าง
 ทุกอย่างที่จะชั่วอ้ายหัวสิ้น
 เวียนแต่เป็นถ้อยความไม่ข้ามคืน
 น้ำยืนหยั่งไม่ถึงยังดิงมา
 ข. นิจจาใจเจ้าจะให้พี่เจ็บจิต
 ดังเอากริชแกระกริดในอกผัว
 เกรงผิดคิดบาปจึงหลาบกลัว
 พี่นี้ชั่วเพราะหมิ่นประมาทความ
 ค. สำคัญคิดว่าผู้ร้ายให้หนักกลัว
 กอดผัวร้องด้นจนสิ้นเสียง
 ขวนขวบหลบลงมาหมอบเมียง
 พระหมื่นไวยเข้าเคียงห้ามมารดา
 ง. เลี้ยงมึงไม่ได้อ้ายใจร้าย
 ชอบแต่เชียนสองห่วยตลอดสัน
 แล้วกลับความถามข้างวันทองพลัน
 เออเมื่อมันนุดคร่ำพามึงไป
๑๑. ขึ้นไปบนเรือนพระหมื่นไวย
 แจ้งข้อรับสั่งไปขมิขมัน
 ขุนช้างฟ้องร้องฎีกาพระทรงธรรม
 ให้หาทั้งสามท่านนั้นเข้าไป
 คำว่า “สามท่าน” ข้างต้น หมายถึงใครบ้าง
 ก. ขุนช้าง ขุนแผน นางวันทอง
 ข. ขุนแผน จมื่นไวย พระหมื่นศรี
 ค. ขุนแผน จมื่นไวย นางวันทอง
 ง. ขุนแผน นางวันทอง นางลาวทอง
๑๒. ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญที่นางวันทองไม่ยอมไปกับ
 พลายงามบุตรชาย
 ก. ขุนช้างตื่นขึ้นเป็นการ เขาจะรุกรานพาล
 ช่มเหง
 ข. ต้องจำจนทนกรรมที่ติดตาม จะขึ้นความคิดไปก็ใช่ที่
 ค. คิดบายเบี่ยงเลียงเลี้ยวเบี่ยงบิดไป เพราะรัก
 อ้ายขุนช้างกว่าบิดา
 ง. ด้วยเป็นข้าลักไปไทลักมา เห็นเบื้องหน้าจะอิง
 แม่จึงห้าม
๑๓. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงความเชื่อทางไสยศาสตร์และคาถาอาคม
 ก. ถือดาบฟ้าพินัยแกว่งไกว ตกใจกลัวว่าจะฆ่าฟัน
 ข. แล้วทำผงอิทธิเจเข้าเจิมพัศตร์ คนเห็นคนทักกรัก
 ทุกหน้า
 ค. เป่ามนตร์เบื่องบนข่มมัว พรายยั่วชวนใจให้โคลคลา
 ง. สี่ขี้ผึ้งสีปากกินหมากเวทย์ ซึ่งวิเศษสารพัดแก้ขัดสน
๑๔. ข้อใดกล่าวถึงความไม่คู่ควรกันระหว่างขุนช้าง
 กับนางวันทอง
 ก. อสนีครั้นครั้นสนั่นก้อง น้ำฟ้าหาต้องดอกไม้ไม้
 ข. ดอกมะเดื่อฤจะเจือดอกพะยอม ว่านักแม่จะตรอม
 ระกำใจ
 ค. ดังทองคำทำเลี่ยมปากกะลา หน้าตาดำเหมือนมิน
 หม้อมอม
 ง. นิ่งนอนอยู่บนเตียงเคียงขุนช้าง มันแนบข้างกอดกลม
 ประสมสอง
๑๕. พืผิดพื้กัมาลูแกโทษ จะคุมโกรธคุมแค้นไปถึงไหน
 ความรักพื้ยังรักระงมใจ อย่าตัดไมตรีตรึงให้ตรอมตาย
 ว่าพลางทางแอบเข้าแนบอ
 ประคองยกของสำคัญมั่นหมาย
 เจ้าเนื้อทิพย์หิบบินอารมณ์ชาย
 ขอสบายสักหน่อยอย่าโกรธา
 บทประพันธ์ข้างต้นเด่นด้านใช้สวรรณคดีใด
 ก. เสาวรถนี้
 ข. พิโรธวาหัง
 ค. นารีปราโมทย์
 ง. สัลลาปังคพิสัย

